

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti átlomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az új miniszterelnök.

Budapest, április 20.

Azt mondta Lukács László, mint utjonnan kinevezett miniszterelnök, hogy nem szándékozik Tisza-politikát csinálni és Justh-politikát se, hanem Lukács-politikát. Ez a kijelentés lehet önérzetes is, de jelentheti azonfelül azt is, hogy amikor az új miniszterelnök a béke olajágával akar közeledni az összes pártok felé, akkor nem csatlakozhatik egyetlen szélsőséghez sem, mert ha ezt tenné, már az első lépésnél meghazudtolná programjának leglényesebb és legjellemzőbb pontját. S ebben feltétlenül igaza van. Ha a Tisza-politika meg volna valósítható: nyilván Tiszát nevezték volna ki miniszterelnökké. És ha a Justh-politikanak volna biztos kilátásai: akkor Justh Gyulának hívnák az új miniszterelnököt. De Lukács Lászlónak hívják. És azért kellett Lukács Lászlónak miniszterelnökké lennie, mert ő képviseli az arany középutat a szélsőséges Tisza és a szélsőséges Justh között. Se nem Tisza, se nem Justh, hanem Lukács. És mint ilyen, azt a politikát kell csinálnia, mely a Tisza-féle véderőhajlandóságot össze tudja egyeztetni a Justh-

féle választójogi hajlandósággal. Lukácsnak azt a hidat kell megteremtenie, melyen a szélsőségek kölcsönös engedékenységgel középúttal találkozhatnak.

Az alap gondolat ellen, mely az új miniszterelnök nyilatkozataiból kiérezhető, nincs kifogásunk. Nem lehet, azt hisszük, kifogása egyetlen magyar embernek sem, aki nem mániákusa a zürzavarnak, az önmagáért való örökös harcznak. Ha Khuen-Héderváry Károly meg akarta volna fogadni a Kossuth-párt tanácsát és ő közeledik az összes ellenzéki pártok felé a béke olajágával; ha nem állott volna a Tisza István szuggesztív hatása alatt, mely egy párt elszigetelésével és aztán erőszakos letörésével vélte a parlamenti rend helyreállítását elérhetőnek: akkor nem is kellett volna a sornak Lukács Lászlóra kerülnie. A Kossuth-párt kezdettől fogva azt ajánlotta, hogy nyugtassa meg a kormány a Kossuth-pártot katonai tekintetben, a Justh-pártot pedig választójogi tekintetben s akkor helyreáll a rend. De Khuen-Héderváry Tiszák sugallatának engedve, ötven perczentre akart kiegyezni. Meg akarta szerezni a véderőreformot némi engedékenységgel, de biztosítani akarta magának másrészt az obstrukció letörésének diadalát is, amire a választójogi merevséggel pró-

bálta az okot és alkalmat megteremteni. Ez az ötvenperczentes megalkuvás aztán bukásba sodorta. Kettős bukásba. Megbukott a katonai engedékenységgel és megbukott a választójogi konok-ságával.

De mikor Khuen megbukott: nem esett el Tisza és nem győzött Justh. Csak Khuen bukott el. Ha már most utána Lukács következik, az csakugyan nem csinálhatja se Tisza, se Justh politikáját, hanem azt kell csinálnia, mely az egész parlament megnyugvását eredményezheti. Nem mutogathat az egyik irányban olajágot, a másik irányban kardot, mert az már bebizonyosodott, hogy csak egész béke vezethet célra, egyes pártok elszigetelése és elkeserítése csak a helyzet tökéletesebb felborítását eredményezheti. S ezért mondjuk, hogy a Lukács László nyilatkozataiból kidomborodó alap gondolatot minden magyar embernek helyeselnie kell, ha nem mániákusa a zürzavarnak. Munkaképes parlamentre igenis szükség van. Erőszakkal ezt a munkaképességet helyreállítani nem lehet, tehát békével kell helyreállítani. A béke pedig az összes ellentétek becsületes áthidalását, az összes küzdő pártok kompromisszumát jelenti. Közelednie kell az új kormányoknak, de közeledniük kell az összes

A Károlyi-palota kövei.

Irta: Déri Gyula.

(Utánonomás tílos.)

Consummatum est, azaz: elvégeztetett! A belvárosi Károlyi-palotának, annyi ragyogó és komor történelmi emlék színhelyének meg vannak számlálva a napjai.

Még nem is olyan régen, a hatvanas években például, úgy emlegették: mint a főváros egyik legérdekesebb látványát, mint típusát egy igazi nagyuri palotának, mely a maga nemes egyszerűségében sokkal fenségesebben hat, mint a már akkortájtban is szapora egymásutánban kiemelkedő tornyos kastélyszerű épületek akármelyike. Pedig hát a kiszélesített Dunapart modern palotasora állott már akkor és a Lipótvárosban is sok magasba nyúló és czifra homlokzatu házat építettek.

Jött azonban az Andrássy-ut és megépítették a körutakat. Ott aztán a több emeletű bérházak és középületek közt más nagyurak is emeltettek palotákat és ekkor már kritikussai is akadtak az egyetem-utcai rezidenciának. Fontoskodó modernisták különböző megjegyzéseket tettek rá. Hogy a stílusa elavult, hogy a földszinti traktus ablakai alacsonyan fekszenek, hogy sarga színű, ékítőmény nélküli falmezői nagyon hétköznapiak és hogy a szegélyzete csak cze mentből van és nem márványból vagy gránitból. A palota azonban csak állt tovább néma fenségében, oromfalán a 11 águ koronás köcszímével és ha magasabb épületek emelkedtek is a szomszédságában, a maga meglepően

egyszerű formáival, nyugodt méltóságával nem szünt meg uralkodni a belvárosban. Akik pedig ösmerték a történetét, álmukban sem gondoltak rá, hogy ez a nagybecsű nemzeti emlék, az ujabbkori Magyarország kialakulásának mondhatni élő tanúja, egykor el fog tűnni a föld színéről.

Tudok erről egy nevezetes dolgot; azt hiszem tisztelt atyai barátomtól, Eötvös Károlytól hallottam valamikor, bár írásai közt följegyezve nem találok. A kis eset, mely a hatvanas évek nagynevű államférfiainak gondolkodására élénk fényt vet, a következőképen történt. Ugyanis a kormány azzal foglalkozott, hogy valami maradandó építési alkotással kell a kiegyezést és a koronázást, a nemzet újjászületésének évtizedét szemmel is láthatólag megörökíteni. Különböző tervek merültek föl, amelyek azokban az időkben évekig foglalkoztatták a közvéleményt. Ilyen volt a híres Reiter-esatorna terve, mely kiindult volna a Dunából a Margit-körút táján s a mai körutak vonalán Budapestet megkerülve, Boráros-térnél torokolt volna ismét a Dunába. Ez lett volna Budapest Canal grandéja, melyet mint Velenzében, itt is kétfelől a paloták hosszu sora szegélyezett volna. A másik terv volt az Üllői-ut kiegyenesítése és nyilegyenes bevezetése a belvárosba a kecskeméti-, egyetem- és uri-utczák kiszélesítésével. Andrássy, kinek akkor a sugár-utra vonatkozó terve még nem volt meg: nagyon lelkesedett ez utóbbi tervért, mely valóban impozáns sugárutnak ígérkezett a legkülsőbb Ferencvárostól a Lipótvárosig.

Csak egy kicsibe mult, hogy az Andrássy-ut helyett valóban nem ezt építették

meg, ez a kicsiség pedig a — Károlyi-palota volt. Mikor tudniillik a dolgot Deák Ferenczel közölték s az öreg ur a tervrajzot megnézte, egyszerre meglepetve szólt:

— De hiszen a Károlyi-palota is beleesik a szabályozási vonalba!

— Persze, hogy beleesik! — felelt könnyű szívvél Andrássy gróf.

— Beszéltek már erről Károlyi Gyurival?

— Még nem.

— Pedig ezen kellett volna kezdeni.

Az öreg ur ezt olyan komolyan mondta, hogy Andrássy szinte meghökken.

— Gondolod, hogy kifogása lesz ellene?

— Lehet, hogy nem lesz. Lehet, hogy azt mondja rá: ha éppenséggel nincs már egyéb baja a hazának és ha Budapestet sehogys sem lehet másképen szépíteni: hát csak bontsátok le a házamat. De azután legyetek készen rá, hogy Gyuri elköltözik Nagy-Károlyba és soha többé nem látjátok Budapestben.

Andrássy kétségbe volt esve. Egy hétig nem beszélt többé a dologról s mikor aztán upra szőnyegre került Budapest új nagy ujra szőnyegre került Budapest új nagy utja, megkönnyebbült szívvél jelentette Deák-renczváros elejtésével a Terézvárosban át fog-nak építeni egy széles és hatalmas utat ki a Városligetbe. Így született meg az Andrássy-ut terve. A Károlyi-palota pedig fennmaradt mind a mai napig. Károlyi György gróf csak akkor tudta meg az egész dolgot, mikor az Andrássy-ut vonalába eső rongyos utczákat már javában bontogatták.

Hogy családi székháza épségben maradásán örvendezett: senkit sem fog meglepni,

pártoknak is. És Tisza Istvánnak éppen úgy, mint Justh Gyulának, engednie kell eddigi merevségéből. Ha bárki is megveti a lábát és azt mondja, hogy csak mások engedjenek, ő azonban nem enged: ez több volna politikai hűségénél, ez azt jelentené, hogy az illető egyetlen győztes akar lenni a többi legyőzöttek fölött. Pedig itt senki sem győzött, csak az a kényszerűség, hogy a szélsőségek között kompromisszumot kell találni. Ez a kényszerűség állította előtérbe Lukács Lászlót, mint aki Tiszával együtt akarja a véderőt, de nem erőszak árán és Justhtal együtt akarja a választójogot, de kölcsönös megegyezés alapján.

Magán a minden irányban való kiegyenlítés békés szándékán kívül még semmi bizonyosat nem tudunk az új miniszterelnök terveiből. De józanul azt kell következtetnünk, hogy nem úgy akarja a véderőreformot, mint Tisza és nem egészen úgy a választójogi reformot, mint Justh. Nyilván közelebb akarja hozni Tiszát a választójog kérdésében Justh Gyulához, hogy Justh Gyula is közelebb jusson Tiszához a véderőreform kérdésében. Így nemzettebb lehet a véderőreform és nemzettebb lehet a választójogi reform. De a véderőreform azért olyan legyen, hogy belenyugodhassék mindenki és a választójogi reform is olyan legyen, hogy belenyugodhassék mindenki. Hogy csakugyan sikerüljön ilyenfajta kompromisszum, azt annál könnyebben kívánhatjuk, mert körülbelül ez volt mindig az álláspontja a Kossuth-pártnak is, a két szélsőséges álláspont között. Most is kívánják a szélsőségek becsületes kiegyenlítését és ha sikerül megoldani a pártok kölcsönös engedékenységevel a két legfontosabb reformot és ha helyreáll a parlament munkaképessége is: nem fogunk azon fennakadni, hogy a

Kossuth-pártnak ezt a következetesen hirdetett álláspontját egy Lukács-kormány fogja megvalósítani.

Budapest, április 20.

A zentai mandátum. Mikosevits Kanut zentai munkapárti képviselő végre közjegyző lett. A lelépett kormány igazságügyminisztere, az utolsó pillanatban, szegedi közjegyzővé nevezte ki. Ezek szerint Zentán már legközelebb képviselőválasztás lesz, mert Mikosevitsnak a kinevezés következtében le kell mondania mandátumáról. A megüresedő kerületben a Justh-párt is szándékozik jelöltet állítani.

A horvát abszolútizmus. Cuvaj Ede Horvát-Szlavonországok királyi biztosja, aki hétfő óta Budapesten tartózkodott, tegnap este 6 óra 15 perczkor visszautazott Zágrábba, ahová éjjel megérkezett. A királyi biztos minden valószínűség szerint a jövő héten újból Budapestre érkezik.

Zágrábról jelentik: Az egész horvát sajtó az osztrák parlamentben történt dolgokkal foglalkozik. Az ellenzéki lapok, a koalíció orgánumai, gróf Stürgkh beszédét és az osztrák képviselők Magyarország ellen intézett támadásait a legnagyobb megelégedéssel regisztrálják.

Az *Obzor* írja, hogy a délszlávok Ausztriának ezt a magatartását *sohasem fogják elfelejteni.* Az unionisták orgánuma és a kormány pártja mégis elítéli gróf Stürgkh beszédét és az osztrák parlamentben Magyarország ellen elhangzott támadásokat és pedig a legnagyobb határozottsággal. A lap azt mondja, hogy gróf Stürgkh nagyon túllépte illetékességének határát; jobb lesz, ha az osztrák kormány a saját ajtaja előtt seper; ott elég sok esetet fogja találni az alkotmányos folytonosság túllépésének és megsértésének.

Az *északi Drau* állást foglal gróf Stürgkh beszéde dolgában s kifejti, hogy Magyarországnak százszor is el kell tekinteni egy és más dolog fölött, ha Ausztriában az alkotmányt a 14. szakasz segítségével felfüggesztik. A Horvátországban inauzurált királyi biztosi intézmény senkinek sem okoz gyönyörűséget és mindenki követeli, hogy Magyarország respektálja a kiegyezést. Azonban az osztrák reakcionáriusok segítsége nem kell. A lap azt a kérdést intézi a dalmát urakhoz: bírnak-e odahaza annyi joggal, mint a horvátok hazájukban és ha ily autonómiajuk volna, mint a horvátoknak, nem volnának-e boldogok? Az osztrák államférfiak csak sürögjenek a saját házuk előtt s ha legközelebb Csehország részére királyi biztost neveznek ki és Ausztriában újból alkalmazzák a 14. szakaszt, a magyarok bizonyára nem fogják

elmulasztani, hogy e különböző alkotmányosságokat megfelelőleg pertraktálják.

Érdekes, hogy a Zágrábról és Szerajevóból Bécsbe érkezett jogpárti képviselők között, akik az osztrák parlamentben Magyarország ellen intézendő támadásokról tanácskoztak, Popovics is szerepelt, aki közvetlenül előbb a magyar képviselőházba az unionizmushoz és a kiegyezéshez való hűségét hangoztatta. A zágrábi jogpárti képviselők nagyon el vannak kedvetlenedve a koalíció budapesti szereplése miatt s azzal fenyegetőznek, hogy *le fogják leplezni a koalíciónak a jogpárttal kötött paktumát*, amelyvel a kiegyezés egész idejére lekötötte magát.

Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház horvát képviselői a magyar képviselőház néhány horvát tagjával együtt, akik között Budiszavljevics és Pribicevics, Horvát és Prebeg képviselők, valamint Trumbics és Drinkovics Krsztlej dalmáciai képviselők is voltak, tanácskozára ült össze, hogy határozzon a horvátországi alkotmány felfüggesztése ellen való *egységes akción*ról. A tanácskozást egy órákor megszakították. A tanácskozást délután folytatták. A kiadott jelentés szerint a dalmát klub és a dalmáciai horvát jogpárt képviselői az általános politikai helyzetet tárgyalták. Határozatot nem hoztak. A jövőben követendő taktika kérdését az egyes klubokra bízták.

Mint Bécsből jelentik a horvát és dalmát képviselők tanácskozásán a magyar országgyűlés horvát tagjai referáltak az alkotmánytalan állapot eddigi következményeiről és felszólaltak a választójogreform érdekében. Egyes szónokok szövétték, hogy Horvátországban csak akkor fognak javulni a viszonyok, ha sikerül kivívni a Magyarországtól való pénzügyi függetlenséget, amelynek czéljából mindjárt a gyűlésen agitáló végrehajtó bizottságot választottak. Ennek a bizottságnak tagjai lettek minden állásbeli horvát megbízottak, akik a központtól fogják kapni az utasításokat a mozgalom intézésére. A magyarországi horvát képviselők annak a reménységüknek adtak kifejezést, hogy az új magyar kormány engedékenyebb és igazságosabb lesz a horvátok irányában, mint volt a Khuenkabinet.

Bécsből jelentik: A délszláv egyetemi hallgatók egy tiltakozó gyűlésükön elhatározták, hogy tüntető körmenetet fognak rendezni a horvátországi abszolútizmus miatt a bécsi magyar palota előtt. A rendőrség azt sejtette, hogy ma lesz a tüntetés, ezért nagy készenléttel vonult ki az egyetem és a Bankgasseban lévő magyar ház elé, de fölösleges volt az óvatosság, a tüntetés elmaradt.

Belgrábról táviratozzák: Közvetlenül Cuvaj bánnak királyi biztossá történt kinevezése után a kereskedők körében mozgalom indult meg a magyar iparezikkek bojkottálására. Most külön bojkottbizottság alakult, amely feladatúll tüzte ki, hogy a mozgalmat tervszerűen megszervezzék, mert a bojkott eddig csak a magyar kereskedelmi muzeum belgrádi kiállítására szorítkozott.

aki valaha maga épített házat, a saját kényelmére, a maga izlése szerint és abban élete javarészt lelte.

Károlyi György gróf az egyetem-utcai palotát 1832. márczius havában kezdte építtetni, tehát éppen 80 esztendővel ezelőtt. Az építkezés 1840-ig tartott. A palota tervezője, mint Eble Gábor, a Károlyi-család főlevéltárosa írja, a hirneves Pollák volt, ki a Nemzeti Muzeumot, a Bazilikát és a legtöbb nagyobb szabású lipótvárosi palotát is építette. Az építést Koch építész fejezte be, ki-nél már akkor mint segédmérnök dolgozott a később oly nagy hírű Ybl Miklós, a század vége felé a királyi palota és a várkert bazár építője. György gróf még legényember volt, mikor a palota terveit elkészítette és csak 1836-ban vette nőül Zichy Karolina grófnőt, Batthyányi Lajosné grófné nővérét. A palota még messze állott a befejezésétől, miért is az új pár Csurgón rakott fészket s ha onnan a fővárosba jöttek, az illói-uti kis földszintes házukban szálltak. A következő évben Párisban töltötték a telet és ekkor vásárolták be a palotába szükséges selyemszöveteket és a mesés fényű, drága butorokat. Ekkor rendelték meg azokat a csodaszép fából faragott esillárokat és kandelábereket is, melyek a palotának ma is a legszebb ékességei közé tartoznak.

Ma már csak iparművészeti muzeumokban látni ilyen kincseket érő csodákat. E esillárok óriási kupalaku hálózatok, ujjnyi vékonyaságú, aranyozott puhafából remekelt bordákkal, amelyeknek minden ágát csipkeszerű finomsággal faragott gazdag levéldísz borítja. És ilyen 2-300 gyertyára szóló esillárok lengenek teremről-teremre mindenfelé

az egész hosszú főhomlokzat helyiségeiben. Az erkélyes nagyterem közepén csüng a legnagyobb. Itt a szoba mennyezetébe is hasonló faragások vannak lerakva, ezek díszítik köröskörül a falakat is és ugyancsak aranyozott puhafából valók a márványművi falmezőket tagozó pillérek a korinthusi oszlopfejek gazdag akanthus levelei. Mindez oly diszkrét és oly bájos; gondosan pallérozott izlésű emberek alkotása. Nem esoda, hogy a hálás utódok annyira ragaszkodtak hozzájuk és értük lemondtak a világitási technika összes vívmányairól. E ragyogó termekben tudniillik máig sincsen sem gázsem villamos világítás. Nem mintha a palotában a korrall nem akartak volna haladni, de nagyon nehezen vezethették volna be a gázcsöveket, mikor a mennyezetek faragásait kellett volna miattuk barbár kézzel megbolygatni. Nem is szólva a esillárok átalakításáról, ami egyszerűen lehetetlen volt . . .

György gróf Párisból hazatérve erőlyesen sürgette az építkezést. El is ért annyit, hogy a mai balszárnyon, a mai levéltár helyiségeibe 1837. nyarán beköltözhetett. Itt született aztán július 5-én első gyermekük, Károlyi Gyula gróf.

A következő év tavaszán az építkezést nem lehetett folytatni. Mindenki tudhatja miért? Akkor szakadt rá tudniillik a fejlődő fővárosra a legnagyobb esapás: az 1838-iki árvíz. A palota sokat szenvedett, a falak ember magasságyra vízben állottak, szerencsére elég szilárdul voltak építve s a megpróbáltatást baj nélkül kiállották, de a kapu alatt boltozott esatorna nem bírta ki a ropant víznyomást és felszakadt. A főváros szegénysorsu lakosságának nyomora láttára

György gróf és a felesége egy pillanatig sem haboztak s bárha az emeleti lakosztály belső díszítése már készen volt, ők összes nélkülözhető termeiket és szobáikat átadták a hozzájuk menekülő hajléktalanoknak, Wesselényi báró saját maga kétszáz inséges embert telepített oda, s ezeknek a grófi pár a nagy teremben és a három szalonban szénán és szalmán vettett ágyat és naponta kétszer főzetett számukra.

Az árvíz utáni évben, 1839-ben a palotában született Károlyi Viktor gróf s az ünnepélyes házavatást 1841-ben tartották meg. Eble adatai szerint az építési költségek 1.240.000 váltó forintba kerültek, vagyis 496.000 pengő forintba.

Két boldog év következett ezután, melyet György grófék a mesés fényű és kényelemmel berendezett palotában töltöttek, ott született 1841-ben Gábor gróf és 1845-ben Pista gróf, ki egy emberöltőn át a magyar mágnásvilág sokaktól irigyelt vezéréként szerepelt. (Tibor gróf Pozsonyban született 1843-ban, Palma grófnő Bergamóban 1847-ben).

A negyvenes években, melyeket a magyar államiség visszaszerzése évtizedének nevez a történelem, a Károlyi-palota kiinduló pontja volt a legtöbb reformnak és minden nevezetesebb nemzeti mozgalomnak. Széchenyi István gróf egyidőben mindennapos vendége volt a háznak, itt tárgyalták az árvíz utáni intézkedéseket, itt vetették el magvát a legtöbb korszakos alkotásnak. Az országos magyar gazdasági egyesület, a lánczid-társulat, a tiszavölgyi társaság megalakítását itt határozták el. Károlyi György gróf mindezekhez nemcsak eszmék-

A jegybank kamatlába.

Budapest, április 20.

Néhány nappal ezelőtt mintha némi könnyebbülés állott volna be a pénzpiacra. De még akkor is, ha ez állandó lesz, hosszú idő telik bele, míg ennek hatását gazdasági életünk meg fogja érezni. A mostani internacionális válság súlyát egyetlen ország sem érzi úgy, mint mi, mert most tünik csak ki igazán, hogy az az ipari fellendülés, amely annyira örvendetes volt, tulajdonképpen nem a monarchia tőkeerejéből táplálkozott, hanem nagy részben abból a tőkéből, amelyet a külföld bocsátott rendelkezésünkre. Éppen azért nálunk, ahol magántőke ipari célokra aránylag kevés áll rendelkezésre, más feladat hárul a jegybankra, mint más országban. A bankok és takarékpénztárak betétállománya hamar kimerül s akkor a jegybank az egyetlen hitelforrás, amelyből meríteni lehet. A baj csak az, hogy ilyenkor aztán a jegybank az első, amely a hitelkorlátozással a sört megkezdí.

Nem akarunk az Osztrák-Magyar Bank pénzügyi politikájára ellen irni. Mert ha tekintetbe vesszük azt a dicséretes s minden elismerésre méltó munkásságot, amelyet éppen mostanában, kereskedelmi mérlegünk és fizetési mérlegünk horribilis passzivitása dacára, valutánk paritásának érdekében kifejt, nem tartanók helyénvalónak, hogy a jegybank pénzügyi politikájáról kedvezőtlen kritikát mondjunk.

Csak hogy itt is megvan a nagy „de.” Talán egyedül állunk, akik azt hangoztatjuk, hogy a mai helyzetben egyedüli orvosság a diskontkamatláb felemelése lett volna s mi hibának tartjuk, hogy a jegybank nem emelte fel a kamatlábat. Mert ma nem az a baj, hogy drága a pénz, hanem hogy a közép- és kisüzemek egyáltalán nem képesek hitelt kapni. Ez pedig nagyon sok vállalatnak egzisztenciájába kerül s nagyon sok egzisztencia megy tönkre nem azért, mert a pénz drága, hanem mert egyáltalán nincs pénz. Egy hónappal ezelőtt Pranger maga is hangoztatta, hogy a külföldi tőkék visszavonulása okozza azt, hogy ma nálunk hitelkrisz van. A hibát tehát Pranger és az Osztrák-Magyar Bank nem is azzal követte el, hogy a visszlezárolási hitelt korlátozta s az ugynevezett finanszírozást visszautasítja,

hanem főleg azzal, hogy semmit sem tett abban az irányban, hogy a külföldi tőke ismét bejöjjön az országba. Ennek egyedüli elősegítője volna a mai internacionális pénzügyi viszonyok közt, ha a jegybank egy hónappal ezelőtt felemelte volna a leszámítási kamatlábat. Annak, ha egyéb hatása nem is lett volna, azt kétségtelenül maga után vonta volna, hogy a devizaárfolyamok kedvezőbben alakulnak, az Osztrák-Magyar Bank tehát megszabadult volna azokról az áldozatoktól, amelyeket a devizaparitás érdekében hoznia kellett.

Első pillanatra s felületese bírálók számára az talán merényletszámba megy gazdasági érdekeink ellen, hogy mi a kamatláb felemelését követeljük. De kissé higgyünk megfontolás után minden hozzáértő be fogja látni, hogy nekünk van igazunk. Az ipari termelésnek s hasznos gazdasági életünknek abból nincs, hogy alacsonyabb a kamatláb, de a hitelforrás teljesen kiapadt, míg abból, ha valamivel drágább áron is, de a szükséges hitelt megkapjuk, nem hátrány, hanem csakis előny származik.

Az bizonyos, hogy kereskedelmi mérlegünk rossz s fizetési mérlegünk is rossz, s hogy ennek következményeit viselnünk kell. De nem elég az, hogy a hátrányokat csak annyiban igyekszük a jegybank elhárítani, amennyiben a beállható diszagio és a rossz devizaárfolyamok orvosszereit külföldi valuták és devizák vásárlásával megelőzi, amennyiben azokat aztán a hazai pénzpiac rendelkezésére bocsátja. Hanem szükséges volna az is, hogy fizetési mérlegünk passzivitása miatt beálló pénzügyi segítsen, és pedig azáltal, hogy a külföldi tőke bejövetelet a kamatlábfelemeléssel előmozdítja. A mai ötszázalékos kamatláb csak imaginárius, mikor e mellett nem lehet hitelt kapni, s egy 5½-6 százalékos kamatláb mellett is egész jól prosperálhatnánk, ha e mellett a szükséges hitelt elég bőven meg lehetne szerezni. Mert végre is, ha Prangeről kezdve gazdasági életünk minden nevezetesebb faktora a mostani bajok forrását kereskedelmi és fizetési mérlegünk nagy passzivitásában látja, akkor első sorban arra kell törekednünk, hogy ez a passzivitás megszűnjék, vagy legalább is észrevehető módon csökkenjen. Ennek pedig az a módja, hogy exportunk emelkedjék.

Az export emelkedése alatt csakis az ipari export emelkedését lehet érteni. Hisz mezőgazdasági exportunk ebből a szempontból évek óta nem sokat jelent. De hogyan lehessen ipari exportunk emelkedését remélni, ha éppen a hitelmegvonások és a pénzügyi lehetetlenné teszik, hogy az iparunk kihasználhassa a mai kedvező konjunkturákat a világpiacokon? Annak a fél vagy egy százaléknak ellenértékét, amivel a jegybank kellő időben a kamatlábat emelte volna, bőven megtalálható gazdasági produkcióink abban a haszonban, melyet a bő, ha mindjárt drágább hitel segítségével el tudna érni. Azért a legigazabb meggyőződésünk az, hogy a jegybank mostani kamatlábiához való merev ragaszkodás csak tisztán hiúsági kérdés, amely mint minden hiúság, már eddig is keveset megboszulta magát, s még ezután is meg fogja magát boszulni.

Nálunk Magyarországon talán idegerhang ez, és szokatlan, hogy valaki egész komolyan követelje a jegybank kamatlábiának felemelését. De ez nem blasfémia. Ez a mai magyar gazdasági viszonyok közt, mikor az industrializálódás természetes konvulzióit érezzük, az egyedüli orvosság. Minden ország, mikor azon a határvonalon állt, hogy agrárszféra ipari-országgá fejlődjék, átment azon a korszakon, hogy magasabb kamatlábiával kellett dolgoznia, mint szomszédainak, kik már a fejlődésnek ezen a kritikus prozesszusán túl vannak. De ez csak átmeneti baj, s ha ettől visszariadunk, akkor tulajdonképpen alszeméremből, s a pillanatnyi nehézségek elkerülése végett a fejlődés menetét akadályozzuk meg mesterségesen.

Budapest, április 20.

Gróf Wickenburg Márk bucsuja. Balassagyarmatról jelentik: Gróf Wickenburg Márk külügyminiszteri osztályfőnök ma délelőtt bucsubeszédet intézett választóihoz. Gróf Wickenburgot az egész város ez alkalomból igen meleg bucsuövézőkben részesítette. A munkapárt a megüresedett mandátumra egyhangulag dr. Sztranyavszky Sándort jelölte, aki nagy hallgatóság előtt megtartotta programbeszédét. Este a szanatórium-egyesület fényes bált rendezett Prónay főispánné és gróf Majláth Géza fővédnökségével a megyeháza dísztermében. A vármegye központi választmánya e hó 30-ára tüzte ki a balassagyarmati választást. Eddig egyedüli jelölt dr. Sztranyavszky Sándor munkapárti, akinek megválasztása biztosra vehető.

A tiszt a háta mögött álló harmincz fegyveres katonára mutatott.

— A hatalom mögöttem van.

— A hatalom ellen cselekedni nincs módomban! — felelt a gróf, mire a tiszt belépett. Megállt az ajtó mellett és szemügyre vette a jelenvoltagekat, anélkül, hogy egy szót szólana.

Ekkor Batthyány Lajos felállott és így szólt:

— El tudom képzelni, hogy ön kit keres! — és megnevezte magát. Pár perc múlva aztán elvitték, hogy seha többé viszont ne lássák az életben.

Kevéssel utóbb a család tagjait sem kímélte a győzelmes ellenség bosszuszomja.

Február elején gróf Károlyi István felhívást kapott a maga igazolására, majd február 22-én Budára idéztek, április 3-án pedig elfogták, ugyancsak a palotában. Esti hat órakor három tiszt jött érte, kik magukkal vitték. György gróf a kocsijában egész a Neugebaudeig kísért a bátyját, ki akkor beteg volt és oly gyenge, hogy két mankón járt. Pár nap múlva István grófot a budai helytartósági épületbe vitték, ahol Batthyányt is őrizték.

De pár nap múlva egyszerre nagy lőtásfutás volt a városban: a magyar fegyverek diadalának hírére kivonult a császári hadsereg és magával vitte a politikai foglyokat. Azután következett a magyar seregek bevonulása, Budavár ostroma és bevétele, miközben Hentzi ügyei a palotát is megromlították, ahonnan pedig a grófné, két nagyobb fiával a bombázás idején sem költözött ki. Majd bevonult a magyar kormány. Károlyi György fölajánlotta Kossuthnak a kocsiját —

kel és munkával járult, de ha kellett, első volt az adakozók között is: az Akadémia alaptőkéjéhez is 40,000 frttal járult már 1825-ben.

A palotának gyakori vendége volt ez ilőben József nádor elsőszülött fia, a nagyreményű István főherceg, ki, amint a többször idézett Eble Gábor írja: „a hányzor valamelyik pesti bálba átjött Budáról s a jégzajlás miatt (állandó hid nem lévén) éjnek idején oda vissza nem térhetett” mindig a Károlyi-palotában szállt meg. Weselényi Miklós báró is sokszor megfordult a palotában.

Igy tartott ez 1848-ig. Akkor következett el a Károlyi-palota második korszaka, mely a verőfényes boldog napok hosszú sora után egyszerre megrázó drámák, majd sötét tragédiák színhelyévé tette a fényes palotát.

Az ott végbement események nagyrésze a nemzeti történelem évlapjain van megörökítve, mindazáltal nem fölösleges fölújítani azok emlékezetét.

Főképpen azokat, melyek az 1849-ik év első napjaitól fogva történtek itt.

A moóri csata elvesztése után 1849 január 5-én reggel vonult be Windischgrätz hadserege a fővárosba, és délben már dragonyosok álltak a palota előtt. Jellasics szállásmestere tudatta, hogy a palotát lefoglalja a lán számára, még pedig a főhomlokzat termet, és ezenkívül bejelentette, hogy a bán és kísérete a grófi konyháról akar étkezni is. Ellentmondásról persze szó sem lehetett, s a bán és egész udvara ellepte a palotát, alig hagyva a családnak a balszárnyon néhány szobát. És hogy milyen udvara volt a lovasgias bánnak, arról György gróf nagyon ér-

dekes dolgokat tudott elmondani; még később korában is emlegette például, hogy amíg a bán a palotában lakott, minden lépcsőzeten, folyosón és kijárásnál két-két szerecsün feküdt, a nagy kapu alatt pedig 30 darab. A családtagoknak, ha ki akartak menni, ezektől a veres köpönyegesektől engedelmet kellett kérniök, s rajtuk keresztül lépni, mert nem volt a parancsnokukban annyi tisztesség, hogy más magaviseletre taníttassa őket.

E palotában fogták el mindjárt másnap Szapáry Antal grófot és negyven fegyveres közt viték vizsgálati fogságba. A grófnak ugyanis vendégszobája volt a palotában, s mikor azt elfoglalva találta, a benne volt katonatiszteket kiutasította, Pálffy Móricz grófot meg valósággal kitalasztotta.

Következményeiben végzetesebb elfogatás történt a palotában január 9-én este.

A grófi pár vacsoránál ült, s kívülök ott volt gróf Károlyi István, báró Orczy Lajos, Almásy György és Festetics Géza grófok. És még egy, akit legelőli kellett volna említenem: gróf Batthyány Lajos, a volt miniszterelnök. Kinek Windischgrätz herceg, mint parlamentarnekn pár nap előtt azt üzenté, hogy Pesten várja be feleletét. A vasorálói társaság egyszerre nehéz lépések és kardesörtetés zaját hallja, majd belép a komornyik és jelenti, hogy egy osztrák katonatiszt egyenesen a szalomba akar belépni. Károlyi György kiment és a tiszttől megkérdezte, hogy mit akar?

— Azt majd a szalomban mondom meg, — felelt a tiszt.

— Bemutatás és bejelentés nélkül senki sem mehet a grófnéhoz. De vendégeink is vannak.

Választójogos mego'dás.

— Lukács tárgyalni fog az ellenzékkel. —

Szerdán esküszik az új kabinet.

— Jövő hétfőn mutatkozik be a t. Házban. —

Hat hónapos közös provizórium.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

Ha rózsásnak nem is, de kedvezőbbnek igenis jellemezhető a politikai helyzet. A legutóbb beállott, ha nem is meglepő, de kissé mégis váratlan fordulat, amely az államügyek élére sodorta Lukács Lászlót, az eddigi pénzügyminisztert, biztató jele annak, hogy a szerencsétlen Tisza-féle taktika és befolyás uralma meg fog szünni. Az ideges, halálverejtékes félelem az általános választójogtól most végre háttérbe szorul, mert hiszen maga az új miniszterelnök az, aki mai első kommunikéjében azt hirdeti, hogy a parlament rendes munkaságát a választói reform megalkotásával akarja biztosítani. Ez okos és politikai gondolat, csak a kivitelével is bátran kell előre haladnia. Természetesen a bizalmat előlegezni addig nem szabad, amíg a választói reformnak nem a numerusait, hanem az alapelveit nem ismerjük. Mert a választók számának a passzív választói jogot meghatározó elvből kell következnie, vagyis mennél kevesebb korlátot állítanak fel, a választók száma amugyis annál nagyobb lesz. Ezenfelül igen fontos a választások tisztaságának biztosítása, így első sorban a szavazás titkossága és egy kiváló, független választási bíróság megalkotása.

Magától értetődik, hogy a válság alatt a választójogon kívül még sok más gyújtó anyag is főlhalmozódott, amiket szintén el kell fojtania, el kell intéznie az új kormányának, ha normális viszonyokat kíván hamarosan elérni. A miniszterelnök programjáról az ellenzéki pártok vezetői már a jövő hét folyamán értesülni fognak, lehet, hogy még a szerdára kitü-

zött miniszteri eskütelek előtt, de legkésőbb a hét második felében. Hétfőn az országgyűlés két Háza előtt fogja kifejezni terveit Lukács László s akkor a pártok értekezleteiken állást is foglalnak majd. A közvélemény, az agyonzaklatott ország elvárja ha mód kínálkozik rá, hogy a parlamentben valahára megszűnjenek az ádáz, természetlen harczok, de természetesen csak tisztességes megegyezésről lehet szó. Elég szomorú, hogy az Aufferberggel és a Stürgkkel való konfliktusban amugyis csak akadémikus jellegű nyilatkozatokkal kell majd beérnünk. Remélhetőleg azonban a közös hadügyminiszter, aki tehát félig magyar miniszter is, ha most még nem is megy el, az újabb hathónapos közös provizórium leteltével, a delegáció rendes ülészakában, az őszszel már nem fogja képviselni a hadügyi költségvetést. Ez igazán legkisebb szépségflastrom, amit a többség kaphat.

Hireink itt következnek:

A király Budapesten.

Bécsből jelentik nekünk: Ugy volt, hogy a király május elején fog Gödöllőre és Budapestre utazni, de a program megváltozott és a magyarországi „sejour” későbbre marad. A király két-három hetet fog Gödöllőn és Budapesten tartózkodni, azután visszatér Schönbrunnba majd július első napjaiban Ischlbe utazik nyaralni. Ott lesz unokájának, Ella főhercegnőnek esküvője gróf Waldbrug főhadnagygal.

Lukács László Budapesten.

Mint félhivatalosan jelntik, Lukács László miniszterelnök ma reggel 9 órakor titkára, Latinovits Endre kíséretében visszautazott Budapestre, ahová háromnegyed kettőkor érkezett meg. Az ujonnan kinevezett miniszterelnök haladéktalanul megkezdte tárgyalásait a kabinet összeállítására vonatkozólag. Mihelyt ezzel elkészül, Bécsbe utazik és jelentést tesz ő felségének, azután összehívja a képviselőházat.

A kormány bemutatkozása és a delegáció rövid ülésezése után a képviselőház megkezdí normális működését, amelyet az

új miniszterelnök a választói reform megalkotásával fog biztosítani. A miniszterelnök e kérdés elintézését aktuálisnak és szükségesnek tartja és feltétlenül ettől várja a rendes tanácskozás akadályainak elhárítását.

Mint illetékes helyen értesülünk, Lukács László miniszterelnök tegnapi tárgyalásai során az illetékes tényezőkkel megállapodott abban, hogy a delegációk e hónap 30-án fognak összeülni és a közös kormány ez alkalommal hathónapos indennitást fog kérni.

Az új kormány előreláthatólag hétfőn, e hónap 29-én fog a képviselőházban és a főrendiházban bemutatkozni. A parlament ezután néhány napra, a delegációk tartamára elnapolja magát.

A miniszterelnök tárgyalásai.

A Lukács Lászlónak miniszterelnökké való kinevezéséről szóló királyi kézirat a hivatalos lap legközelebbi számaiban egyikében fog közzé tétetni.

Lukács miniszterelnök még a jövő hét folyamán előreláthatólag kedden Bécsbe szándékozik utazni, hogy előterjessze a királynak az új miniszterium névsorát. Alkalmassint szerdán történik meg az eskütétel.

Lukács miniszterelnök ma délután a pénzügyi tárczát dr. Teleszky János államtitkárnak ajánlotta fel, aki ezt elfogadta.

A kabinetalakítás befejezése után Lukács miniszterelnök érintkezésbe szándékozik lépni a különböző pártok vezéreivel s ha csak lehetséges, a hét végéig be is fejezi e megbeszéléseit, amelyek a parlamenti helyzet szanalásával függenek össze. Egy más forrás szerint a miniszterelnök már hétfőn megkezdí tanácskozásait az ellenzék vezetőivel s első sorban Justh Gyulát fogja felkeresni.

Az új kormány programja.

Lukács Lászlónak természetesen most az az első gondja, hogy a kabinetet megalakítsa, ami annál simábban és gyorsabban fog menni, mert gróf Khuen-Héderváry kivételével az előző kabinet összes tagjait át fogja venni.

ezért később 150.000 forint bírságot rótt ki a véstörvényeszek.

A második fordulat, fájdalom, nem soká váratott magára. Julius 12-én már bevonult Budapestre az orosz hadak elővédje. Haynau július 13-án vonult be, és várták a fiatal császárt is, és számára lefoglalták a Károlyi-palotát. De a császár nem jött, mire aztán Haynau sietett a palotában felütni a főhadiszállását. Lemét csak a grófné lakosztályát hagyták meg a családnak. György gróf ekkor Csurgón volt, de Haynau augusztus 11-én elfogatta és a Neugebaendéba záratta. A végzet különös játéka volt, hogy testvérét, az aulikus érületű Lajos grófit ugyanekkor Klapka huszárjai fogták el és Komáromba vitték. Azután császári biztos jelent meg a palotában, s lefoglalt minden ingó és ingatlan vagyont.

György grófné aztán Lajos grófit kiszabadította Komáromból, hová két izben is személyesen ment el érte, de Lajos gróf befolyása sem Batthyány Lajos, sem György gróf érdekében nem érvényesült. Mindkettő előtt október 5-én hirdették ki az ítéletet. Az egyik ítélet halálra szült, György gróf a bírságon kívül még két évi várfogságot is kapott.

Azután következett a bresciai hiéna vérboszujának tobzódása. A palotában mai napig megvan és régi helyén áll az az íróasztal, melyen Haynau a kegyetlen ítéletek ezúszait aláírta. Mikor pedig bukásának nézetét vette, az utolsó napon ugyanezen az asztalon írta alá a még el nem ítélt politikai foglyok szabadságlevelét...

Nem kell azonban hinná, hogy az a sok történelmi emlékjel, ami e palotához fűződik, most mind veszendőbe megy. Szó sinesen róla: Károlyi Mihály gróf, a palota mostani

ura, megtalálta a módját, miképpen egyeztet-heti össze a legnemesebb kegyeletet azokkal a követelményekkel, amelyeket palotájának belvárosi fekvésével szemben a főváros fejlődésének igényei jogosan támasztanak. Palotáját lebontatja és helyén, mely közel négyezer négyszögölányi rengeteg terület, három óriási bérházat épített ugyan, de azért az ősi Károlyi-palota teljesen a mai alakjában fenn fog maradni.

A Stefánia-ut fordulójánál, a viztorony közelében közel ötödfélezer öles telket szerzett a gróf, s azon az új palotát egészen a régi mintájára fogja fölépíttetni. Volt alkalmam látni a terveket, és meggyőződni róla, hogy e hírből nincs semmi túlzás, a mesébe illő újraépítés tényleg be fog következni. Az új palota homlokzata a magas félköríves ablakaival, nemesen egyszerű erkélyével, az antik közimerevel, a főkapu jobbról-balról a két ajtóval, mindez a családásig hű másolata lesz a réginek. Meglesz a palota két szárnyépülete is, és a tágas udvar közepén a park az üvegházal és kocsiszínekkel. De ez mind kevés volt Mihály grófnak. Nemesak illuziókat akart, hanem annyi valóságot megmenteni a multból, amennyire csak az emberi mesterség, művészet és akaraterő képesek. És e tervének megvalósításán csodálatraméltó eréllyel dolgozik több mint egy év óta. Izlése és tudása talán másnak is lett volna hozzá, de itt oly dolgokról volt szó, amelyekhez nagyon erősen érző szív, poétikusan szárnyaló lélek és a legtisztább kegyelet buzgó forrásaira volt szükség. Az építész az hitte, hogy teljesen megértette őt s mikor készen lett az első tervével, kiderült, hogy a grófnak minuciózus gonlössággal kellett mindent ellen-

őrizni és nagyon sokat újra rajzoltatni. Nem volt azokban a rajzokban semmi hiba, talán a modern építési szabályoknak itt-ott jobban meg is feleltek volna, de Mihály gróf amit lehetett, mindent visszaalkudott a mult javára. Minden termet, szobát, amelyhez valami történelmi vagy érdekesebb családi emlék fűződik, összes tagozataival együtt, centiméter pontossággal maga fölmért és megkövetelte, hogy e méretek mind belejus-sanak a rajzokba, a belső kiképzésre vonatkozólag is. A menyezetek, falszegélyek összes berakott építményei, a remek faragások, az oszlopfejek, maguk az ajtók, sőt a belső ablakfák is, amelyek mind oly sértetlenek, hogy az elmúlt nyolczvan év szinte észrevétlenül mult el fölöttük, mind beépül-nek az új palota megfelelő helyeire. Hiven utánozni fogják az öblös kapualját, fölhasználnák tiz nagy oszlopát, elviszik a tágas lépcsőház vörös márványlépcsőit és a belső berendezés minden butordarabját úgy, hogy minden tárgy a régi helyére fog kerülni.

Van aztán a grófi palotának egy helyisége, a könyvtár-terem, melynek mahagonyi szekrényei emelet magasságban futnak körül s mely a palota egyik legérdekesebb lát-nivalója s melyről megemlékezni, hogy úgy mondjam, egy kis művelődéstörténelmi kö-telesség. Közel hétezer díszkötésű könyv táblája ragyog itt ki az üvegtáblák mögöl, szakok szerint osztályozva és imponáló pont-tossággal számozva és elhelyezve. Tudomá-nyok és irodalmak minden ó- és ujkori nyelven, a legkiválóbb képviselőikkel jelenik meg előttünk. Hiszen könyvtárt láttunk máshol is, Budapesten is milliónál több kö-tetet láthatunk, csak négy-öt nyilvános könyvtárba menjünk el — de ne vegyék ké-

Változás mindössze a pénzügyminisztériumban lesz, amelynek éléről tizenkét évi tevékenykedés után Lukács visszavonul és átadja a vezérést eddigi államtitkárának, dr. Teleszky Jánosnak, aki az új kormány egyedüli új minisztere lesz. Lukács László — akinek tevékenysége ilyképpen felszabadul, — átveszi a belügyi tárcza vezetését, hasonlóképpen provizórikusan magának tartja fenn a király személyné körüli és a horvát miniszterségeket is. Amikor ezek a személyi kérdések tisztázottak, a kormányt ki fogják nevezni és az országgyűlésen való bemutatkozás is meg fog történni.

Előbb-utóbb változások várhatók az államtitkári karban is. A politikai államtitkárok mindannyian beadták lemondásukat, valamint Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi adminisztratív jellegű, de bizalmi állást betöltő államtitkár is. Jeszenszky valószínűleg távozik, de meggy a betegeskedő Jakabffy Imre belügyi államtitkár is, aki eddig is Khuen kedvéért maradt a hivatalában. Kivülük Balogh Jenő válik meg a kultuszminiszteri államtitkárságtól, s viszza megy az egyetemre a büntetőjog tanárának. Ugy tudjuk, Jeszenszky állását nem töltik be; belügyi államtitkárnak Kabos Ferenczet óhajtaná megnevezni Lukács, amit a Justh-párt igen szívesen látna. A kultuszminiszteri államtitkárságra több protestáns politikus is aspirál, mindenesetre csak teljesen szabadelvű ember jöhet eszámításba. Egyelőre más változás nem lesz, ha csak az igazságügyi államtitkárt föl nem cserélik valamely fiatalabb erővel, esetleg dr. Várady Zeigmondal.

A főispánok sorában is lesznek változások. A miniszterelnök a maga bizalmi embezeit akarja a törvényhatóságokban is elhelyezni, hogy egy esetleges választás esetén vagy az új választó-törvény életbeléptetésekor meglepetés ne érhesse. A fiumei kormányzó megmarad, ellenben a horvát báni méltóságot most

rem naiv dolognak tölem azt a megjegyzést, hogy a jó könyvet izléses, sőt pazar kötésben szeretem látni és itt úgy látom valamenyit. Minden ragyog és csillog itt, mint egy ékszerszekrényben. Önkénytelenül néhai való Mátyás királyunk jut eszembe, aki a maga könyveit színién pazar díszszel köttette be és menyire örülünk neki, ha valahol egy-egy újabb díszkötésű Corvinát láthatunk. Mihály gróf ebben is kegyeletes és jóízű: egész esőndben szaporítja ősei könyvtárát és művészi tudású kompaktorekkel öltözteti díszruhába. És, amint ez előre sejtethető volt, a könyvtár is egészen úgy költözik át, amint most van. Itt kiváló pontosan kell működni a centiméternek, mert a mahagoni szekrényrekek közt nincs sehol egy ujjnyi hézag, azok köröskörül támogatják a falakat és szorosan egymásba vannak építve. Ki kell bizony az új könyvtárteremben még a falra kenendő vakolat vastagságát is számítani, mert e szekrényekből lefaragni aligha lehet valamit.

Senki sem hinné, milyen rendkívül fárasztó munka az ilyen. Még ha minden helyiséget lefotografálnak is (mint itt történt) még akkor is a türelemnek, éberségnek és komoly gondosságnak olyan elszántsága kell hozzá, aminővel nem mindenütt találkozni, sőt nagyurú körökben talán még ritkább, mint máshol.

Károlyi Mihály gróf elszánta rá magát és kitűzött feladatának megfelel emberűt. Gazdag jutalma sem fog elmaradni: egy egész életrevaló gyönyörűséget szerez magának vele, a nemzetől pedig hálás elismerést, hogy történelmileg nevezetes emlékeket érző szívvel és értő lélekkel megmentett a késő utókor számára.

még nem töltik be, csak néhány hét múlva s ugyanakkor kinevezik a horvát minisztert is. Ezzel azután az alkotmányosság is helyreállítatnék Horvátországban.

Amikor Lukács most mindenekelőtt a kabinetalakítás formáinak tulesett, április 30-án a delegációk kétnapos ülészakán vesz részt. Egy felhivatalos közlés szerint a közös kormány hat hónapos provizoriumjavaslattal lép a delegációk elé, amiből arra lehet következtetni, hogy a végleges költségvetés csak az őszi hónapokban fog tárgyalatni, amikor bizonyos kényes természetű személyi kérdések is meg fognak oldatni, így az Auffenberg-ügy is.

A közös költségvetési provizorium letárgyalása után fogja csak a kormány megtenni a lépéseket a képviselőház normális munkájának felvételére. Jól informált helyről úgy értesülünk, hogy első sorban a végleges véderőreform fogja a tanácskozással anyagát adni. Ezzel a véderőreform provizórikus megoldására vonatkozó kombinációk mind megoldódnak, mert az új kormány határozott programja az, hogy a véderőjavaslatokat a jelenlegi alakjukban — legfeljebb némi stiláris módosítással — fogadtassa el a képviselőházzal. Erre vonatkozólag a kormány tárgyalásokat fog kezdeni az ellenzéki pártokkal, hogy miképpen lehetne a véderőreform letárgyalásának utjából az akadályokat elhárítani.

E tárgyalásokon főként a választójogra helyezi a súlyt a kormány. A miniszterelnök el fogja mondani, hogy a választójogot miként kontemplálja abból a szempontból, hogy a magyarság és az intelligencia szupremáciáját biztosítsa, de lesz bizonyos fokig titkosság és közönségkenti választás is. Ohajtja törvényesen biztosítani a választások tisztaságát is.

A Justh-párttól származó hírek szerint Lukács az általános és egyenlő választói joggal jön. Városokban a titkos szavazást kívánja. Programja szerint egyelőre 120 kerületben lenne titkos a választás. Hír szerint a miniszterelnöknek már kész javaslata van a választójogi reformról, s ezt az ellenzéki pártoknak meg is fogja mutatni.

A miniszterelnök a választói reformmal kapcsolatba hozza a házszabályok revízióját is, aminek a megegyezés esetén nem is lesz akadálya.

Mit tudnak Bécsben?

A bécsi „Neue Freie Presse” jelentése szerint Lukács László miniszterelnök fel fogja venni programjába az általános, egyenlő és közönségkenti választói jogot és kilátásba fogja helyezni bizonyos korlátozásokkal a titkos szavazást is. Emellett azonban biztosítaná a választói jog a magyarság uralmát is. A belügyminiszteri tárczát Lukács miniszterelnök egyelőre ideiglenesen magának fogja fentartani, hogy azután később átadja olyan férfinak, aki az egész parlament bizalmát élvezzi. A parlamenti béke létrejötte után az ellenzéknek is biztosítékokat fognak nyújtani arra nézve, hogy a jövőben az ügyek vezetésében neki is juttatnak szerepet. Ezzelből szaporítani fogják a képviselőházban az aleanői állásokat, amely új állásokat az ellenzéknek engednek majd át. Lukács miniszterelnök szavatosságot vállalt aziránt, hogy a véderőjavaslatokat rövid időn belül keresztülviszi. A katonai tényezők támogatni fogják akciójában. Az új miniszterelnök nagy súlyt fektet arra, hogy a véderőreform elintézését valamennyi ellenzéki párttal való békés egyetértésben biztosítsa s ezezből egy a Kossuth-párttal, mint a Justh-párttal szemben személyi és tárgyi tekintetben előzeny lesz. Olyan oldalról, amely Lukács miniszterelnök szándékait igen jól ismeri, a lap budapesti

levelezője azt az értesülést nyeri, hogy Lukács miniszterelnök kabinetjét aképen fogja összeállítani, hogy annak sem Tiszaista, sem Justhista jellege nem lesz. Gróf Tisza Istvántól Lukács miniszterelnök csak azt a biztosítást kapta, hogy missziója elébe nem fog nehézségeket gördíteni. Lukács Lászlónak miniszterelnökké történt kinevezéséből azt következteti a Presse, hogy a Justh-párt részéről fenyegető nehézségek nem olyan természetűek, hogy Lukács László misszióját lehetetlenné tennék. *Ellenkezőleg sokkal valószínűbb, hogy a Lukács László és a Justh-párt közötti megegyezés már oly messzire haladt, hogy a véderőjavaslatokkal szemben való obstrukciónak megszüntetése a Justh-párt részéről bizonyosra vehető.*

A „Reichspost” reméli, hogy Lukács László miniszterelnöknek sikerülni fog a válságot megoldani. Természetes azonban, hogy sürgőssége következtében a véderőreform kérdése áll az összes kérdések homlokterében.

A „Neues Wiener Tagblatt” vezércikkben foglalkozik Lukács László kinevezésével és többek között a következőket írja:

— A Lukács-kabinet nem fogja új czég alatt a régi üzletet tovább vezetni; a megértés politikájának utját fogja kijelölni, amelyről minden extrém-irányzat leszoruljon. A Justh-pártnak kétségtelenül alkalma nyílik arra, hogy a választójog kérdésében sokkal többet érhesse el, mint amennyit eddig elérhetett volna, mert senki sem képes vele szemben oly messzemenő előzenyiséget tanúsítani, mint Lukács László. Lukács a mai nappal oly politikát kezdeményezett Magyarországon, amely az arany középutra vezet, amely minden munkaképes és uralkodni akaró politikus találkozhatik, hogy Magyarországon a normális viszonyok ismét helyreállítsanak.

Kossuth az osztrák tulkapásokról.

Kossuth Ferenc, a negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt vezére, a Budapest vasárnapi számába cikket irt „Osztrák tulkapások” czimmel. A cikk bevezető része a következő:

— Lukács László vállalta a miniszterelnökséget és ebből kifolyólag fel kell tételeznünk, hogy valami módot talált arra, hogy az Auffenberg és Stürgkh által elkövetett merész kontárkodásokat elfogadható módon elintézzék. Ha ez nem így volna és ha e kérdések egész terhével megrakva vetné magát bele a magyar politika kavargó áradatába, akkor nehéz küzdelmek elé kellene néznie Lukács Lászlónak, mert az erkölcsi lehetetlenségnek látszik, hogy a magyar képviselőház eltiirje azt, amit vele az utóbbi időben Bécsben elkövettek. Most már itélhet bárki azok felett az érzelmek felett, amelyek az osztrák államférfiakat jellemzik főképp ha megállapíthatjuk azt, hogy gróf Stürgkh a legképzettebb a legjobban értesült Magyarország iránt a legjobb indulattal viseltető osztrák miniszterek egyikének hírében állt s ilyennek képzeljük mi is, az egykori koalíziós kormány idejében, amikor gróf Stürgkh közoktatásügyi miniszter volt Ausztriában. Most kiderült, hogy milyen felfogása van az osztrák kormányférfiak jobbjai közül azok egyikének. Elképzelhetjük tehát, hogy milyen felfogásuk lehet azoknak, akik nem is pályáznak arra, hogy őket velünk szemben jóindulatuknak tartsuk.

A cikk azután foglalkozik az osztrák beavatkozással, amelyet a legélesebben visszautasít és ezekkel végződik:

Midőn e sorokat írom, még nem tudom, hogy mire határozta el magát Lukács. Azt tudom és elismerem, hogy nagy eszű és nagy tapasztalatu államférfi, nem lehet tehát róla feltételeznem, hogy vállalkozása számára ne szerezte volna meg azt az alapot, amely nélkül ha sikert érne el, a magyar közérzetnek oly fokra kellett volna már sülyednie, amely fokon megszűnik minden nemzeti erkölcsi erő. Ily állapot kedvező lehetne az autokrácia akaratának perczeni kielégítésére, de képtelenség egy olyan ország-konglomerátumban is, mint amilyen Ausztria, államfentartó erő lehessen és így magára a dinasztia nézve is bármely külföldi benyodalom esetén valósággal veszé-

lyes volna. Abban a helyzetben, amelyben az ország van, minden párt csak lelkiismeretes megfontolás után foglalhat állást és csak ilyen megfontolással cselekedhetik az ellenzék is, ha úgy mint mi, semmi más célt nem tűzött maga elé, mint a nemzet javát és érdekeinek előbbrevitelét.

Ellenzéki nyilatkozatok.

Ma délben tanácskozás volt *Justh* Gyulánál, amelyen résztvett gróf *Batthyány* Tivadar és *Holló* Lajos s ez alkalommal az új helyzetet beszéltek meg. *Justh* ezután egy hírlapírónak a következőket mondotta:

— Lukács László vállalkozását mi teljes higgadsággal ítéljük meg s egész nyugodtan várjuk a fejleményeket. Miként a múltban, most se követünk személyi politikát s ezért minket a tervezett kibontakozás tárgyi föltételei érdekelnek. Ha azok az *elvi szempontok*, amelyek alapján Lukács László kibontakozásra vállalkozott, kielégítik a párt álláspontját, akkor a *technikai obstrukciót mi nem folytatjuk tovább*. De ha Lukács kibontakozási programja nem elégíti ki a párt ismeretes követeléseit, ott folytatjuk a küzdelmet, ahol *Khuen* alatt abbahagytuk. Mindenesetre megvárjuk, míg Lukács tárgyalni fog, mert őtöle magától akarjuk hallani, hogy milyen elvek alapján vállalkozott.

Azokra a hírekre, hogy a *Justh*-pártnak az új kormányval szemben személyi követelése is vannak, *Justh* ezt mondotta:

— *Nincsenek*. Mi, ismétlem, nem személyek ellen, de nem is személyekért küzdöttünk és fogunk küzdeni.

Désy Zoltán, a *Kossuth*-párt alelnöke így nyilatkozott:

— Lukács László, akit a király miniszterelnökévé nevezett ki, azzal nem jöhet, amivel gróf *Khuen-Héderváry* Károly megbukott. A végleges katonai reformról szó sem lehet a vele összefüggő közjogi kérdések tisztázása nélkül. Az előző kormány a véderővel összefüggő kérdések tisztázását beláthatatlan időre halasztotta el és így mi sem tehetünk egyebet, mint a végleges katonai javaslatnak törvényerőre emelését ugyanerre az időre elhalasztani. Az új kormány tehát nem marad más hátra, mint egy rövid *provizórikus katonai javaslat* és a választójog. Hozni kell a választójogot, de nem frázisokban, hanem vagy kész javaslatként vagy legalább is szorosan meghatározott keretekben. A lényege a választójognak nem is annyira abban a numerusban rejlik, amennyi a választók száma a javaslat életbeléptetésekor tényleg lesz, hanem azokban a törvényes garanciákban, amelyek kifejezetten biztosítják azt, hogy a választók száma újabb törvényhozási intézkedés nélkül is automatizsá fokozatosan szaporodik. Az új kormány a bemutatkozáson már hoznia kell az Ausztriával és a közös hadügyminiszterrel fenálló differenciazión olyan kiegyenlítését, amely egy a nemzetnek, mint a munkapártnak is kellő elégteltelt szolgáltat. Miután a *Stürzkh*-féle kirohanás a kinevezést megelőzőleg történt, az új miniszterelnöknek, kell, hogy e kérdésnek is a megoldását hozza. Másfelől bár elismerem, hogy a rezolúció kérdésében Lukács Tiszától meglehetősen eltérő állást foglal el, de miután a párt Tisza álláspontját egyhangulag határozattá emelte, arra nézve, hogy a többség kellő hatálylyal támogassa a kormányt, feltétlen szükséges az *Auffenberg* hadügyminiszterrel fenálló differenciának is kellő tisztázása.

A pártkörökből.

A nemzeti munkapárt körében ma este igen mozgalmas élet uralkodott. A miniszterek közül *Beöthy* László és *Székelly* Ferencz jelentek meg. *Lukács* László, az új miniszterelnök azonban már fél hétkor feljött, amikor még csak kevesen voltak, de ezek legalább annál harsányabban éljenztek meg. Hét óra után megteltek a *Lloyd*-klub termei s mindenki sietett gratulálni Lukácsnak, aki alig győzte köszönni a sok szíves üdvözlést. Nyolcz órakor érkezett a klubba gróf *Khuen-Héderváry* Károly volt miniszterelnök, aki azonnal Lukács Lászlóhoz ment és

melegen köszöntötte kinevezése alkalmából és egy ideig diskurált vele. Később Lukács *Návay* Lajossal, a képviselőház elnökével, *Beöthy* Pál alelnökkel és *Láng* Lajos báróval beszélgetett majd visszavonult gróf *Tisza* Istvánnal. Azután a miniszterelnök a Deák-szobában a párt vezetőségével tanácskozott. Lukács végül együttesen fogadta a körben jelenlevő *főispánokat*, akik kétségen kívül a lemondásukat ajánlották föl. Mint érdekességet fölemlítették, hogy *Dárday* Sándor, a választójogi liga elnöke ma belépett a munkapártra. A klub nagytermében a képviselők az új helyzetről társalogtak s általánosan abban reménykedtek, hogy most végre konszolidált állapotok fognak bekövetkezni. Egy csoportban gróf *Tisza* István ezeket mondotta:

— Igen öröndetes dolog, hogy a válság ily gyorsan véget ért s hogy a megoldást, amint másként képzelhető sem volt, tisztán a munkapártra, a 67-es alapra bázisozták az illetékes tényezők. Az új miniszterelnököt, aki a legjobb győződéssel igyekszik megvalósítani pártunk programját, mindannyiunknak támogatni kell. Azokat a híreket, mintha én Lukácsnak nehézségeket akarnék okozni, nevetséges meséknek kell bélyegeznem: Ez valóban eszemben sincs, hiszen nekem is a legfőbb vágyam, hogy az örökös felfordulást végre rend és békesség váltsa fel.

Tisza mostani agálása azonban senkinek sem szimpatikus. Közvetlen gárdistái nagyon jól tudják, hogy Tisza a közeljövőben aktíve nem akar befolylni a politikába, hanem bizonyos passzivitást fog tanúsítani, nehogy Lukács köreit zavarja s így az embereit sorsukra bizza. Tisza megelégedett azzal, hogy legalább egyelőre *Beöthy* Lászlónak biztosítsa eddigi tárazát. Lukács hívei természetesen jelenleg is éppen úgy, mint a múltban, vagy talán még fokozottabb mértékben bizalmatlankodnak Tisza iránt, de elhidegült vele szemben *Khuen-Héderváry* körvezete is. *Khuen* táborára azért haragszik Tiszára, mert őt tartja a beláthatatlan fordulat egyenes okozójának. Tudvaló ugyanis, hogy *Héderváry* márczius végi reaktíválásakor — mint a helyzet ismerője — szintén a választójogi kibontakozást akarta keresni s föl akarta ajánlani *Justh*éknak az általános, egyenlő és a városokban titkosan gyakorlandó szavazati jogot. Tisza a volt miniszterelnököt ebben a szándékában megakadályozta s *Khuen*nek meg kellett két hét múltán ismét buknia. Most pedig Tisza, ha csak nem óhajtja a teljes anarchiát, kénytelen belenyugodni Lukács választójogi programjába s esetleg a részleges titkos szavazást is elfogadni, ami ellen pedig a leghevesebben tiltakozott *Khuen* idején. Ezért haragszik *Héderváry* emberei Tiszára, mert — ez érintik — ha Tisza nincs, a Lukácsféle csudát *Khuen* is meg tudta volna csinálni. Itt említjük még, hogy a jövő hét végén a munkapárt *bucsuébedel* fog rendezni *Khuen-Héderváry* volt miniszterelnök tiszteletére.

A *Kossuth*-pártkörben ma este a nagy számban együtt volt párttagok élénken vitatták a politikai helyzetet. A nagy társalgóban több, mint két órán át beszéltek meg az aktuális kérdéseket és azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a párt minden tagja által ószintén óhajtott kibontakozást keresztülvihetőnek tartják. Csak természetes, hogy a párt semmi irányban addig állást nem foglalhat, amíg nem ismeri a kinevezett miniszterelnök programját. *Désy* Zoltán, *Sághy* Gyula és más vezetőségényiségek egyaránt azt hangoztatták, hogy egy tisztességes békét a párt szívesen fogad, mert animozitás nem vezet Lukács ellen. De természetesen, ha a miniszterelnök javaslatai és feltételei nem volnának kielégítőek, akkor a párt kész a legmesszebbmenő harezra is.

A függetlenségi *Justh*-párt képviselő tagjai ma este nagy számmal jártak fenn a pártkörben és a Lukács-kormány megalakulásának kérdésével és a politikai helyzettel foglalkoztak. Az elnökség részéről *Justh* Gyula pártelnök, gróf *Batthyány* Tivadar, *Földes* Béla, *Holló* Lajos alelnökök időztek fenn hosszasan és a várható fejleményekről folyó eszmecsereben beható részt vettek. A párt tagjai a politikai helyzet megítélésében várakozó állásponton vannak s a mindenesetre bekövetkező események elő érdeklődéssel néznek. Általán eléggé bizakodó a hangulat, csak a titkoság

kérdése okoz némi aggodalmakat. A párt zöme úgy hiszi, hogy Lukácssal lehető lesz a meg egyezés s nem fognak áthidalhatatlan ellentétek mutatkozni.

Budapest, április 20.

Diplomáciai kinevezések. A király *Andrés* *Avelino Caceres* tábornokot, Peru köztársaság ujonnan kinevezett rendkívüli követét és meghatalmazott miniszterét 1912. évi április 12-én kihallgatáson fogadta és megbízó-levelét átvette. A király a Németalföld budapesti tiszteletbeli főkonzulává kinevezett *J. P. Pi. Clinge Fledderus* kinevezési okmányához a legfelső exequaturt megadta.

Változások a főrendek jegyzékében. A főrendiház 1912. évi április 19-én tartott 23. ülésében az igazoló-bizottság jelentése alapján a főrendek névjegyzékén a következő változásokat eszközölte: gróf *Károlyi* Antal, gróf *Degenfeld-Schamburg* Imre és gróf *Szapáry* Pál örökös jogu főrendiházi tagok, tagsági jogának szünetelése, a vagyoni képesítés megszűnte miatt, azzal mondatott ki, hogy a jelen ülésszak bezártaig tagsági jogukat még gyakorolhatják. Gróf *Forgách* Károly örökös jogu főrendiházi tag, gróf *Mikes* János szombathelyi püspök, gróf *Pálffy* Ede pozsonyi gróf, gróf *Teleki* Sándor cselethosszúlan kinevezett főrendiházi tag és *Cuvaj* Ede horvát bán neve beiktatott.

Justh Gyula és a választójogi népszövetség. A magyarországi kisgazdák és a 48-as szocialdemokrata párt az OMGE-nek arra a vádjára feleletül, hogy a magyar gazdaközönség nem akarja az általános, egyenlő és titkos választójogot, választójogi népszavazást rendezett, melynek eredményét a képviselőházzal, a miniszterelnökkel és az egyes képviselőkkel is közlik. A szavazás alkalmával arról győződtek meg, hogy a magyar népek ugyszólván összessége híve a demokratikus választási reformnak és a titkos szavazásnak. Pünkösdi vasárnapján tartják meg az alakuló közgyűlést a fővárosban. A vezetőség elhatározta, hogy egy monstre deputáció ekkor fogja felajánlani *Justh* Gyulának a népszövetség diszelnökségét.

Tisztviselői kongresszusok. Május 19-ikén a régi képviselőház nagytermében az állami tisztviselők gyűlnek össze kongresszusra. Ugyanezen napon lesz a Mérnök- és Építész Egyesületben a városi tisztviselők kongresszusa és a vármegyei nagytermében a megyei tisztviselők kongresszusa. Május 17. és 18-án lesz *Bárczy* István polgármester elnöklésével a városok kongresszusa, melyre a városok polgármesterein kívül az országgyűlés tagjait is meghívják.

A bulgáriai vámszerződés. A Bulgáriával kötött kereskedelmi szerződés aláírása céljából *Kálmán* Gusztáv kereskedelemügyi államtitkár és *Riedl* osztrák kereskedelemügyi osztályfőnök holnap délután Szófiába utaznak.

Választójogi nagygyűlések. Az általános választójog mellett és a katonai javaslatok ellen holnap, vasárnap nagy népgyűlés lesz *Kiskunfélegyházán*. A népgyűlésen képviselteti magát az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt, a Választójogi Országos Szövetség dr. *Ormos* Edével és a szocialdemokrata párt *Farkas* Istvánnal. — *Török-szentmiklósról* jelentik: Az általános, egyenlő, községenkénti titkos választójog és a katonai javaslatok ellen e hó 21-én, vasárnap népgyűlést rendez a 48-as függetlenségi szocialdemokrata párt. A népgyűlésen a párt központjának képviselőjében *Mezőfi* Vilmos országgyűlési képviselő jelenik meg és mond beszédet.

KÜLFÖLD.

Giers a szultánnal. Konstantinápolyból jelentik: Giers, az új orosz nagykövet, nagy kísérettel ma jelent meg az első kísérettel a szultánnal, mely alkalommal átadta megbízólevelét.

EGYHÁZAK.

(Ág. ev. egyházi választások.) Eperjesről jelentik: A sárosi ág. hitv. egyházmegye egyházközségei most fejezték be a választást a *Hajdu* János lemondása által megüresedett főesperesi és egyházmegyei felügyelői állásra. Főesperessé *Korbély* Géza eperjesi ref. lelkész, egyházmegyei felügyelővé *Bánó* Miklós cs. és kir. kamarást választották meg.

A Dardanellák kérdése.

— A hatalmak kívánságai. — Kereskedelmi utvonat a Dardanellákon. — Események a harcztéren. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

A Dardanellák bombázásának talán még sem lesz meg az az eredménye, amelyet Olaszország várt. A hatalmak nem fogják kényszeríteni Törökországot a békére, amint ezt Itáliában a Dardanellák bombázásakor hitték, hanem csak azt kívánják Törökországtól, hogy nyisson megfelelő kereskedelmi utvonalat a Dardanellákon. S ebben az esetben a hatalmak valószínűleg garantálni fogják azt is, hogy az olasz flotta nem fog behatolni a tengerszorosba.

Mai táviratainkat itt adjuk:

Kereskedelmi utvonat a Dardanellákban.

Konstantinápoly, április 20.

Hire jár, hogy a kormány a Dardanellák teljes elzárása által a hajózásnak okozott nehézségekre való tekintettel elhatározta, hogy az aknákat a kereskedelmi hajó utvonalaról el fogja távolítani. Ezt az elhatározást két-három napon belül tudatni fogja a kikötői hatóságokkal.

Konstantinápoly, április 20.

A kereskedelmi hajóforgalom a Dardanellákban még sokáig szünetelni fog, mert *legálább tíz napig tart*, míg el lehet távolítani a robbanó aknákat.

Hamburg, április 20.

A Levante-társaság táviratot kapott Konstantinápolyból, hogy a török minisztertanács néhány nap alatt el fogja távolítani a robbanó aknákat és *meg fogja engedni a kereskedelmi hajóknak az átkelést a Dardanellákon*

Veszélyeztetett szigetek.

Konstantinápoly, április 20.

Samos szigetéről a belügyminiszteriumhoz érkezett távirat a tegnapi bombázásról a következőket jelenti:

„Egy olasz cirkáló, valamint egy torpedónaszád megjelentek a vathy-i kikötő előtt és anélkül, hogy előbb felhívást intéztek volna, bombázni kezdték a várost. Legelőször a kaszányára lőttek, amelyiken a török zászló lobogott. A kikötőben állomásozó „Isanie” nevű ágyunaszád parancsnoka elsüllyesztette a hajót nehogy az ellenség kezébe kerüljön. Az olaszok lövegei felgyújtották a löszraktárt, továbbá egy istállót és egy házat. Azonkívül tüzet fogott a muzeum épülete is. Két lakó megsebesült. Három órával a bombázás után a két olasz hajó eltávozott.“

Üszküb, április 20.

Enosz-sziget parancsnoka jelenti, hogy a sziget előtt kilencz olasz hadihajót látott, amelyek Dedeagacs felé mentek. Lemnos-szigetről jelenti, hogy *Mondrusba* tegnap négy olasz hadihajó érkezett. Ott kettő közülök elvált, és Tenedosba ment. Azóta nem kaptak hírt, állítólag azért mert a kábelösszeköttetés Lemnosig és Tenedosig meg van szakítva. Az olaszok a kábelt elpusztították. *Támadásukat a szigetek ellen minden órában várják.*

Elsüllyesztett török ágyunaszád.

Róma, április 20.

A Stefani-ügynökség a következő jelentést közli: A második hajóraj első hadosztályának parancsnoka táviratilag jelenti, hogy *szétvágta azokat a tengeralatti kábeleket, amelyek Kisásiát az Archipelagos török szigeteivel összekötik és amelyek a Márvány-tenger és Rhodos-szigetek között futnak. Egyidejűleg elsüllyesztett egy Samos irányába menekülő török ágyunaszádot.*

Konstantinápoly, április 20.

A török ágyunaszádot nem az olaszok süllyesztették el, hanem maga a parancsnok. Ez a hajó ugyanis állandóan a Samos-szigeten levő vathy-i

kikötőben állomásozott és amikor az olaszok megkezdtek ott a bombázást, a parancsnok *nehogy a hajó az ellenség kezébe kerüljön, elsüllyesztette a hajót.*

A robbanó aknák.

Berlin, április 20.

Smyrnából táviratozzák, hogy a kikötő torkolatánál a révhatóság robbanóaknákat fektetett le. Már a bejáratnál állnak azok a régi rozoga hajók, amelyek arra valók, hogy elsüllyesszék őket s ezzel elzárják a torkolatot. A lapok erőlyesen követelik az olaszok kiutasítását. Itt azt beszélnek, hogy a Dardanellák bombázásakor egy olasz pánzcélóst az erődök árvui erősen megrongáltak, egy másik olasz hadihajót pedig az uszó robbanó aknák hasznavehetetlenné tett.

A bombázás leírása.

Róma, április 20.

A Tribuna kimerítő leírást közöl a Dardanellák ellen végbement támadásról, amely április 17-ikéről 18-ikára virradó éjjel történt. Az olasz flotta Vialo tengernagy vezetése alatt két hajóhadosztályból alakult. Az elsőnek parancsnoka maga Vialo admirális volt, a másodiké *Presbitero* ellentengernagy. Míg az előbbi Lemnos szigete és a Dardanellák torkolata közt foglalt állást, a második hajóraj dél felé, Smyrna, Chios és Rhodos szigetek közt vonult fel. Éjjel mind a két flotta különböző taktikával közeledett a támadás színhelyére. Az első hajóhadosztály elrombolta a kábelt Lemnos és a Dardanellák erődjei közt, ezalatt a déli hajóraj a nagyobb szigetek és a kisázsiai partvidék között lévő kábelt vágta el, nehogy a szigetekről hírt lehessen adni a szárazföldi ágyútegeknek. Ez sikerült is. Mialatt az első hajóhadosztály a nagyobb szigetek körül cirkált és bombázta azokat, a második hajóraj az Aegei tengeren Enos körül foglalt állást. Vialo tengernagy este félhét órakor azzal a szándékkal kezdte meg a tüzelést, hogy kicsalja a török flottát, de csak egy török torpedóromboló merészelt kijönni este 9 órakor a Dardanellák torkolatáig. A parti erődök ütegei erősen működtek, az ágyugolyók azonban nem tettek kárt az olasz hadihajókban. Közben a török torpedónaszád visszavonult. A tüzelés egyre erősebb lett a parti erődökből, mire *Presbitero* tengernagy is megkezdte a bombázást. Kumkale és Sidi el Bar falain nagy részeket ütöttek az olasz hadihajók ágyugolyói. Két óra múlva mind a két részen beszüntették a tüzelést.

A szultán nyilatkozata.

Konstantinápoly, április 20.

Amikor *Mohamed* szultán meghallotta a Dardanellák bombázásának híreit, kijelentette, hogy ez őt nem rettentí meg, mert *népével együtt érez és rendíthetetlenül kívánja a háború folytatását.*

Konstantinápoly élelmezése.

Konstantinápoly, április 20.

A városi hatóság közzé teszi, hogy a kormány kellő időben gondoskodott a fővárosnak zavartalan élelmezéséről és kellő liszt, gabona és egyéb élelmiszereknek az állami raktárházakban kellő mennyiségben való felhalmozásáról. *A lakosságnak nem kell nyugtalanodnia.* Azokat, akik a kenyérárakat felszöketteti akarják, vagy nyugtalanító hírek terjesztésével izgatják a lakosságot, *haditörvényszék* elé fogják állítani.

Az annexió elismerése.

Páris, április 20.

A *Journal des Débats* értesülése szerint Tripolisz és Kyrenaika annexiójának elismerése küszöbön áll.

Oroszország magatartása.

Pétervár, április 20.

Az orosz külügyi hivatalban már régebben tudták, hogy az olaszok bombázni fogják a Dardanellákat s *innen magyarázható ki a béke közvetítés siettetése.* Oroszországban a helyre-

tet komolynak tartják. Az a hír, hogy az orosz flotta a Boszporusznál tüntetést rendez, valótlan.

Páris, április 20.

A „Temps” jelenti, hogy a török vízeken való orosz flottademonstráció tervét nem tartják valószínűnek. A Fekete-tengeren való demonstrációnak semmi, vagy csak igen kevés hatása volna és Konstantinápoly előtti békés demonstráció lehetetlen, mert ebből a célból a nagyon megerősített Boszporuson kellene magát átvágnia, ami az *ellenségeskedések megkezdésével volna egyenlő.* Senki sem hisz Pétervárott abban, hogy az orosz kormányának szándéka volna intervenciójával ily messzire menni.

Berlin, április 20.

A „Berl. Tagebl.” konstantinápolyi levelezője jelenti: *A pétervári kormány felszólította Törökországot hogy sürgősen távolítsa el a tengerszoros torkolatából a robbanó aknákat s komoly helyen úgy tudják, hogy a londoni külügyi hivatal is csatlakozni fog ehhez az erőlyes intéshöz.* *Assim* bey külügyminiszter, akit a hírlapírók megkérdeztek, hogy mitévő lesz ha ez az energikus felszólítás megérkezik, így válaszolt:

— *Szívesen tesszük szabaddá a bejárást ha a két nagyhatalom, — Oroszország és Anglia — biztosít bennünket afelől, hogy ellenséges hajóraj nem fog bejönni a Dardanellákba, mert máskülönben a robbanó aknák ott maradnak.*

Frankfurt, április 20.

A *Frankfurter Zeitung* konstantinápolyi tudósítója jelenti: Az orosz kormány lépéseket készül tenni a nagyhatalmaknál a végből, hogy a kormányok tartsanak nemzetközi konferenciát Pétervárott.

Berlin, április 20.

Pétervárról ideérkezett jelentések szerint az orosz kormány Konstantinápolyban tiltakozni fog a Dardanellák elzárása ellen, ami a nemzetközi szerződésekre ütközik.

Dechanel missziója.

Berlin, április 20.

A Press-centrale-nak jelentik Párisból: *Dechanel* Pál, a képviselőház volt elnöke, tegnap éjjel, miután előzőleg Poincaré miniszterelnökkel tanácskozott, a keleti expresszen elutazott Szófiába, onnan pedig Bukarestbe, Belgrádba, majd Budapestén át Bécsbe fog menni és előreláthatólag kihallgatást fog kérni *Ferencz József* királytól. *Dechanelnek* állítólag fontos politikai missziója van a háborút illetőleg.

Páris, április 20.

Dechanel Pál egykori képviselőházi elnök külföldi utazásáról politikai körökben azt mondják, hogy célja a Balkán viszonyokat tanulmányozni s utján Bosznia-Hercegovinát is meg fogja látogatni. Az egyes fővárosokban fontos politikai tanácskozása lesz *Dechanelnek.* Több napig fog Bécsben tartózkodni s azalatt gróf *Berehtold* külügyminisztert is meglátogatja, sőt esetleg kihallgatásra fog menni *Ferencz József* királyhoz.

Olasz csapatküldések.

Róma, április 20.

Tegnap éjjel gyalogság, bersaglieri és műszaki csapatok indultak Nápolyba, ahonnan Tripoliszba szállítják őket. A pályaudvarra vezető uton nagy embertömeg lelkes óvációkban részesítette a katonaságot. Amidőn a vonat a csapatokkal elindult, sok ezer főnyi tömeg éltette Olaszországot és a hadsereget.

A tripoliszi harcztérről.

Tripolisz, április 20.

(Stefani). Mult éjszaka mintegy 200 árabtól álló csapat lövöldözni kezdte Gargarost. Az ellenséget az olasz tüzérség és gyalogság visszaütötte.

Trobuk, április 20.

(Stefani). Több ellenséges csapat megtámadta az erődöt. Tüzérségünk több lövést adott az ellenségre, amelynek tüzelése ezután elnémult.

A Titanic.

— Pontos adatok a halottakról és menekültekről. — Ujabb részletek a katasztrófáról.

— Vizsgálat a hajóstársaság ellen. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

A Titanic nagy katasztrófájának képe már teljes egészében kibontakozott, minden borzalmas részletével együtt. Most már a halottak és menekültek száma is pontosan ismeretes és az ügynek csak hivatalos része van még hátra. A halottak eltemetése és a vizsgálat, amelyet a hajóstársaság ellen indítanak. A katasztrófáról most kiderült újabb részleteket és az ezzel kapcsolatos táviratainkat a következőkben adjuk:

1635 halott, 705 menekült.

Newyork, április 20.

A White Star Line közölte, hogy a „Titanic” 705 utasát megmentették, 1635 életét veszítette. A „Titanic” megmentett utasai közül 85 oly súlyosan megbetegedett, hogy az iteni kórházakban kellett őket elhelyezni.

London, április 20.

Newyorkból táviratozzák, hogy a Carpathián megmenekült utasok közt 7 gyermek is volt, akiknek szülei odavesztek. A hajótöröttek felségítésére alakult bizottság a gyermekeket átadta a lelenczháznak. Mindjárt akadt egy jó módú asszony, aki szintén a Titanicról menekült meg és két gyermeket örökbe fogadott.

Egyetlen derűs körülmény volt a menekültek számbavételénél a Carpathián, mikor öt asszonyról kiderült, hogy semmit sem mentettek meg a sülyedő hajóról, ékszereiket és pénzüket is veszni hagyták, de ölebeiket magukkal vitték a mentőcsónakba.

Büntető eljárás.

Newyork, április 20.

A szövetségi főügyész büntető eljárást indított meg a White Star Line newyorki igazgatósága ellen, mert a katasztrófáról szóló hírt nyereségvágyból nyolcz órára visszatartotta. A társaság ellen Poswelt, a Montreal Star szerkesztője a főtanu.

A Titanic katasztrófájának okai megállapítására kiküldött szenátusi bizottság a Carpathia Newyorkba érkezése után azonnal megkezdte a vizsgálatot.

Newyork, április 20.

A Titanic katasztrófájának vizsgálatával foglalkozó szenátusi bizottság kihallgatott hét hajótestet.

Kijelentik, hogy a Titanic fedélzetét, amidőn az első csónakot leeresztették, 70 lányira a víz színe fölött látták és amidőn az utolsó csónak utnak indult, a fedélzet csak néhány lányira látszott ki a vízből. A gőzös akkor már rohamosan sülyedt. A csónakokon elegen voltak és mindig nők és gyermekek előnyben részesültek a mentőcsónakok használatánál. Azon jelentést illetőleg, hogy a legénységnek feltűnő sok emberét mentették meg, a tiszt kijelentette, hogy a tengerben uszók öthatodrésze fűtő és pincézér volt, míg az utasok többnyire nem tudtak uszni és korán elmerültek. A Titanic fedélzetén nem tört ki pánik.

A szenátusi bizottság elhatározta, hogy Ismayt nem engedi Angliába visszautazni, bár haladéktalanul vissza akar menni. Épp úgy visszatartják a Titanic legénységének 12 emberét és négy tisztjét.

Washington, április 20.

A szenátusban Reiner szenátor heves szavakkal támadta a White Star Line hajóvonal elnökét. Javasolta, hogy a vállalat hivatalnokai ellen büntető eljárást indítsanak, mert a „Titanic” nem volt ellátva kellő számú mentőcsónakkal.

Newyork, április 20.

Ismay, a White Star Line igazgatója, a szenátus vizsgálóbizottsága előtt elismerte, hogy

a „Titanic” a jéghegygel való összeütközés előtt 21 csomó sebességgel haladt. Moody kormányos-segéd közölte, hogy Wilde első hajótestet a parancsnoki hidon agyonlőtte magát.

A Carpathia kapitányának kihallgatása.

A Carpathia kapitányát kihallgatták tapasztalatairól. Mentegetni próbálta Ismay elnököt s felhozta védelmére, hogy csak czipő, alsóruha és egy könnyű felöltő volt rajta, majd megdermedt a hidegtől, mikor felvették. Elmondta a kapitány, hogy mikor az első mentőcsónakból felhozták a hajótörötteket, négy matrózt evezőstől együtt kellett kiemelni, mert mindegyiknek mind a két keze odafagyott és nem bírták gémberedett kezüket kinyitni.

Lelőtt utasok.

Newyork, április 20.

Lady Duff-Gordon, aki a „Titanic” hajót az utolsó mentőcsónak egyikén hagyta el, közli, hogy amidőn csónakját leeresztették, szűz csónak maradt utast párok fogott el. Mindnyájan a csónakba akarták magukat vetni, amiben Smith kapitány revolverrel akadályozta meg őket. Többjüket lelőtte, mielőtt a rend helyre lett állítható. Amidőn a mentőcsónak éppen el akart indulni, egy ember beleugrott, akit azonban még ugrás közben revolvergolyó ért és holttan bukkant a csónakban lévőek közé. Senki sem tett kísérletet a holttest eltávolítására és maradt a csónakban addig, amíg a „Carpathia” föl nem vette őket.

Astorné meghalt.

Newyork, április 20.

Astorné, akit a Carpathiáról betegen vittek lakására, a Titanicon szenvedett izgalmak következtében meghalt. Astorné áldott állapotban volt.

Egy hajótest elbeszélése.

London, április 20.

Newyorkból táviratozzák: A Titanic-ról megmenekült egyik hajótest elbeszélése szerint a katasztrófa a következőleg történt:

— Smith kapitányt este tíz órakor felváltották. A hajó első és harmadik tisztje vette át a parancsnoki hidon az őrszolgálatot. Smith kapitány a parancsnoki hid mögött levő térképszóba ment, hogy az éjjeli irányt megállapítsa, aztán lefeküdt. A kilátóból két matróz erőteljes éjjeli távozással kémlelte az óceánt. 11 óra 33 perczkor hirtelen hatalmas jéghegy bukkant fel a Titanic útjában.

— Jég van előttünk! — kiáltotta a két matróz, a kormányos teljes erejével lendített a kormánykeréken, de a Titanic már a jégben révedgett. A hajó első tisztje azonnal megnyomott egy villamos gombot, amivel jelezte, hogy az összes légmentes kamrákat automatice el kell zárni, ami állítólag meg is történt. A kapitány egy percz alatt ismét a parancsnoki hidon volt és átvette a vezényletet. A hajó ekkor már 1—2 lábnyira lefelé hajolt. Smith kapitány azonnal lesietett a gépházba és látta, hogy a hajó már vizet vesz fel. A kapitány leküldötte a hajóácsot, hogy vizsgálja meg a hajót, a hajóács nem tért többé vissza.

12 órakor már ugy látszott, hogy a hajó ötperczenként egy lábnyal sülyed. Csak 12 óra 15 perczkor adta ki Smith kapitány a parancsot, hogy mindenkit a fedélzetre kell gyűjteni. Negyedórával rá ez a parancs már végre volt hajtva. 12 óra 50 perczkor felhangzott az első tiszt vezényszava:

— Az összes csónakokat készenlétbe helyezni. Előbb az asszonyok és a gyermekek!

Csak ekkor mutatkozott az első izgatottság. A tisztiek elővették revovereiket. Az asszonyok haboztak és néhányat közülök a szó teljes értelmében bedobták a csónakokba. Csak néhány fedélközi utas kísérelte meg: hogy a nők és gyermekek előtt erőszakkal a csónakokba jusson. Az első tiszt kettőt közülök lelőtt. Két óra volt, mikor a csónakokat vízre bocsátották. A 16. számú mentőcsónak, melyben 60 nő és gyermek és a hajóorvos ült, azonnal elsülyedt. A rajtavevők közül senkit se lehetett megmenteni.

A katasztrófa a német parlamentben.

Berlin, április 20.

(Birodalmi gyűlés.) Napirenden van a birodalmi párt sürgős javaslata a német tengerhajózási társaság biztonsága dolgában. Dr. Delbrück államtitkár a következőket fejté ki: Mindnyájan egyek vagyunk a katasztrófa által sújtottak iránt való őszinte részvétben és le fogjuk abból mindnyájan vonni a tanulságokat is. Nem tartom azonban időszerűnek ma e helyen e kérdés érdemleges tárgyalásába bocsátkozni, mert ez nem volna lehetséges azon dolgok kritikája nélkül, amelyek még nem eléggé ismeretesek előttünk. A mi gőzöseink utasainak és legénységének védelméről intézkedő rendelkezések annak idején a technika akkori állásának gondos figyelembe vételével készültek. Tekintet azonban a technika monumentális fejlődésére, már utját egyengettem a ma érvényben álló rendelkezések revíziójának. A hajózási társaságok is foglalkoznak ezzel az eszmével. Szívesen hajlandók vagyunk e kérdésben nemzetközi megállapodásokra is. A kormányt különben nem is kellett volna figyelmessé tenni magától értetődő kötelességére, megtette volna azt maga is. Dr. Haase (szociáldemokrata) ezután e kijelentésre való tekintettel javasolja az ügynek a napirendről való levételét. Dr. Ahrend birodalompartí visszavonja a napirendről javaslatát.

Magyar tengerésztiszt a „Titanic” utasainak mentésénél.

A „Titanic” utasainak mentésére siető „Carpathia” kivándorló-hajó tisztjei közt van egy budapesti magyar ifju is: Ráth Gusztáv tengerészhadnagy. A fiatal ember, aki egy nemrég elhalt budapesti műépítésznek a fia, a kormány ösztöndíjával tavaly végezte a fiumei tengerészeti akadémiát.

Egy magyar orvos elbeszélése.

Dr. Lengyel József budapesti ügyvédhez távirat jött Newyorkból öcsésétől, aki orvos és tanulmányuton van Amerikában. A Carpathia szerződte őt egy utra hajóorvosnak s ő volt a Carpathián az egyetlen orvos, mikor a Titanicnak segítségére sietett. Megszámlálta a mentőcsónakból a fedélzetre hozott hajótörötteket. Összesen 720 ember volt. Tudatja táviratában, hogy a newyorki lakosság ugy ünnepli a Carpathia személyzetét, akár a nemzeti hőseket. Megérkezésük után fényesen megvendégelte őket s azóta is mindenfelé hivatalosak.

Aki lemaradt a Titanicról.

Szeged, április 20.

Kass János a szegedi Kass-vigadó ismerő nevű tulajdonosa, az idén Amerikába akart kirándulni s ezért levelet írt Londonban tartózkodó fiának, hogy váltson neki jegyet egy áprilisban induló gőzösrre. A fiu értesítette atyját, hogy megváltotta a jegyet az április 10-én induló Titanicra. Közben a Kass-vigadóban több lakomát jelentettek be, ezek miatt Kass elállott utazási szándékától és arra kérte fiát, érvényesítesse a jegyet egy májusban induló hajóra. Hétfőn reggel, tehát a Titanic katasztrófájának reggelén kapta meg a táviratot, hogy a jegyet átírták a májusban induló Oceania gőzösrre. Kass, aki szerencsés megmenekülését a lakomáknak köszönheti, másnap a lapokból értesült az óriási hajókatasztrófáról.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Közigazgatási férfiak királyi kitüntetése. A király Jankó Ágostonnak, Torontálmege alispánjának az udvari tanácsosi címét; Domány János komáromi polgármesternek, Seemayer János nyugalmazott verseczi polgármesternek és Lőrinczy Jenő Ungmege alispánjának a III. osztályu vaszkorona rendet, végül Bagi Lászlónak, kecskeméti helyettes polgármesternek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Kivégezték Balázs Istvánt.

— A hóhér kötele. —

Temesvár, április 20.

Az igazság szava beteljesedett: ma reggel hét órakor felakasztották Balázs Istvánt. S ezzel a szegény Löwinger zálogházas szomorú halála megtorlást nyert.

Balázs István az éjszakát nyugodtan töltötte. Egyetlen látogatót sem fogadott, az újságírók sürgető üzenetéseit elutasította. Nem kívánt senkivel beszélni. Éjjel 11 óráig nála volt Rech Géza lelkész és együtt imádkozott az elítélttel. Vacsorára pecsenyét kapott. Éjjel meggyónt és megáldozott, majd éjjelkor lefeküdt. Néhány óráig nyugodtan aludt. Negyed 5 órakor benézett hozzá a fogházőr és látta, hogy fölébredt, nyugodtan felöltözködött. Reggel 5 órakor bement hozzá a pap. Reggelire egy lágy tojást kért és kapott. Reggelijét jóízűen elfogyasztotta, azután újra imádkozni kezdett.

Eközben már hajnali 4 órakor rendőr-kordon zárta el a fogház felé vezető utcákat. Mintegy 80 rendőr volt kirendelve Beő Ferencz rendőrfőkapitány vezényletével. Az utcákon már 5 óra tájban gyülekezett a közönség. Hét órára már tele volt az utca emberekkel. Közben névtelen levél érkezett ugyanis az ügyészséghez, melynek írója büntetésnek mondja magát és közli az ügyészséggel, hogy a zálogházban a bajonett mellett egy Browning-revolver is van, azzal ölték meg a zálogost. E levélre természetesen nem vetettek ügyet.

Fél 7 órakor Balázs István volt menyasszonyának Borák Máriának nővére jelentkezett, hogy beszélni akar Balázsszal. A rendőrök nem eresztették át a kordonon. Erre táviratilag kérte Balázs Istvánt, hogy tegye lehetségessé a találkozást. A táviratot kézbesítették az ügyésznek, aki kijelentette, hogy most már senkit sem bocsátanak be az elítélthez.

Háromnegyed 7 órakor megszólalt a kórház harangja, annak jeléül, hogy az eljárás megkezdődik.

A hivatalos személyek bevonultak a fogház udvarára. Az akasztófát rendőrkordon zárta el a közönségtől. Az akasztófa mögött tíz fogházőr állott, velük szemben a bíróság. Bali és a pribékek az akasztófa mellett.

Hét órakor megszólalt Boross Dezső ügyész: — A hivatalos aktus megkezdődik.

A következő pillanatban megjelent dr. Szász János törvényszéki bíró, a hivatalos aktus vezetője, Probst törvényszéki jegyzővel. Utánuk Urbanek Ede törvényszéki orvos, Weiss Teodor városi tisztviselő orvos.

Néhány pillanat múlva megjelent a fogház ajtajában, Balázs István czellája felől. Faragó László fogházfelügyelő egyenruhában, mögötte két fogházőr. Azután jött az elítél. Nyugodtan lépett, arca sápadt, beesett. A herkulesi termetű Rech káplán támogatta. A pappal együtt megállt a bíróság előtt. Miután

dr. Szász János felolvasta az ítéletet, dr. Boross Dezső kir. ügyész szólt:

— Hóhér! Átadom önnek az elítél. Teljesítse kötelességét!

A következő perczben előlépett a fogházőrök sorfala mögül Bali Mihály hóhér, Hermann és Gold pribékjeivel. Megfoglalták az elítél karját és az akasztófa felé vezették. Itt megkötötték Balázst. Azután felemelték a számolyra. Ebben a pillanatban az elítél az ég felé emelte szemét és megszólalt:

— Jézusom, irgalmazz nekem!

A hóhér Balázs nyakába vetette a kurkot.

Azután kirántották lábait alól a számolyt. Megfeszült a kötél Balázs nyakán, arca elvörösödött, kis remegés vonult végig a testén. Hét óra két perczkor Hermann pribék kendőt vett ki a zsebéből. A kendővel Bali letakarta az elítél arcát.

7 óra 6 perczkor Bali a bíró elé lép és így szól:

— Nagyságos uram, az ítéletet végrehajtottam.

7 óra 10 perczkor az orvosok megvizsgálták a szívverést és konstataálták, hogy Balázs még él. 7 óra 13 perczkor újra megvizsgálták. A szív még mindig dobogott. 7 óra 20 perczkor az orvosok levett kalappal jelentették az ügyésznek, hogy az elítél megszűnt élni.

A királyi ügyész levette kalapját és így szól: — A hivatalos aktus véget ért. A törvénynek elég lett téve.

A pap magasba emelte a kezében lévő feszületet és imádkozni kezd. A közönség is hangosan imádkozott.

Kinos eset keletkezett a holttest levétele után Bali Mihály hóhér és az ügyész között, amely a kötél elárúsítása körül támadt. Balit ugyanis az ügyész fölszólította, hogy adja át a kötelet. Bali nem akarta odaadni azzal, hogy az az ő tulajdona és ezt mondotta:

— Ez az én tulajdonom, nem adom át, csak az erőszaknak engedek.

Az ügyész erre fölkerete a jelenlevő főkapitányt, hogy ha kell, akár erőszakot is alkalmazzon. A főkapitány utasítására egy rendőr odament az egyik pribékhez, aki a kötelet leakasztotta a bitóról és elkérte tőle. A pribék átadta, mire Bali méltatlankodva fakadt ki:

— Ilyen még nem fordult elő életemben!

Az ügyész erre azt mondotta:

— A kötél a maga tulajdona, én nem fogom megsemmisíteni, de lefoglalom és lepecsételtem, mert elejét akarom venni a kalmárokodásnak.

Ezzel a kötelet átadta a fogházfelügyelőnek. A holttestet fél 11 órakor a legnagyobb csendben helyezték el a belvárosi temetőben. Balázs azt kívánta, hogy két hónappal ezelőtt meghalt atyja mellé, a józsefvárosi temetőben temessék el. Ezt a kívánságát azonban nem teljesítették. Az egész aktus a legnagyobb rendben s minden zavar nélkül folyt le.

TÁVIRATOK.

A marokkói rémuralom.

Páris, április 20.

A külügyminisztériumba érkezett jelentés szerint Muley Hafid szultánt is megmentették. Az erősítő francia csapatok Fezbe érkeztek és heves harc után megszállták a fölkelők állásait. Ez idő szerint a francia zászló van kitűzve a terraszokra. A Havas-ügynökség jelenti Fezből: Moinier tábornok vasárnap öt zászlóaljjal Fez előtt fog megjelenni. Fezben a harc tovább tart. A déli erődben állomásozó tüzérség bombázza azt a városnegyedet, amelyben a fölkelők központositva vannak.

Páris, április 20.

A minisztertanács Poincaré kijelentette, hogy Fezben a rend ismét helyreállott. A miniszter továbbá közölte, hogy az angol és spanyol konzulok köszönetet mondtak Renault követnek a nekik nyújtott támogatásért. A minisztertanács megerősítette Renaultot azon missziójában, hogy Marokkót szervezze. Millerand hadügyminiszter közölte, hogy Marokkóban 20,570 francia katona van, ebből 7260 Mekinezben és Fezben. A seriffi csapatok száma 6000, ebből 4000 Fezben van. Az algír-marokkói határon 10,400 katona van.

Páris, április 20.

Tangeri lapjelentések szerint igaz az a Fezből érkezett hír, hogy a francziák súlyos veszteségeket szenvedtek. Több tiszt, köztük négy százados elesett. A felkelés áldozatainak pontos számát nem ismerik, de bizonyos, hogy a francia csapatok közül igen sokan estek el.

Bolgár forradalmárok.

Szaloniki, április 20.

A hatóságok értesültek arról, hogy Urza helységben (Kosovo vilajet) öt bolgár forradalmár tartózkodik, akiknek az a feladatuk, hogy a vasut ellen merényletet kövessenek el. Csendőrszakaszt küldtek oda, amely a falut körülzárta és a házakban házkutatást tartott. A bolgárok elakartak me-

nekülni és lövöldözni kezdtek a csendőrökre, akik viszonzták a lövéseket. Az öt bolgár forradalmár elesett. Amidőn átkutatták a holttesteket, 12 bombát találtak náluk.

Nincs szebb

az

önzetlen barátságnál.

Megható az a barátság, amely Taft és Rosevelt közt dühöng. A magam részéről nem tudok elképzelni önzetlenebb barátot Roseveltnél, aki néhány év előtt elnök lehetett volna, de egyszerűen lemondott erről a nagy tisztségről Taft javára.

— Teljesen mindegy — mondták Rosevelt hívei — hogy ki az elnök. Taft ugyanis legjobb barátja és tanítványa Roseveltnak és mindent a mester szellemében fog csinálni.

Ez imponált nekem a legjobban, mert én úgy érzem, hogy én az én köztársasági elnökséget nem tudtam volna átengedni senkinek.

Azóta meleg érdeklődéssel kísérem ennek a barátságának az izmosodását, elmélyülését. Amerikában ismét elnökválasztás lesz és ebből az alkalomból meghatóan nyilvánul meg a sokszor megénekelt barátság. Mert a változatosság okáért Taft is föllép, Roosevelt is föllép. Látszólag egymás ellen küzdenek, de ez, ismétlem, csak látszat. Taft is, Roosevelt is csak azért akarja elnyerni az elnöki méltóságot, hogy a másik javára lemondhasson. Mert ők ilyen barátok.

A választást megelőző kampányban is történnék dolgok, amik a laikust megtéveszthetik a két férfiú közt fennálló barátság felől. Így például Taft merő szeretetből azzal vádolja barátját, hogy a Fehér Ház csak azóta fehér ház, amióta Roosevelt levakarta róla a barna festéket kakaohamisítási czélokra.

Roosevelt meleg szíve erre azzal felelt, hogy ha Taft az ellopott ezüst kanalak is szavazhatnának, ez a derék kövér fegyencz már is benne ülne az elnöki székekben. A különféle gyűléseken is történnék dolgok, amikre bizvást elmondhatjuk: a látszat esal. Így például a két jóbarát hívei össze szoktak verekedni és egymást tizedelni. Ez csak azért van, hogy a másiknak kevesebb pénzébe kerüljön a választás. Amerikában is úgy van, hogy kevesebb ember kevesebbet iszik és így minden agyonlőtt választó: profit.

Plakátok is jelennek meg, amiken a barátok egymást ajánlják. Tájékozatlanok persze mást olvasnak ki ezekből a sorokból, de közelebről megnézve, ezek a nagy piros papírosok: a szeretet megnyilvánulásai.

A legönzetlenebb cselekedet az volt, hogy Roosevelt tegnap agyonlőtte Taftot, hogy az elnöklés fáradalmaitól megkímélje. Néhány órával később Roosevelt méreg következtében meghalt. Taft cselekedte, mert nem volt nyugta a sirban. Boldogtalan volt, hogy nyugodtan feketik a hátán, forrón szeretett barátjának pedig verejtékzev kell dolgozni a hazáért.

Tegnap az egész köztársaság tüzes szekéren fölszállt az égbe, jutalmául annak, hogy a földjén két ilyen önzetlen barát élt.

Ray.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND: Naptár. Vasárnap, április 21.

— Róm, kath.: F. 2. Misericordia. — Prot.: F. 2. Anzelm. — Görög-orosz: márczius 8. G. 2. Herod. — Zsidó: Ijar 4. — A nap két reggel 5 óra 1 perczkor, nyugszik este 6 óra 56 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 1 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterek nem fogadnak.

Lakásművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 30 fillér. — Képzőművészeti kiállítás az Iparművészeti Muzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj 1 korona. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum összes tárai 9—12-ig. — Erzsébet Muzeum 9—1-ig. — Földtani Muzeum 10—1-ig. — Fővárosi Muzeum 9—2-ig. — Gyermektanulmányi Muzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig. — Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. —

Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Könyvtár 9—12 óráig. Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Képzőművésznők kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A francia grafikusok és humoristák kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — Vaszary János kiállítása a Művészházban (Krisztof-tér 2.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő, április 22. — Róm. kath.: Szóter és Gajus. — Prot.: Zefir. — Görög-ország: Április 9. Eupszík vt. — Zsidó: Ijar 5. — A nap két reggel 5 órakor, nyugszik este 6 óra 57 perczkor. — A hold két reggel 7 óra 58 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 19 perczkor. A miniszterek nem fogadnak.

Földi gondviselés.

* * *

A közömbösöket is megrázza, a félig-meddig érzékteleneket is megindítja. S azonkívül foglalkoztatja az egész gondolkodó, híreket olvasó és híreket leső emberiséget. Már annál fogva is megrázó, mert ilyen, arányai-ból kinőtt katasztrófa talán még nem történt soha a végtelen vizeken s a szárazföldön is ritkán, például akkor, amikor Martinique-szigetét utólérte a példátlan elemi csapás és az egész sziget lakossága — néhány ember kivételével — ott halt meg a tüzes esőben, a pernyében és füstben.

Gyatra dolog és közhely ebből a borzalmas alkalomból a szegénységben gömnyedőket azzal vigasztalni, hogy lám, a halál a legdemokratikusabb rém. Mert a halál a plutokráciát sem kíméli. Az a hét milliárdos, aki a többi sem nem milliomos, sem nem milliárdos halandóval a hullámokban lelte halálát, nem tudta megvásárolni a menekülést s nem tudta volna megvásárolni, ha háromszor annyi milliójuk lett volna, mint amennyi volt.

A halállal s a borzalommal szemben az ilyen közhelylyé tőpörödött dolog csak visszatetsző, a tömeghalál mindig egyformán megrázó s a szerencsétlenség mérvét tekintve az egyesek sorsa eltörpül az egész mellett. Csak igen kicsiny lelkek és igen alacsony gondolkodók tudnak ebből valami vigasztalásfélét meríteni.

De igenis: van benne, a katasztrófa egész lefolyásában és mérvében valami, ami vigasztaló és fölemelő is egyszerre s amely a kevély emberi szellem győzelmét hirdeti és hangoztatja.

A katasztrófa ugyanis még nagyobb méretű lett volna bizonyosan, ha a modern technika, a tudomány feltartóztatlanul előretörő haladása föl nem szerelte volna a roppant járművet, Messze vizeken ugyanis jármű nem volt. A hajó elszakadt az élő világtól, a segítségre alkalmas és segítségre siető emberiségtől. A jéghegy, mely a hajóba ütközött, oly sebet ejtett rajta, hogy azt betömni emberileg képtelenség volt. Mindenki, mindenki a halálnak látszott martalécul esni.

De ott volt az egyik árbóc legfelsőbb csúcán egy kis készülék. Ha működött, alig kátogott, alig szerzett. Csak egy-két szikra ugrált benne egyik szögről a másikra. És ez a kis készülék — köznyelven szikratáviró a neve — emberi beszédre van képesítve. A gyarló ember torkának hangja mily kicsiny távolságra tud csak elhatolni. S lám, ez a kicsiny működő apparátus elkezd beszélni. Kelnek-szállnak róla a villamos hullámok és röpkönnék-röpkönnék száz, meg száz mértföldnyire, kimondhatlan messzeségbe és elbeszélők a többi hajók parancsnokainak, hogy kétezerrel több ember eseng segítségért az Óceán közepén és remeg a haláltól.

S a hajók köröskörül, amelyek mind kitűzött irányban száguldottak, megértik a vészkiáltást s egyszerre megfordulva eszeveszett sebességgel sietnek a megjelölt hely felé. Igaz, valamennyi későn érkezett. A hajó azalatt elsüllyedt s az utasok egy része mentőcsónakon volt. Ezek közül is több fölborult a nagy hullámverésben. De az egyik nagy

hajó mégis idejében érkezett, hogy nyolczszáz és néhány embert megmenten a biztos haláltól.

Ekkora hatalma van az emberi tudománynak, amely a földön az isteni gondviselés szerepét hathatósan képviselje. Ha ebben nincs vigasztaló mozzanat, akkor az egész katasztrófában igazán egyetlen egy sincs.

(t.)

— **Királyi tanácsosság.** A király Sárkány Ferencnek, Komárom város főkapitányának, akit a múlt héten komáromi képviselővé választottak, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **A portugál exkirály betegsége.** Bernből táviratozzák: Mánuel exkirály, aki itt Menier tanár kezelése alatt áll, nagyfokú ideglajban szenved. Gyógykezelése hetekig fog tartani.

— **Apponyi Albert grófék Kassán.** Kassai jelentés szerint a III. katolikus főiskolai hallgatók országos gyűlésére ma érkezett meg az ország különböző részeinek küldöttei. Körülbelül 300 főiskolai hallgató érkezett Kassára, amely nagy ünneppel fogadja az érkezőket, kiknek sorában a katolikus világ számos előkelősége van. A fogadóbizottság több tagja, élén gróf Széchényi György a kassai Szent Imre-kör elnökével, Miskolczig elébe utazott az érkező vendégeknek. Itt gróf Széchényi pár szóval köszöntötte gróf Apponyi Albertet, gróf Majláth Gusztáv, Glattfelder Gyula püspököket, Windischgrätz Lajos herceget és a többi vendégeket. Déli 12 órakor érkezett meg Kassára, ahol az állomáson egybegyűlt nagy közönség élén dr. Kovách Lajos premontrai tanár mondott üdvözlő beszédet, majd a város nevében dr. Éder Ödön polgármester. A bevonulás a premontrai főgimnázium zenekarának játéka után hosszú kocsisorban történt. Elöl Kásonyi Gyula jogszigorló vezetésével 16 kuruczjelmezű joghallgató lovasbanderista haladt. Délben egy órakor a legényegyesületben banket volt. A József főherceg védnöksége alatt álló nagygyűlés délután három órakor kezdődött a premontrai templomban ünnepélyes Veni Sanctével, szentbeszéddel, melyet dr. Takács Menyhért jászói prépost tartott. Ezután zászlók alatt átvonultak a dombra, ahol Rákóczi fejedelem sírját megkoszorúzták. Délután négy órakor nyitotta meg Fischer-Colbrie Ágost püspök a kongresszust. A vendégeket Kassa város nevében Éder Ödön polgármester üdvözlölte, a kassai diákság nevében pedig gróf Széchényi György. Ezt három előadás követte. Este Fischer-Colbrie Ágost püspöki rezidenciájára előtt lampionos szerezés lesz. A nagygyűlés vasárnap folytatódik, ekkor tart gróf Apponyi Albert ünnepi beszédét, valamint Windischgrätz Lajos herceg, Mailáth Gusztáv és Glattfelder Gyula püspökök. Egy másik jelentés szerint gróf Apponyi Alberték bevonulása nem történetelt meg a szocialisták izgatalkodása nélkül. Az érkező vendégeket óriási számú közönség várta az állomáson és mivel híre járt, hogy a szocialisták tüntetni készülnek, a jogászok lovasbandériuma mellett a lovasrendőrség is felsorakozott. A fogadtatás a pályaudvaron simán és lelkesen folyt le, akkor támadt fel az utcai zajongás, amikor gróf Apponyi elhagyta a pályaudvart, hogy kocsijába szálljon, az összeverődött szocialista tömeg zajos abozug! kiáltásokban tört ki. Dobálóztak is. A rendőrség azonban minden halogatás nélkül kardot rántott és belevágott a tömegbe, amely riadtan menekült. A menet ezután megindult a városba, melynek utcáit az ünnepi alkalomra fellobogózták. Amint a kocsisor a dóm elé ért, a szocialisták megint támadásba akartak kezdeni s fenyegető állást foglaltak el, de a rendőrség újra kardlappal verte szét őket. A városban nagy lelkesedéssel fogadták gróf Apponyit, az egész város felháborodott az indokolatlan ünneprontáson.

— **A horvát diákok Szerbiában.** Belgrádból jelentik: A zágrábi egyetemi hallgatók első látogatása a belgrádi Eötvösök szót, ahol a szerb diákok tiszteletükre diszezőllővést rendeztek. Ma délelőtt az egyetem aulájában ünnepi ülés volt, amelyen Skerlićs egyetemi tanár előadást tartott a horvát szerb egyetegről és más szónokok a horvát-szerb főiskolai diátság egyetértését hangoztatták. Délben a katonai akadémián tettek látogatást a zágrábi vendégek, este pedig tiszteletükre diszezőllő volt a nemzeti színházban.

— **A kongregációs érzelmű város.** Zomborból táviratozzák: A Voltaire-egyesület meghívta Broda párisi tanárt, hogy tudományos előadást tartson. Zombor város tanácsa azonban megtagadta e célra a nagytermet, melyet a kongregációsok üléseinek céljára rendelkezésére szokott bocsátani. Broda előadását az Elefánt-szállóban fogja megtartani.

— **A bécsi virágnap.** Bécsből telefonozza tudósítónk: A mai virágnap hozzávetőleges számítás szerint 300.000 koronát hozott jótékony czélokra. Több mint 2 millió virágot adtak el s egyes külvárosi kerületekben minden készlet elfogyott. Nyolcezer gyűjtőpersely teljesen megtelt.

— **Szolgálati jubileum.** Az Adria Biztosító Társulat magyarországi igazgatóságának tisztviselői kara folyó hó 20-án ünnepelte meg Nagy Mihály czéggjegyzőnek, a könyvelési osztály érdeműs főnökének 25 éves szolgálati jubileumát. Ez alkalommal a jubilánst a magyarországi igazgatóság tanács nevében ennek elnöke, báró Láng Lajos v. b. t. t., üdvözlölte, a központi igazgatóság értékes ajándékát pedig Reimer Mihály igazgató, a kartársak nevében Leszkay Ferencz (Debreczen) meglepő szavak kíséretében nyújtották át az ünnepeltnek, aki az iránta megnyilvánult szeretetért és ragaszkodásért meghatva mondott köszönetet. Az ünnepést este nyolcz órakor a Katona-féle vendéglő nagytermében hangversenyyel egybekötött fényes bankett követte, amelynek során Vas Ede főtisztviselő és mások köszöntötték fel a jubilánst. Az ünnepélyen a vidéki kartársak is szép számban voltak képviselve.

— **Püspök és a hamis tanuk.** Szatmári jelentés szerint érdekes körülmények között derültek ki egy hamis tanulás titkai. Három év előtt meghalt Csaba Gyuláné földbirtokosné, Csaba főispán rokona. Halála után Budai Sándor 2400 korona erejéig pert indított az örökösök ellen. A pert azonban elvesztette. Mindez már régen feledésbe ment, mikor a napokban egy izgatott házaspár állított be a rozslyi csendőrséghez, Szilágyi András és felesége. Előadták, hogy őket a püspök ur küldte, hogy jelentsék fel magukat, mert annak idején 400 koronáért hamisan tanuskodtak Budának Csabáék ellen minden alap nélkül indított perében. Ennek előzménye pedig az, hogy Szilágyiék husvét előtt meggyóntak s többek közt elmondták ezt a nagy bűnüket is. A pap azonban áldozásnál kijelentette, hogy csak úgy áldoztatja meg őket, ha a püspök külön megengedi. Elmentek hát a püspökhöz, aki kijelentette, hogy csak az esetben áldoztatja meg őket, ha feljelentik magukat. A csendőrség letartóztatta őket.

— **A keleti kereskedelmi akadémia tanulmányutja.** Ma tértek vissza utjukról a keleti akadémia másodéves hallgatói, kik ez alkalommal dr. Kunos Ignác igazgató, továbbá Bartos Fülöp, Strausz Adolf és Trozonyi tanárok vezetésével Bulgáriát és Törökországot látogatták meg. Jökedvben tette meg a mintegy 30 főnyi csapat Belgrádig az utat. 11-én délben érkeztek Szófiába. A pályaudvaron a bolgár király legfelsőbb rendelkezése folytán Dobrovics kabinetirodai főnök fogadta a csapatokat. Az ő, valamint a magyar kolónia tagjainak szives vezetése mellett tekintették meg ezután a fővárost. Konstantinápolyban négy igen kellemes tanulságos napot töltött el a csapat. A kirándulókát egész konstantinápolyi tartózkodásuk alatt szeretettel vették körül a konstantinápolyi magyarok, néhány török vezérférfi és lelkes török fiatalember. Távozáskor megjelent a külügyminiszter képviselőtében Mukhtar bey, athéni török nagykövet, a volt budapesti török főkonzul. Visszajövet Philippopol nevezetességei nyújtottak egy napra nyagot. Az esti bucsuvacsorán a hallgatóság hálás köszönetet mondott Szameknek, a Magyar Bank ottani igazgatójának és Szegfinek, a Banque General szintén magyar származású igazgatójának. A csapat a legjobb hangulatban, a legszebb tapasztalatokkal tért haza.

— **Bányászok pusztulása.** Igazi orosz állapotokat jellemoz az a pétervári táviratunk, amely szerint Irkutsk dumaképviseelője híriül hozza, hogy a Lona aranybányavállalat telepén kitört sztrájk alkalmával a katonaság 270 bányászt lött le, köztük öt asszonyt. A Lona aranybányavállalat sztrájkbizottságának tagjait letartóztatták és ebből ismét véres összeütközés lett. A Nowoje Vremja közli, hogy a katonaság golyóitól 400 munkás súlyosan megsebesült s ezek közül igen sok meghalt.

— **Velence ünnep.** Római jelentés szerint a az olasz királyi pár a háboru legujabb eseményei következtében nem utazik Velenczébe és így a Campanile felavatása, továbbá a műtárlat megnyitása nélkülük fog végbemenni. A királyt az ünnepélyeken az acsai herceg fogja képviselni.

— **A Misszizipi áradása.** Newyorkból jelentik: Jacksonból érkező jelentések szerint Benlah mellett a Misszizipi áttörte gátjait. Az ár 200 embert elsodort.

— **A visegrádi-utcai kégyilkosság.** Rumpf János, az elvetemült gonosztevő még mindig tagad. A főkapitányság kiküldöttje: Bartha rendőrfogalmazó vasárnap estig Münchenben marad, hogy bevarja ott a nyomozás iratait és az áldozatról készült fényképeket, amiket ma küldött el a főkapitányság. Kihallgatta ma reggel a rendőrség Simkó Katalint is, akivel a gyilkos vadházasságban élt, de az asszonyra semmi terhelő adat se derült ki. Nem tud semmit sem arról a bűntényről, sem Rumpf előéletéről. — A szerencsétlen Schwarz Gizella holttestét hétfőn fogják eltemetni a tetemnéző-intézetből. Temetésére kivonulnak volt iskolatársai és bizonyosan igen sokan a nagyközönségből is, amely olyan izgalommal vett részt a gyilkos nyomozásában és olyan részvétellel viseltetik a megtört szülők iránt.

Késő éjjel jelenti tudósítónk: Éjjel egy órakor érkezett meg a főkapitányságra a müncheni rendőrség távirata, amely jelentette, hogy Rumpf János vallott. A gonosztevő beismerte, hogy a Mayer nevet csak álnevnek használta. Tényleg Rumpf Jánosnak hívják s Seel Ádám és Derék János neveken szerepelt Budapesten. Legutóbb a Közuti villamos vasut szolgálatába szegődött. Márczius 31-én lenn járt a nyomdában és onnan három csomagot vitt el. Az ő állítása szerint papírhulladékok voltak a csomagokban. Tagadja, hogy meggyilkolta a kis Schwarz Gizellát, de a kérdéses délutánról beszámolni nem tud. Azzal védekezik, hogy lakást keresett s ezért járkált mindenfelé a városban. A Bognár rendőrellel való találkozását a gyilkosság színhelyén, nem akarja beismerni. A vallomása után több orvosszakértővel megvizsgálták a gonosztevőt. Az orvosok konstatálták, hogy épeszü, beszámítható és letartóztatható. A müncheni rendőrség a terhelő gyanúok alapján letartóztatta Rumpf Jánost.

— **A pék-krimicsau.** A sütőmunkások és a munkaadók között a tárgyalások megakadtak, mert nőha a békülékenyebb mesterek értekezletre hívták meg a munkások képviselőit, de a tárgyaláson néhány nagymester ridegen viszályosította a munkásokat. A harcban álló munkások száma különben napról-napra csökken, mert azok a mesterek, akik nem zárták ki munkásaikat, alkalmazták a kizárt munkások egy részét. A sütőmesterek szövetségének vezetői automobilon járják be a sütőmestereket s úgy akarják őket rábírní a csatlakozásra. Egy budai mester, aki kereken kijelentette, hogy munkásait kizárni nem akarja, s akit a szövetség kiküldöttjei fenyegetésekkel akartak erre rábírní, behívatta munkásait s kiverette a mestereket a boltjából. Jelenleg összesen 262 munkás van kizárva.

— **Kiderült a régi bűn.** Szabadkáról jelentik: A múlt év augusztus 27-én Vuin Dragutin gazdag újvidéki korcsmáros nyomtalanul eltűnt. Eltűnése gyanus volt, mert Vainál nagyobb összegű pénz volt. A csendőrök akkor kiderítették, hogy Vuin Katyra utazott Paity Dusán korcsmáros meghívására. A gyanu Paity ellen irányult, aki azonban erősen tagadta, hogy Vuin meghívta volna s végre is bizonyítékok híjján beszűntették ellene az eljárást. A múlt év októberében azután egyszerre csak eltűnt Paity Dusán is. A csendőröknek gyanus volt az eltűnés, mert arra következtettek, hogy Paity megszökött. Tizenhárom nappal ezelőtt Paity egy napon hazajött, mire ismét elfogták. A vallatásnál azt mondotta, hogy egy asszony csábítására járt kinn Amerikában. A csendőrök ezzel a vallomással azonban nem elégedtek meg, hanem Kiss József és Zilich Pál csendőrök házkutatást tartottak Paity házában s a pinczében másfél méter mélyre alásva megtalálták Vuin Dragutin teljesen feloszlásnak indult holttestét. Paity ekkor megtört és bevallotta, hogy ő csalta magához Vuin, akit lerészegített. Amikor már lerészegedett agyonlötte s értéktárgyait elszedve elásta. Az értéktárgyakat Szabadkán zálogosította el. Paityt és feleségét — utóbbi bűnrészessége miatt — letartóztatták. Vuin holttestét ma boncolták fél Újvidéken.

— **Az uszorás koldus.** Szatmárról jelentik: A szatmári rendőrség ma letartóztatta Lasztóczy Endrénét, aki mint városi szegény, rendszeres havi segélyt kapott a várostól és most kiderült, hogy Lasztóczyinak 20.000 koronás betétkönyve van és pénzt kamatra adta ki megszorult embereknek. Mióta elfogták, tömegesen érkeznek ellene köljelentések uszora miatt.

— **Gyermekgyilkos anyja beismerése.** Szabadkán Osztrbonác Viktória munkásleány hosszabb ideig szerelmi viszonyt folytatott egy napszámosal. A viszonyból félével ezelőtt fiúgyermek született, akit Osztrbonác Viktória megfojtott és holttestét egy gödörbe ásta el. Az elmúlt napokban Csiki Győző és Jakab György csendőrösvezetők egy mezőrendőri kihágás nyomozásakor találtak néhány leánnyal, akiket egyenkint kezdtek vallatni. A vallatás során jött a társasággal szembe, Osztrbonác Viktória is, akit Csiki örsvezető szőlített meg, a mezőrendőri kihágás ügyére célozva:

— Na, jómadár, rólad is tudunk ám mindent!... A leány megtántorodott, elsápadt, úgy, hogy az örsvezető tovább vallatta és rábeszélte, hogy mondjon el mindent, amit tud, mert töredelmes vallomása csak enyhíthet büntetésén. A leány, aki azt hitte, hogy a csendőrség tud róla mindent, részletesen elmondta gyilkossága történelét. Osztrbonác Viktória azután a csendőrök lakására vezette és a kertben egy bapackfa tövében felásta a megtört magzatot. Az örsvezető a gyilkos anyát letartóztatta.

— **Bauer-Bajor Lajos nyomában.** Érdekes hír érkezik Newyorkból. A Pinkerton detektív-vállalat egy magyar származású alkalmazottja Newyorkban felfedezte és felismerte Bauer Bajor Lajost, Rhyliczy Zoltán, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóhamisítójának öntársát, akinek a család felfedezést után sikerült elmenekülnie és egérutat nyernie. A newyorki detektív régi ismerőse Bauer-Bajornak, akivel ismételtén együtt volt ezelőtt két évvel, amikor Bauer szintén kinnjárt Amerikában. A detektív az utcán találkozott Bajorral és bár Bajor-Bauer teljesen le volt borotválva, mégis nyomban felismerte. Észrevétlenül követte az utcán Bauer egy amerikai magyar cipészületbe tért be, ahol két évvel ezelőtt adós maradt ötven dollárral. — A detektív, mint hogy nem volt elfogatási parancsa Bajor-Bauer ellen, tehát nem lépett fel ellene, hanem kinn várt, amíg Bauer elhagyta az üzletet. Akkor aztán ő ment be. Az üzlet tulajdonosa azonban csak azt árulta el, hogy Bauer a régi tartozását egy száz dolláros bankjeggyel fizette ki, új rendelkezést is tett, címét azonban nem adta meg. Annyit azonban elárult, hogy december 19-én Liverpoolban szállt egy angol gőzörsre és hogy meglehetősen kalandos utazás után érkezett meg Newyorkba. A detektív ezután jelentkezett a newyorki osztrák-magyar főkonzulátuson elfogató parancsért Bauer ellen, aki a laborotváltatása után elálló fülével, horgos orrával annyira jellegzetes alakot öltött, hogy lehetetlen elvesznie még a newyorki embersokadalomban is. Érdeklődtünk ebben a dologban a budapesti főkapitányság illetékes tényszínél, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a bankesaló eltűnése után rögtön intézkedtek a newyorki osztrák-magyar konzulátusnál, hogy ha ott feltűnnék Bauer, rögtön eljárjanak ellene. A rendőrség még eddig hivatalos értesítést nem kapott s így semmiféle lépést se tettek.

— **Házasság.** Radó M. Miklós, a Radó és Sipos-czég belfeljárja, eljegyezte Kornfeld Lilit, Kornfeld Waldemár leányát, Budapestről.

Heller Antal tb. szolgabíró eljegyezte Lugmayer Herminkét, Lugmayer József földbirtokos leányát.

Kemenes János tanár, eljegyezte Lugmayer Teresikét, Lugmayer Antal földbirtokos leányát.

Dr. Gellért Samu, a Sümeg és Vidéke szerkesztőségének tagja, eljegyezte Sümegre özv. Horvát Gáborné leányát, Jankát.

Dr. Gyurmán Dezső honvédezedorvos ma vezette oltárhoz Bába Rózsikát az érsekújvári plébániatemplomban.

Dr. Horváth Daniél, az igazságügyminisztériumban alkalmazott királyi albiró ma délelőtt fél 12 órakor vezette oltárhoz a Szent István királyról nevezett királyi vártemplomban Nagy Lenkét, Nagy János királyi közigazgatási bíró és neje, Pázmány Lenke leányát. Az esketést Kánter Károly prelátus, udvari plébános végezte. Nászmagyok voltak: a vőlegény részéről dr. Bologh Jenő államtitkár, a menyasszony részéről dr. Makara Lajos egyetemi tanár.

Felsőmicsinyei Heritz Gyula földbirtokos ma vezette oltárhoz Tilles Béla káptalani ügyész leányát, Augustát. Az esketést Vadnay Farkas püspök végezte. Tanúk voltak Kührtly Lajos főispán, Finka Sándor főszolgabíró.

Bibó Kálmán földbirtokos feleségül vette Lekky István földmívelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsos leányát. A fiatal pár tegnap násztra ment.

Váraljai dr. Vértessy Sándor, pénzügyminiszteri elnöki osztálytanácsos eljegyezte dr. Nagy Mihály nyug. főispán leányát, Irmát.

— **Öngyilkos iskolaigazgató.** Válya Miklós iskolaigazgató ma délután Kőbányán a Fűzér-utca 9-ik szám alatt öngyilkos lett. Az életunt egy kőbányai elemi iskolának volt az igazgatója, fordai születésű, hatvannégy éves idegbeteg ember. Néhány nappal ezelőtt végleg szabadságot kelt. Márczius 28-án vált el a feleségétől és április 2-án újból megnősült. Ugy látszik azonban, hogy második házasságát megbánta, mert folyton első felesége után bántódott. Ma reggel eltávozott Román-utca 4. szám alatti lakásáról és fölkereste a Fűzér-utca 9. szám alatt nővérénél lakó első feleségét. Egész délelőtt beszélgetett az asszonyokkal azután kiment a lakás félreeső helyére és ott a vízlehuzó vasrudra felakasztotta magát, de ugyanabban a pillanatban, amikor a hurkot a nyakán megszorította, föbelötte magát. A lóvés zajára az asszonyok berontottak a helyiségbe, ahol az igazgatót holtan találták. Zsebében egy levél volt Sós Zoltán címére. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Növekszik az árvízveszedelem.** Szegedi jelentés szerint a Tisza folyton árad. Szeged felől a védőfalat ostromolja az ár, míg az újszegedi oldalon, a füzesek mögött, az egész árteret elöntötték a hullámok. A napról-napra növekedő víz mennyisége elöntéssel fenyegeti a védőgátaktól kevésbé védett községeket. Az ártereket mindenütt elborította már a víz és a hullámok már a védőgátakat nyaldossák. Ha a folyó áradása még néhány napig így tart, elkerülhetetlen egy katasztrófális árvíz. A tiszamenti községek népe kétségbeesetten igyekszik a veszedelem elhárítására és vannak, akik már rémületen gondolnak a menekülésre. Semmi remény az apadásra, mert a Maros és a Körös még egyre áradnak és a máramarosi havasokban is tartós az olvadás. A Tisza szolnoki szakaszáról már isrisztó hírek érkeznek, de nem kisebb a veszedelem a Szeged környékén levő falvaknak sem. Tápén a Maros kilépett medréről és 1500 hold területet öntött el. Az elborított terület szegedi birtok, de tápéi szegény emberek bérlék és ezeket most koldusbotra juttatja az áradás. — Bihar megyében a szakadatlan esőzés az Ér folyót annyira megdagasztotta, hogy medréről kicsapott. Biharban az Ér mentén levő legelő, rétek és kertek alja víz alatt áll. Sok helyütt a községek alacsonyabban fekvő egyes utcáit is víz borítja, úgy, hogy egyes helységekből csak csónakon és tutajon lehetséges a közlekedés. — Nagylakon a Maros kiöntött. A liget egész alsó része víz alatt áll. A kilépett víz a töltést elmosta. Az egresi országút teljesen víz alatt van. — Kiszombornál a szugolyi szőlőket az áradás teljesen tönkretette. — Jászfényszaruból jelentik, hogy ott a Zagyva kiöntött és az egész határt elborította a víz. A kár óriási.

— **Testvérgyilkosság.** Sátorlajaujhelyről jelentik: Topolóka zemplénmegyei községben Závisák Rudolf 16 éves parasztleány április 13-án minden ok nélkül rátámadt 10 éves János nevű öccsére és egy bottal úgy összeverte, hogy a gyerek harmadnapra belehalt seibe. A hatóság vizsgálata során kiderült, hogy a leány az anyja biztatására ölte meg öccsét, hogy ezáltal könnyítsen anyjának helyzetén, aki nem győzte fizetni a gyerek gondozási költségeit. Az anyát és a gyilkos leányt letartóztatták.

— **A magyar osztálysorsjáték.** A különböző játékmód között a magyar osztálysorsjátékban való részvétel a legelőnyösebb, mivel ezen sorsjáték a legszolidabb és nyerési esélyei kiválóak. A főárusítók között Török A. és Társa bankház r.-t. a legnagyobb és a legtöbb sorsjegyet forgalmazza. Ezen bankház sorsjegyei a legkedveltebbekké váltak, miután a legtöbb és legnagyobb nyereményt fizette ki. Csak a most, folyó évi április hó 18-án befejeződött 29-ik sorsjátékban, tehát egy sorsjáték alatt kb. 3 millió korona nyereményt fizetett ki vevőinek, összesen pedig 5 milliót. Általános ismert tény, hogy más oldalról a vevőknek megközelítőleg sem fizettek ki olyan sok és nagy nyereményt, mint Török, kinek főüzlete IV., Szervita-tér 3., saját házában, fiókjá pedig V., Váci-körút 4. szám alatt van. Aki tehát a nem-sokára kezdődő 30. sorsjátékban résztvenni óhajt, az forduljon bizalommal Török A. és Társa bankház r.-t.-hoz, akit mint megbízható, reális cégét legjobban ajánlhatunk.

— **Gyilkos cigányok:** Máramaroszigetről jelentik: Hajovics Iván Gyaka husztsófalvi dúsgazdag paraszt mindennap kiment az erdőbe megélni gazdálkodását. Ma reggel csodálkozva vette észre, hogy az ő erdejében Maga Péter és László cigánykocácsok szemet égetnek. Bottal kezében a cigányokra támadt, hogy elűzze őket. A cigányok karót ragadtak és a 76 éves Hajovicsot agyonverték s fejét a törzséről levágták. A gyilkos cigányokat a huszti csendőrség elfogta.

— **A megvadult ökör.** Ruttkáról jelentik: Egy nyiregyházi marhakereskedő két vagon marhát szállított Mährisch-Osttrauba, azonban egy marha utközben megdöglött. Az elhullott állatot az ottani pályaudvaron ki akarták venni a kocsiból, miközben egy másik ökör megvadult és kiugrott a kocsiból. A megvadult ökör a község felé száguldott és utközben négy embert felöklött. A megvadult állatot délelőtt 11 órától délután 5 óráig nem sikerült elfogni. Ekkor Holub Béla mészároslegény saját élete kockáztatásával egy hurokkal az ökör elé ugrott és a hurkot az állat nyakába dobva, sikerült lefognia. A bátor mészároslegényt az állomásfőnök 50 korona jutalomban részesítette. Az állat üldözése közben többen kisebb-nagyobb sebesüléseket szenvedtek.

— **Akkordutazás Olaszországba.** Az ideális utazásnak egy a külföldön általában kedvelt Magyarországon a rivierai utazások által előnyösen ismertté tett nemét, az akkordutazásait léptette életbe, a Világjárás R.-T. menetjegyjelöltje és alkalmazza azt a most aktuális olaszországi utazásokra. Az akkord-alapon utazók a társaskirándulások kedvezményei mellett az önálló utazás függetlenségének előnyeit élvezik. Meggyőződésünk, hogy közönségünk mihamarabb megkedveli az akkordutazás rendszerét és Velence—Florenz—Róma—Nápoly gyönyörű városait már csak a Világjárás menetjegyjelöltjének akkordszelvényeivel fogja felkeresni. Prospektusait az iroda (Füredi-utca 1. és Dorottya-utca sarok) dímentesen megküldi. Telefon 132—32.

— **A meztelen ember.** Kaposvárról jelentik: Tegnap délután Csurgó főutcáján egy meztelenül sétáló férfi keltette fel a járókelők figyelmét, ki folytonosan lirmázott. Két rendőr letartóztatta és a rendőrségre vitte, hol megállapították, hogy az illető Hajjana József és a zágrabi tébolydából szökött meg. Hajjanát ezután a tolonczháza akarták szállítani, azonban utközben elkapta egyik rendőr kardját és azzal a kísértő rendőröket több helyen megsebesítette. A rendőröknek az épp arra járó esendőőrjárat sietett segítségére és tette ártalmatlanná az örült Hajjanát.

— **A holnapi munkágyűlések.** A budapesti irodai, üzleti és raktári segédmunkások holnap, április 21-én, vasárnap, délután 3 órakor a IX., Lónyay-utca 15. szám alatt levő Szirbek-féle vendégházban gyűlést tartanak a szervezkedés és a helyzet napirenddel. — A III. kerületi munkások ugyancsak holnap délután 4 órakor gyűlést tartanak a Polgár-tér 3. szám alatt levő Weber János-féle vendégházban. Napirend: A politikai és gazdasági helyzet. Május elsejének jelentősége. Végrehajtó-bizottság megválasztása. Magyar és német előadás. A főképítésség elnöki osztályán a gyűlések megtartására vonatkozó bejelentéseket tudomásul vették.

— **Körözött szélhámos.** A budapesti büntető-törvényszék vizsgálóbírája elfogatóparancsot adott ki Radenics Ferencz 28 éves munkálatlan ember ellen, aki idős báró Wimmersberg Nándor Egon, báró Kőszegi Steinhart Vilmos néven különböző építési csalásokat követett el. Dénes Sándor, Martini József és Jockl József építésszek, akiket kétszáz-kétszáz koronát csalt ki, feljelentették a rendőrségen, amely a csalót nyomozza.

— **A legnagyobb siker.** A Beketow-cirkusz ez évi megnyitói műsorának volt és van a legnagyobb sikere az eddigi összes cirkusz-műsorok között. A műsor minden tekintetben új és új összeállítású és a legkövetelőbb igényeket is kielégíti. Minden van benne, amit a modern cirkusz műsorától várunk: nagyszerű ló- és állatidomások, kiváló lovasok és lovasnők, elsőrangú artista-matványok és kitűnő bohócok. A közönség a legteljesebb melegeggyel távozik az előadásokról, melynek a modern cirkuszművészet legfényesebb produkciói. Vasárnap két előadás, délután négy és este 8 órakor, mindkét előadásban a teljes műsor. Délután gyermekeknek (10 éven aluliaknak) fél helyárak.

— **Fővárosi Orfeum.** Vasárnap két nagy előadást rendez az igazgatóság 12 és 8 órai kezdettel. A délutáni előadás helyérei mérsékeltnek lesznek. Giampietro, az Orfeum illusztris vendégművésze minden este zajos sikert arat. A budapesti közönség azonnal szeretetébe fogadta a mindenütt elismert nagy művészt és abból a körülményből ítélve, hogy a nézőtér esténként az utolsó helyig megtelik, megállapítható, hogy a varieté-színpadok közönsége is rajong az igazi művészetért. A szintén nagyon tetsző Nyáray Antal vendég szerepét tovább 15 napra hosszabbították meg. Nagy sikerrel kerül színre továbbá vizaknai Aknay Tibornak „A légyott” című egyfelvonásos pálya-díjazott darabja is.

— **Kitett gyermek.** A rendőrség a múlt hónap elején a Hajtsár-ut és Fogarasi-ut sarkán egy kéthónapos fiúcsesemőt talált kitéve, a gyermeket bevitték a gyermekmenhelyre, az anyját pedig nyomozta. Ma a rendőrség megállapította, hogy a kitétt csecsemő anyja Rabatin Margit tizenhét éves varrónő, aki a Wesselenyi-utca 4. szám alatt lakik. Detektívok bevitték a főképítésségre, ahol a fiatal anya elmondotta, hogy a gyermekét nem tudta miből eltartani, ezért tette ki az utcára. A rendőrség letartóztatta.

— **Megszökött a fegyházból.** A gyűjtőfogház igazgatósága bejelentette a főképítésségre, hogy Hirschbein Sándor fegyenc, akit megoperálás végett vittek a Rökusba, e hó 17-én onnan megszökött. A rendőrség nyomozza.

— **Royal-Orfeum.** Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely a Wiesenthal-nővérek nagy-sikerű vendégjátéka iránt városzerte megnyilvánul, sikerült nagy áldozatok árán a Royal-Orfeum igazgatóságának a Wiesenthal-nővéreket vasárnap, április 21-én a délutáni mérsékelt helyőrségi előadásra való fellépésre megnyerni. Ugy az esti, mint a délutáni előadásban a Wiesenthal-nővérekkel kívül Paul Beckers, a kitűnő varieté-komikus is fellép, valamint a pompás áprilisi attrakciók mellett a szenzációs kinema-szkeccs: *Bernáték kikocsiznak!* — *Heltai* Jenő tréfája is műsoron szerepel. A Royal-Cabaretben a teljes új, félhavi műsor keretében 40 új, szenzációs ének-és tánc-attrakció lép fel.

— **A Párisi Nagy Áruház Lotz-termében** minden nap elsőrendű katonazenekar hangversenyez.

— **Elfogott szélhámos.** Hanzinger Sándor 44 éves ügynök Rónai, Rumi, Rech és Rosenberg álnévek alatt több budapesti művészt károsított meg. A Képzőművészeti Társulattól magyar művészek képeit vette át bizományba. A vásznakat olcsó pénzen elvesztegette s a begyűlt összeget a maga céljaira használta föl. Már több följelentés érkezett ellene, míg végre ma délután a Vigadóban tetten érték, amikor egy képet el akart kótya-vetyélni. Igazoltatás után behozták a főképítésségre, kihallgatták és letartóztatták.

— **Halálozás.** Freitag János, a csorvási ág. hitv. ev. egyháznak szervezője, első lelkésze 38 évi lelkipásztorokodása után életének 65-ik évében folyó hó 18-án elhunyt.

Váradi József, a Gazdák biztosító intézetének tisztviselője 52 éves korában Kézdivásárhelyen meghalt.

Csulak Károly nyug. jegyző 56 éves korában Előpatakban meghalt.

Molnár, sz. Rosenberg Regina f. é. március 16. 31-én hosszas szenvedés után Shaughaiában (Kína) meghalt. Holtestét az ottani krematóriumban égették el az osztrák-magyar főkonzul és a shanghai-i osztrák-magyar kolónia részvételével. Az elhunytban Molnár Béla, a Molnár és Greiner shanghai-budapesti cég főnöke edesanyját gyászolja.

x **Mai lapunk összes példányaihoz a Török A és Társa bankház r.-t. mellékelt színes hirdetése bizonyára általános érdeklődést kelt. Ha a kávéházban, vagy vendéglőben lapunk ezen színes mellékletét nem tartalmazná, szíveskedjék azt a pinczértől kérni.**

x **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és varieté műsor. Kezdeté 8 órakor.**

x **Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyelemkötő- és vívásra.**

x **Kiss szerenéséje Nagy!** A most befejezett XXIX. osztályosjáték újból lényesen igazolta a fenti szálló igét, mert a 600.000 koronás főnyereményt a 73395 számú nyolcz-nyolczad sorsjeggyel Kiss Károly és Társa bank r. t. (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.) szerenéséje verő nyerték. A legközelebbi osztályosjáték már május 22-én kezdődik, siesseu tehát minél előbb sorsjegyet megvenni e szerenéséje bankháza.

Yes porcellán powder

legjobb powder a világon. Előkelően mattá teszi a női arcbőrt, mintha tejben volna fürösztve. Ára 3 és 5 korona.

A londoni nő.

— Az angol elegánzia útja. —

London, április hó.

Az a kicsike brit leányka, aki a világot csinos megjelenésével szerencsételteti, már a gyermekszobában kezdi meg az elegánzia tanfolyamát. Egy *Head-nurse*, legalább egy *Under-nurse* segítségével iparkodik a fiatal gyermeket finom gyöngédséggel fentartani, s a mellett ellenállóvá tenni.

Később egyszerű táplálkozás, sokoldalú sportolás a szabadban és az agynak nagyon szerény foglalkoztatása, a felserdülő leányzót szép alakhoz, vakító arcbőrhöz és a test olyan szívósságához juttatja, mely a matrónakorig se hagyja el.

Közben a fodrász se szünetelt, s hajának folytonos keféllés által azt a sajátos fényt és selyempuhaságot adta, mely megjelenésének legbecesebb díszéhez tartozik.

Az angol nő nem restelli azt, hogy jó az étvágya. A falusi kastélyokban, ahol az elegáns társaság a leghabzóbban mozog, a nap legnagyobb része az evésnek van szánva. Milady reggel, még ágya párnái között nyújtózkodva, szürcsöli teáját és vajjas kenyéret majszol hozzá.

Azok, akik nem vesznek részt a vadászaton, vagy más kiránduláson, délelőtt tíz órakor a reggeliző asztalt körülülük, melyen kávé, teán és csokoládén kívül, mindenféle hideg és meleg étel, marmelád és gyümölcs áll rendelkezésükre. A magyar nők ennyi tartalmas eledel után estig jól lennének lakva, de az elegáns angol nő két órakor ismét kész táplálékot magához venni és ugyancsak pusztit a felhordott szárnyasok, chopok, puddingok és a luncheon-asztal többi fogásai között.

Ilyeténképen új erőre tevén szert, kibírja öt óráig, amikor harmadszor is teázáshoz lát, s kalácsal és sokféle sandwich-csel csillapítja újra felébredt étvágyát. De mindez csak bevezetés volt a nyolcz órai „dinner”-hez, amikor megszólal az ebédhez hívó harang és a társaság nagy toilletteben fogyasztja a remek ürübordákat, a pompás rost-beafeket, a pazar tengeri halak, rákok, osztrigák hegyibe.

A nyaraló hölgyek, minél előkelőbbek, annál kevesebb toillettepompát fejtenek ki. A legtöbben imádják a sportokat, s ezek közt a vadászatot is. Akár rókászatról van szó, akár fűrjészéről, vagy arról, hogy csizmásan gázolják a vizet lazac horgászás közben, mindig a czélszerűség vezeti az öltözet összeállításánál, s nem a szépités ösztöne. Csak a „dinner”-hez vesznek elegáns ruhát magukra, s a derék kivágásának ugyszólván nincs határa, még a matrónáknál se; az a fő, hogy a lábak legyenek szégyenlősen eltakarva.

Amikor aztán elérkezik a tél, az angol nő egy „trip”-et — ugrást — tesz Egyiptomba, Indiába v. Japánba, ahogy a budapesti hölgyeink esetleg Abbiába vagy legfeljebb a Rivierára rándulnak el. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy St-Mauriceban, Interlakenben vagy Pontresinában találkozhatnánk rödliző angol nőkkel, vagy hogy ne akadna közöttük olyan, aki a Montecarlói kaszinóban rakja meg a roulette különböző számösszer-tételeit. De ott sem ambicionálja, hogy a ruháit megbámulják.

Csak a londoni saison teszi ránézve kötelezővé a toillette-lukszust. Májusban és júniusban egymást kergetik a lakomák, udvari ünnepek, kerti mulatságok, rout-ok, bálók, operai bemutatók, hogy a szegény lady-k és miss-ek alig győznek mind e társadalmi követelményeknek megfelelni. Ebben az időszakban kipótolja az egész évi mulasztását. Napoként legalább négyszer öltözködik át: a reggeli lovagláshoz, a lunch-höz, a délutáni látogatáshoz és az esti dinner-hez.

A londoni salonokból hiányzik a Párisban otthonos szellemes csevegés. Az angol nők kevésbé érdeklődnek irodalmi s művészeti kérdések iránt, s a pletykákat se kedvelik túlságosan. Annál nagyobb tájékozottságot tanúsítanak az árfolyamok hullámzása, a feminista mozgalmak és a politikai jelszavak körül. A valódi nagyságában akkor mutatkozik az elegáns londoni nő, mikor mint „Politi-

cal hostess" — politikai vendéglátó asszony. — fogadja férje pártbeli barátait, fényesen kivilágított termeiben.

Az arisztokrácia vezetése már itt is megszűnt. Míg évek előtt női elegancia előkelő származás nélkül nem volt elképzelhető, ma már a „fashionableness" inkább a szabóműhelyek, divatárusnők és ékszerészek számlái nagyságától függ. Mrs. Asquith — a miniszterelnök szellemes felesége — ezt a következő szavakban határozta meg:

— Tékozlás manapság a legbiztosabb ajánlólevél, hogy az elegáns társaságba felvétessünk.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Két Shaw-darab,

(Blanco Posnet, melodráma és egyúttal prédikáció egy felvonásban. — A sors embere. Tréfa egy felvonásban. — Írta: Bernard Shaw. Fordította: Hevesi Sándor. A Magyar Színház mai bemutatója.)

A közönség, és itt az egész világ közönsége értendő, egy kicsit tájékozatlanul áll Shaw Bernard-dal szemben. Az intelligens néző érzi magát legrosszabbul, mert megérti és nem méri megérteni, vagy csak sejt, de azt hiszi, hogy érti. Nem egy művelt, okos, színházjáró ember véleménye az, hogy az ember Shaw Bernardot hallgatva úgy érzi, hogy egy hazudozó emberrel áll szemben, akiről soha sem tudja, hogy mikor hazudik és mikor mond véletlenül igazat. Az egyénre szinte felhárított az a játék, amelyet Shaw a közönséggel üz, amikor minden öt percében meghazudtolja az előbbi öt perczben mondottakat, igazságokról ki-süti, hogy pókok és a hazugságokat igazságokká emeli fel. Legmélyebbre látó, mindent átfogó elméjével könnyen játszik mindennel, ami emberi gyarlóság és jellemző, hogy csak a gyarlóságok érdeklik és érdekelték mindig. Tétételeket állít fel és játszsza ki őket egymás ellen s mindezt a szin-padi technikának és a beszélgetésnek egy egészen egyéni, sajátos művészetével. Darabjaiban, amelyeknek voltaképpen akciójuk a dialogus, nincs igazság és nincs hazugság, a komédia, az önmagunkkal és másokkal szemben játszott komédia minden, semmi sincs, mert ami nekünk nem tetszik, azt felrughatjuk, amit akarunk, arról azt hazudhatjuk önmagunknak, hogy van, szóval az élet mind komédia, nevetséges kis játék, önámítás és kicsinyes tojástánc az emberi ethika paragrafusai között. A tragédia sem egyéb ennél, sőt talán Shaw szerint az az igazi komédia. És mindez Shaw Bernardnál öntudatos póznak látszik, bár nem az és ezért van a közönség félszeg tájékozatlansága és bizalmatlansága Shaw-val szemben.

Mindez áll a Magyar Színházban ma bemutatott két Shaw-darabra is. Két hosszabb egyfelvonásos, amelyek közül különösen a második, a későbbben írott darab fedl az ugynevezett Shaw-etikát minden szavában, minden dialogusában és akciójában. Az első darab, a „Blanco Posnet" egy briliáns technikával megépített, kitünő karakterekkel tele rakott egyfelvonásos, mint a szerző mondja: melodráma a jóról és a rosszról, amelynek sohasem lehet abszolút értéke. Nincs jó és nincs rossz cselekedet, mert amikor Blanco a lóköti lovat lop, ez a rossz cselekedet rögtön jóvá nemeseedik, amint a lovat egy asszonynak adja, hogy az haldokló gyermekét bévihesse rajta az orvoshoz. A jó és a rossz csak relatív fogalmak és „istenem, engedj meg, hogy halálomig komisz ember maradhaszak", mondja a darab végén a prédikációban a jó Blanco Posnet, a lóköti.

A második egyfelvonásost, „A sors emberé"-t tréfának nevezi a szerző. Napolconról szól ez a szemfényvesztően ügyes, a szédületesség ravasz tréfa, egy gyönyörűen megírt dialogus a nagy hadvezérről és egy kénnyőről, aki az asszony minden vakmerő eszközével játszik, hazudik és győz Napoleon felett. Egy gyönyörű párba; szó-csata az egész kis darab.

Az előadás jó volt, perdülő, eleven és a dialogusok minden árnyalata „kijött". Mind a két darabban Gombaszögi Frida és Törzs játszották a fő-
szerepet átgondolt művészettel. Raituk kívül T.

Halmi Margit, Vágó, Z. Molnár, Csatai Janka és a többiek is mind megfelelően illeszkedtek bele a darabokba, amelyeket Márkus László rendezett gondosan és stílusosan.

A fordítás Hevesi Sándor munkája. Lelkiismeretes, tökéletes fordítása Shaw sajátos, furcsa írásmódjának, amelynek minden szépségét, elmésségét és szatiráját művésziessé adja vissza ez a fordítás.

A közönség egy kicsit furcsán viselkedett éppen a fentemlített oknál fogva. Majdnem zavarban volt és inkább tapsolt, semhogy azt gondolják, hogy nem tudott felemelkedni Shaw Bernardig.

Balassa Emil

(*) Az olasz staggione. Ma este megint Verdi zenéjét interpretálta a szeniális Vigna az ő kitünő társulatával a Népoperában. Ezekhez a zenére, énekre született emberekhez a nagy Guiseppe áll legközelebb, a csupa grande melodia-t komponáló maestro, aki minden trivialisitása, minden brutalitása mellett ma is megkap és meghat bennünket, különösen ha olaszoktól halljuk eredeti, hozzá méltó, élettől lüktető előadásban. Vigna nem igyekszik korrigálni Verdit. Annak adja a zenekarban, ami volt: hatásos melódiákat kereső, a formákkal és esztétikai szabályokkal keveset törődő muzsikusként, aki kárlehetetlen erőszakkal gázol át mindenben, csak hogy az egyedüli célhoz, a dallamhoz elérjen. A Népopera zenekarán ma a hamisítatlan Verdi szólalt meg, a szinpadról pedig ismét a bel canto csodái virágoztak felénk. A címszerepet Viglione Borghese énekelte. Baklanoff és Titta Ruffo után nehéz helyzete volt ennek a kiváló intelligenciájú és nagy muzikalitással bíró baritonistának, aki énekekben már csak azért sem elégíthetett ki bennünket teljesen, mert tulajdonképpen nem is valódi bel canto-énekes. Hanganyaga és énektechnikája egyenesen oly szerepekre predesztinálják, mint a Nyugat leánya sheriffje. Ami a szerep énekrészéből hiányzott, azt briliáns színjátszói képességével pótolta Borghese és így alakítása a tökéletesség illúzióját keltette, amelyért lelkes ünnepeletésben volt része ma is. Gilda szerepében Lyda Lipkovska hódított énekével és poétikus játékával. Koloraturája nem oly tökéletes, mint Barrientosé és helyenként a zenei biztonság hiányát is elárulta, produkciója mindamellett magasan fölötté áll mindannak, amit Gilda személyesítői általában nyujtani szoktak. A harmadik felvonás nagy kettősében hihetetlen precíz és erőteljes produkciót adott Borghesével együtt. — Mantua hercegnét a fiatal Pietro Navia énekelte befejezett tökéletességgel és tiszta hangon. Ilyen tenorhanggal örömmel hallottuk a harmadik felvonásnak nálunk sohasem énekelte első jelenetét is; a „Donna e mobile" híres áriáját Bonci óta nem hallottunk olyan klasszikus előadásban, mint ma este. Luigi Lucenti kellemes, bár kissé öreg Sparafucile volt; Maddalena szerepében pedig Lina Principi egészítette ki jelesül a négyest. Montecarlo gróf átkozódásait kissé erőteljesen mondta el Ubaldo Carozzi. A három főszereplőt a karmesterrel együtt minden felvonás után zúgó tapsokkal hívta lámpák elé az előadás folyamán is folyton lelkes óvásiókban kitünő közönség, mely ma is zsufolásig töltötte meg a Népopera impozáns nézőterét.

(—na.)

(*) A kolozsvári társulat Budapestén. Május 2-án kezdődik a budapesti Magyar Színházban a kolozsvári Nemzeti Színház drámai társulatának vendégjátéka, mialatt a budapesti társulat Kolozsvárról fog vendégszerpelni. Az egy hétre terjedő budapesti vendégjáték műsora ez: Május 2. (Csütörtök): „Igaz papsagnac tikoere" (Sztáray Mihálynak 1557-ből való hitvitája, a magyar drámaírás legelső nyoma) s ugyanezen estén: „Omnia vincit amor" (XVII. századbeli vig pálos közjáték). A legelső magyar vigjáték). Az előadás előtt dr. Janovics Jenő konferál. — Május 3. (Péntek): „A philosophus". (Bessenyei György vigjátéka 1777-ből). Előadás előtt conference. — Május 4. (Szombat): „Gerson du Malheureux, vagy az ördögi mesterségekkel találtatott ifju". (Csokonay Vitéz Mihálynak 1795-ben írt komédiája) s ugyanezen estén megismétlik az „Omnia vincit amor" című közjátékot. Előadás előtt conference. — Május 5. (Vasárnap): Délután: „A rivalda" (La

rampe. Rothschild Henry színműve. Adorján Andor fordításában, melyet Budapestén nem adtak még). Este: „A cigány". (Szigligeti népszínműve. Szentgyörgyi Istvánnal a címszerepben). — Május 6. (Hétfő): „Bánk bán". (dr. Janovics Jenő új rendezésében s a Förster Tivadar által tervezett új díszletekkel). — Május 7. (Kedd): „Mindent semmiért". (Tutto per nulla. Buti E. színműve, melyet Budapestén még nem adtak). — Május 8. (Szerda): „A szabadulás". (Heyermans drámája, Bíró Lajos fordításában. Budapestén még nem adták) és ugyanezen estén: az „Igaz papsagnac tikoere".

(*) Hangverseny. A szízon, úgy látszik, utolsó hangversenye egy-kis magyar csodagyermek bemutatkozása volt. A neve Faragó Ibolyka, hat éves kisleány, a felfedezője és tanára Bendiner Nándor, akinek sok évi visszavonulás után ez a legelső újabb produkciója. A kis Faragó leány mindössze másfél éve tanul zongorázni és ma este Mozart D-moll koncertjét adta elő zenekari kíséret mellett. Stílusról és egyéni felfogásról persze bajos volna beszélni a kis csodagyermeknél, aki mindenben híven követi mestere utasításait, a rendkívüli muzikalitást, erős ritmusérzékét feltétlenül meg lehet nála állapítani. A nehéz kompozíciót finom billentéssel és korához képest ritka technikai képességekkel adta elő, ritmikája, frazírósága precíz volt és bravúrosan sikerültek a zenekarral való együttesei. A közönség csodálattal vegyes lelkesedéssel, zajosan ünnepelte a legújabb magyar zenei csodagyermeket, akiből további gondos és észszerű nevelés mellett még valóban jeles és kiváló zongorista fejlődhetik. A zenekari kíséretet a 23. gyalogezred zenekara szolgáltatta, mely Szegő Sándor szakavatott vezetésével Beethoven Egmont-nyitányának és Svendsen Norvég Karneváljának finoman árnyalt előadásával is nagy hatást keltett. Közreműködött a hangversenyen Bendiner Heddy is, a bolszói operaház tagja, aki Grieg, Delibes és Wolf dalait frissen csengő hangon, művésziessé átgondolt előadásban énekelte zenekari kíséret mellett. A nagyszámú közönség melegen ünnepelte az itthon rég nem hallott jeles művésznőt, aki mai szereplésével hangjának és előadói művészetének kiváló fejlődéséről tett tanúságot.

(*) Színházak műsora. Az Operaházban vasárnap újítják fel a Kienzl Vilmos zeneszínhátjátékát. A bibliai embert. A nagyhatású dalmi teljesen új szereposztásban kerül színre. A címszerepet, Mátyást, Burrián Károly kamaranékes énekelte és pedig magyar szöveggel. Márta—Marschalkó Rózsika, Magdolna—Báder Dóra, János tanító—Szemer, a kurátor—Ney B., Frigyes neje—Háber Gyöngyike, Hubertné—N. Bodor Karola, a rongyszedő asszony—Ledófsky Gizella, Xavér, szabó—Kertész Ödön, Jancsi, parasztleány—dr. Székelyhidny, Antal, puskaműves—dr. Dalnoki, Frigyes—Kárpát, Eji ör—Budai Izso lesz. Vezényli ifj. Ábrányi Emil karmester, rendező Alszegey Kálmán főrendező. (Bérletszünet 23. sz. rendezés hely-
árak. Kezdete 7 és fél órakor.) Hétfőn, esti 6 órakor kezdődik ifjusági előadásul Delibes Leo Lakmé-ját adják. Keddre a Nyugat leányát tüzték ki. Szerdán bérletfolyamban a bibliai embert ismétlik meg Burrián Károly kamaranékes s a repris többi szereplőinek közreműködésével. Csütörtökön D. Albert Jenő A hegyek alján című dalműve van műsoron. Pénteken Sába királynője kerül színre. Szombaton adják felújításban harmadszor A bibliai embert a címszerepben Burrián Károly kamaranékes fellépésével. János szerepét ezúttal Takáts Mihály fogja énekelni. Vasárnap Lohengrin van műsoron, Telramund szerepében dr. Pick Ernő vendégfellépésével.

A Nemzeti Színház vigjáték-ciklusa során holnap, vasárnap, „A kerek"-et, Kisfaludy Károly vigjátékát adják és az előadást másnap, hétfőn megismétlik. Mindkét előadás előtt Beöthy Zolt olvas föl. Kisfaludy Károly vigjátéka 1837. szeptember 27-én került színre először a régi Nemzeti Színházban. A darab utolsó előadása 1887. február 5-én volt, úgy, hogy a holnapi reprizen több, mint huszonöt évi pihentetés után kerül a közönség elé. A vigjáték-sorozat harmadik darabja: Ulpius Terentius Afer: „A testvérek" című klasszikus latin vigjátéka lesz, amelyet csütörtökön és pénteken adnak elő. Mindkét előadás előtt dr. Sebestyén Károly tart felolvasást. A klasszikus vigjátékot a Nemzeti Színház előadásán dr. Kiss Sándor fordításában adják. A sorozat negyedik darabja, Szigligeti

A Brázay Kálmán cég

budafoki gyártelepének városi raktárai

Budapest, VIII., Baross-u. 43.

szám alatt vannak.

Ede „A mama“ című vígjátéka lesz, amelyet szombaton és vasárnap este adnak elő. Mindkét alkalommal Ruttkay György tart róla felolvasást.

A *Népopera* olasz együttese, amely zsufolt házak előtt vendégszerepel, erre a hétre is rendkívül érdekes műsort állított össze. Vasárnap és szombaton Puccini gyönyörű operáját, a Bohéméletet adják elő, az ösmert kintinó szereposztásban. Hétfőn bucsuzik el Lyda Lipkowska, akiben a budapesti közönség igazán elsőrendű művésznőt ismert meg. Az illusztris fiatal primadonna ezúttal is a Traviata czimszerepét éneкли. Kedden először adják a Troubadourt, a czimszerepben Zerolával, mint Leonora, a társulatnak egy új primadonna mutatkozni be: Juanita Capella, aki jelenleg a legünnepeltbb római énekesnő. Csütörtökön megismétlik az előadást. Szerdán a Rigoletto van műsoron, pénteken pedig a staggione egyik leglényegesebb produkciója, az Aida következik Zerola, Borghese, Elsa Bland és Elisa Bruno fellépésével. Ugyancsak az Aida kerül színpadra vasárnap is. Természetesen az összes előadásokat Arturo Vigna vezényli.

A *Vigszínház* jövő hetének műsorát Reinhardt Miksa társulatának előadásai töltik be, amelyek során a berlini szezon több szenzációs színpadi eseménye kerül bemutatásra. Ezek közt az első a „Turandot“, Gozzi Carlo klasszikus komédiája. Főbb szerepeket játszanak: Diegelmann Wilhelm, Biensfeldt Paul, Wassmann Hans. A „Turandot“ vasárnapon kívül még szerdán, pénteken és a következő vasárnapon kerül színpadra. Hétfőn a „Gyges und sein Ring“ (Gyges gyűrűje) szerepel a műsoron. Kedden, csütörtökön és szombaton a „Jedermann“ című régi játékot adják Hoffmannthal Hugo modern át dolgozásában. A berliniek utolsó két estjén Nansen Péter mulatságos vígjátéka, a „Boldog házasság“ kerül színpadra. Holnap, vasárnap délután a „Györgyike drága gyermek“ et adják, jövő vasárnap délután pedig az „Innocent“ kerül színpadra, amelyek ez lesz az első délutáni előadása.

A *Magyar Színház* a Bianco Posnet és A sors emberét tüzte műsorra és pedig: holnap, vasárnap, hétfőn, szerdán, pénteken és jövő vasárnap este. A hét többi napja közül kedden és szombaton Carl Rösslernek Frankfurtiáj-ja kerül színpadra, csütörtökön pedig megismétlik Biró Lajos népszerű darabjának, a Rabolovag-nak az előadását. Holnap, vasárnap délután adják először mérsékelt helyárrakkal Paul Armstrong az Alibi című darabját, a jövő vasárnap délutánját pedig a Sárja Iliom foglalja le.

A *Budapesti Színházban* csütörtökön, április 25-én kezd meg vígjátékát a Milánói Compagnia d. Opera Italiana 40 gyermekből álló társulata. Az apró társaság primadonnája a 14 éves Annina Deliberata. A társulat Barbieri de Sevilla (A szevillai borbély), Lucia di Lammermoor, (Lammermoori Lucia), Tosca, Cavalleria rusticana, (Parasztbicsület) és La Traviata (A lévedt nő) operát hozza színpadra. Ma, vasárnap este Feld Zsigmond fellépésével 15-ször adják a Mayerék című pompás bohózatot, melynek eddigi előadásai teljesen zsufolt házak előtt viharos taps és kacagás közepette folytak le. Délután három és fél órakor Küry Klárával a női főszerepben, új betanulással Gécy István kintinó népsziműve, „A gyimesi vadírág“ van műsoron.

(*) **A Magyar Színház Bécsben.** Hírül adtuk, hogy a Magyar Színház júniusban bécsi vendégszereplést tervez és a vendégjáték ügyében a színház igazgatója Bécsbe utazott. Mint Bécsből jelentik, Beóthy László igazgató és Jarno József, a bécsi Josefstaedter Theater igazgatója tegnap megkötötték a vendégjátékra vonatkozó szerződést, amely szerint a Magyar Színház társulata június 4-én kezd meg hat estére terjedő vendégszereplését a bécsi színházban.

(*) **Szamosi Elza vendégszereplése.** Szamosi Elza, az Operaház művésznője tegnap este Carmen czimszerepében vendégszerepelt Szabadkán. A közönség zsufoltságig megtöltötte a színházat és lelkesen ünnepelte a művésznőt. Szamosi Elza ma este is fellép Szabadkán ugyancsak Carmen czimszerepében. A művésznő a jövő hét folyamán Szegeden is vendégszerepl, ahol a Czigánybáró Saffi szerepét fogja énekelni.

(*) **Változások a Színpadi Szerzők Egyesületében.** A Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete hétfőn, április 22-én tartja tisztújító közgyűlését, amelyen, mint értesülünk, teljesen újjászervezik az egyesület tisztikarát és ezzel az egyesület egész szervezetét is megváltoztatják. Az egyesület igazgatósága tegnap este tartotta a közgyűlést előkészítő ülést, amelyen megbeszéltek a reformokat és megállapodtak az új tisztikarban. Berczik Árpádot, Herczeg Ferenczet és Hubay Jenőt, az egyesület mostani elnökét és két alelnökét tiszteletbeli elnököknek fogják választani és Bródy Sándort tiszteletbeli tagnak. Az egyesület elnöke Molnár Ferenc lesz, új alelnökei: Heltai Jenő, Huszka Jenő és Lengyel Menyhért. A többi tisztségekre a következők a jelöltek: Igazgatóság: Biró Lajos, Bakonyi Károly, Szirmai Albert, Gábor Andor Főtiszt: Dr. Marton Sándor. Pénztáros: Földes Imre. Ellenőr: Bródy Miksa. Számvizsgálók: Jacobi Viktor, Rajna Ferencz, Martos Ferencz. Az új tisztikarra vonatkozó indítványt Hajó Sándor és tizenkét társa fogja megtenni a hétfői közgyűlésen,

amely iránt természetesen nagy az érdeklődés a magyar színpadi írók körében.

(*) **Király-színház.** Sidney Jones operettje, a Gésák e hét minden estjén is műsorra van tüzve. Holnap és a jövő vasárnap délutánján megismétlik Jacobi, Bródy és Martos diadalmas operettjének, a Leányvásár-nak az előadását mérsékelt helyárrakkal, Fodák Sárival Bessy szerepében.

(*) **Strindberg nagybeteg.** Alig épült fel August Strindberg, egy stockholmi jelentés szerint, ismét súlyosan megbetegedett. Orvosai gyomorrákkot konstatáltak és legközelebb meg fogják operálni.

(*) **A Magyar Dalosszövetség ülése.** A Magyar Dalosszövetség tegnap este tartotta igazgatósági ülését a központi városháza tanácstermében, melyen a távollévő *Bárczy* István elnök helyett dr. *Kacsóh* Pongrácz alelnök elnökölt. A nagyszámmal megjelent igazgatóválasztmány között megjelent gróf *Zichy* Géza díszelnök, gróf *Majláth* Géza és többen a dalos világ előkelőségei a vidékről is. Elhatározták, hogy az idei budapesti országos dalosverseny június hó 28—30-ika közötti időben lesz megtartva a Tattersall óriási méretű helyiségében. Eddig hetvenkét dalegyet jelentkezett versenyre közel négyezer énekeskel. Nagybán emeli a versenyt a király-díj, amelyet a király az idén alapított a magyar dalosoknak.

(*) **Az Iparművészeti Társulat új elnöke.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat holnap, vasárnap tartja meg rendes évi közgyűlését, amelyen gróf *Hadik-Barkóczy* Endre v. b. t. tanácsos helyébe, aki az elnökségről leköszönt, dr. *Bárczy* Istvánt, a székesfőváros polgármesterét fogják megválasztani. A választás előreláthatólag egyhangulag fog megtörténni. A közgyűlés után a választmány ülést tart, amelyen megalakítja az egyes bizottságokat és a választmányba behívja az alapszabályszerűleg megállapított tiz művésztagot. A behívandók között az összes művészeti irányok képviselve lesznek.

(*) **Elhalasztott művészestély.** Az evangélikus egyház nagy művészestélye, mely április hóra volt tervezve s melyen *Anthes* György, *Andrejka* Margit, *Antalfy* Zsuzsanna, *Dezso*, *Bazilidesz* Mária, *Kerpely* Jenő, *Szabados* Béla és *Szendy* Árpád művészek fognak közreműködni, közbejött akadályok miatt csak május hóban lesz megtartva a Zea-akadémia nagytermében.

(*) **Gyermekszínház.** Ma, vasárnap az idei évad utolsó előadásul „Az aranyhajacska“ v. „Árvaleányból királyné“ című 7 képből álló bájos tündérrege kerül színpadra. A IV. képből nagy gyermekhangversenyt rendeznek. Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Jegyek a gyermekszínház helyiségében (Kézvai-utca 18.) egész napon át vált-hatók.

(*) **A Műcsarnokból.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat új igazgatósága zólyomi *Wagner* Géza igazgató elnöklésével tegnap tartotta meg első ülését a városligeti Műcsarnokban. Az elnököl igazgató rövid, tartalmas beszédben körvonalozta a Képzőművészeti Társulat és első sorban az igazgatóság feladatát. A Képzőművészeti Társulat — ugymond — kivétel nélkül minden művészenek a szolgálatára áll, tekintet nélkül arra, hogy meggyőződésében milyen pártot, milyen iskolához tartozik. A társulat ügyeinek előmozdítása minden művészenek közös érdeke. Ezért arra kérte az igazgatóság művésztárgait, hogy bármily intenzív surlódások legyenek a művészek között, a Társulattal szemben iparkodjanak ezeket a surlódásokat elsimítani és legyenek rajta, hogy a Társulat kebelében a művészek egyesült erővel támogassák az illetékes tényezőknél a kitűzött czélok elérésére irányuló törekvéseit. Dr. *Wagner* igazgatót beszédeért lelkesen megjelenezték. Ezután az igazgató melegen üdvözölte dr. *Végh* Arthurt, aki az ő utódlaként a jogi bizottság előadója lett és arra kérte, hogy azt a szerepet töltse be mellette, amelyet ő hosszú évek során betöltött Benkő Kálmán mellett, mert csakis ebben az esetben remélhető, hogy sikerülni fog neki a Társulat ügyeit Benkő Kálmán szellemében vezetni. Az igazgatóság ezután elintézte a napirenden levő összes kérdéseket.

(*) **A magyar képzőművésznők kiállításának díjai.** A Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállítására kitűzött díjak ítélőbizottsága szombaton tartotta ülését a Nemzeti Szalonban. A dr. *Bárczy* István polgármester, *Benczur* Gyula, *Déry* Béla, *Kézi-Kovács* László festőművészek és *Bálint* Zoltán építőművészből álló bizottság a 200 koronás székesfővárosi díjat *Komáromi-Kacz* Endrénének, a 300 koronás egyesületi díjat pedig *Büttner* Helén festőművésznőknek ítélte oda „Interieur“, illetve „Igazló“ című műveikért. A bizottság azonfelül dicsérettel tüntette ki *Vajda* Renée „Tanulmány“ című olajfestményét, melyet egyúttal dr. *Bárczy* István polgármester a székesfőváros számára megvásárolt. A képzőművésznők kiállítása, mely iránt állandóan nagy az érdeklődés, folyó hó 24-én, szerdán este 6 órakor zárul.

(*) **A miskolci kiállítás bezárása.** Miskolcra írják: Az *Izabella* főhercegnő védnöksége alatt rendezett országos amatőr és háziipari kiállítást tegnap zárta be gróf *Haller* Józsefné ügyvezető-elnök. A tizenkét külön osztályban működő bíráló-bizottságok zsűryeredményét előzőleg a színházban rendezett ünnepélyen hirdette ki dr. *Bodor* Antal kiállítási rendező. Nagy diszoklevelet a következő kollektív kiállítók nyertek: Iparművészeti háziipari osztályban: a földművelésügyi minisztérium *Zsolnán* székelő felvidéki kirendeltsége; mezőgazdasági osztályban: a munkácsi hegyvidéki kirendeltség; slójd-csoportban: a kassai polgári fiúiskola és a pápai tanítóképző; kézimunka-osztályban: a miskolci városi nőiipariskola; ruházati csoportban: az országos magyar háziipari szövetség és a diósgyőri gyártelepi háziipari telep; az általános csoportban: a diósgyőri vasgyári tanonciskola; iparművészeti osztályban: a kassai javítóintézet és az országos magyar iparművészeti társulat; az antik műtárgyak osztályában: özvegy *Szeremley* Lajosné; a háztartási osztályban: *Vadász* Jánosné és a tervezések csoportjában: *Lesznai* Anna gyűjteményes kiállítása. A kiállítás, melyet tízennégyezer főnyi közönség látogatott, anyagilag és erkölcsileg várakozáson felül sikerült. Várható tiszta hasznát a háziipar fejlesztésére fordítják.

(*) **A kolozsvári színházjegy-adó.** Részletesen ismertettük a kolozsvári színházjegyadó ügyét, a melylyel most kedden Kolozsvár város közgyűlése is fog még egyszer foglalkozni. Mint ugyanis Kolozsvárról táviratozzák, az új adót tegnap tárgyalta a pénzügyi bizottság és hosszas vita után 15 szóval 14 ellen úgy határozott, hogy a közgyűlésnek a színházjegyadó fölfüggesztését javasolja. A szabályrendeletet egyelőre nem léptetik életbe.

(*) **Pályázat új okmánybélyegekre.** A magyar királyi pénzügyminisztérium elhatározta, hogy 1913. január elsejétől fogva új okmánybélyegeket hoz forgalomba. A pénzügyi kormány művészi kivitelű bélyegeket kíván nyomtatni és ezek tervezésére művészeti pályázat kiírását határozta el. A minisztérium a pályázat rendezésére az Országos Magyar Építőművészeti Társulatot kérte fel, melynek pályadíjak kitűzésére négyzetrombolozással koronát bocsátott rendelkezésére. A Társulat ezenel kihirdeti a pályázatot és pedig hat darab egyenként 500 koronás és hat darab egyenként 300 koronás pályadíjjal. A pályázat határideje ez évi szeptember 15-én jár le. A pályázat részletes feltételeit a Magyar Iparművészet legközelebbi száma fogja közölni. Mindenestire dicséretreméltó törekvés, hogy végre a pénzügyminisztérium hivatalos nyomtatványainak művészi kivitelére is súlyt kíván helyezni. Csak attól tartunk, hogy az okmánybélyegegy pályázata is vaklárma marad, mint a postai bélyegeké, melyekre néhány évvel ezelőtt szintén hirdettek pályázatot és bár annak igen szép és jelentős művészi eredménye volt, a levelekre még ma is a régi, művészietlen, silány kivitelű színes papírdarabkákat kell ragasztanunk.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Az öngyilkos aviatikus menyasszonya.** Párisi jelentés szerint Versailles egy harmadrangú vendégfogadójában tegnap öngyilkosságot akart elkövetni egy fiatal leány. Az ablakfélfára felakasztotta magát selyem harisnyakötőjével. Kivülről az udvarra nyíló ablakon meglátták a himbálódzó leányt, a fogadó cselédsége berohant s még idejében elvágta a selyem harisnyakötőt. A halálra szánt leány még nevét sem akarta megmondani, de mindent elárult egy levél, amelyet öngyilkos kísérlete előtt írt és az asztalra tett. Ebből a levélből megállapította a rendőrség, hogy *Mathys* Veronának hívják a szerencsétlen teremtet. Kedvese volt *Verrept* János belga aviatikusnak, aki tegnapelőtt a versaillesi aerodrom fölé szállott és szemtanuk állítása szerint maga kereste a halált. Másfélezer méter magasságban eleresztette a kormányrudat, a repülőgép felbillent, egy szempillantás alatt földre zuhant, maga alá temette *Verrept*-et, aki szörnyethalt. *Mathys* Verona megírta levelében, hogy előző este összeveszett az aviatikussal, aki azzal vált meg tőle, hogy ebben az életben nem fognak többé találkozni.

© **Eltűnt angol aviatikus.** Londoni jelentés szerint *Allan* aviatikus, aki szerdán Chesterből felszállt, hogy az ir csatornán át Dublinbe repüljön, valószínűleg a tengerbe zuhant. Csütörtökön hajnalban még látták az ir partokról a nagy magasságban szálló repülőgépet, azóta nyoma veszett. Halászbárkák indultak el, hogy felkutasák *Allant*.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Találkozás Jézussal.** Jehan Rictus ma — Moreas után — Franciaország legnagyobb költője; egy valóban nagy ember, akit az utolsó munkától Anatole France-ig mindenki ismer, respektál és komolyan vesz. Népszerűségét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a „Revenant” című munkája, mely most jelent meg magyarul Abádi Imre kitűnő fordításában, ezideig tíz kiadást ért meg. Tíz kiadást! Egy verseskötény! Párisban, ahol a verselők iránt ma nagyobb a bizalmatlanság, mint bármikor a múltban. De bizonyára: erő, szellem és tűz lehet abban az emberben, aki a francia közönség lagyos közönyét annyira meglőzte, mint ő. A „Revenant” Rictus legmeggrázóbb poemája. Tárnya röviden az, hogy a költőnek éjszakai bolyongása közben eszébe jutott Jézus és elgondolta: „... ha visszatérne egyszer?! ... Az izgága galilei vándor, ki szívében hordta a világot.” És ez a gondolat annyira hatással volt rá, hogy képzeletben egy éjszaka csakugyan találkozik vele; egy korcsma-ablakban meglátja a saját képmását és fantázia-láza a Mestert ismeri fel benne. Egész életének szenvedése és reménye benne van ezekben a strófákban, amit a csavargó, éjjeli bujdosó a maga korcsmabüzös nyelvén, cinikusan leborulva és megalázkodva beszél Krisztushoz. Beszélget vele, szemrehányásokat tesz, panaszkodik és végül üzen vele az Uristennek:

Szállj vissza a csillagok honába,
Atyádhhoz, ki leküldött egeből.
Mondd el neki bús üzenetünket:
Egy új imát, a ma idejéből.

És itt következik a könyv csattanója: a Miatyánknak szívetremegtető, könyekig megható paródiája. Rictus tehát ebben a poemában távoiról sem helyezi Jézust a mai társadalomba, mert hiszen Jézusnak nincs is benne egyébe szerepe, csak az, hogy a költő kesergését végighallgatja; még kevésbé igaz, hogy Rictus szídná vagy ócsárolná Jézust. Ha ellenkezésbe kerül is Jézussal, ha olykor sir vagy káromkodik is: ezt csak pillanatnyi kétségbeesésében teszi, különben az egész poema elejétől végig egy Jézus-rajongó ember dicsőimnusa. Minden sorában eredeti új és szellemes. Ha nem így volna, a legkiválóbb francia írók bizonyára nem tartották volna méltónak arra, hogy hasáboikon keresztül foglalkozzanak vele. A magyar közönség pedig csak hálás lehet Abádi Imrénnek, hogy ezt a pompás és érdekes művecskét magyarul olvashatja. A könyvet Dick Manó adta ki és ára 1 korona.

* **Novibazár** címmel bocsátják nyilvánosságra, a püskösi ünnepek alkalmával, képekkel is gazdagon díszített könyvkötet *Laky Imre és Várady Géza* tábori főpap, akinek egy érdekfeszítő utleírását és kalandját — A plánai rablótámadás címen — az „Egyetértés” husvét-i számában közöltük. *Laky és Várady* mindketten katonamesterek. Törökországi novibazári szanzsájkából *rajzok, elbeszélések és utleírások* keretében több esztendei nyomasztó és fáradtságos katonai szolgálatuk alatt átélt élményeiket örökítik meg. A megkapóan színes, eredeti, hol vidám, majd komoly és ismereteinket is gyarapító történetek leírásával azoknak is kedves emléket akarunk nyújtani, akik szintén lent szenvedtek Boszniában. Az eredeti felvételekkel illusztrált nagy kötet ára fűzve négy korona, kötve öt korona lesz. Melegen ajánljuk olvasóinknak. Megrendelhető *Laky Imrénél* (Budapest, VI., Hermina-ut 67.).

* **A Huszadik Század** áprilisi száma most jelent meg rendkívüli gazdag tartalommal. A füzet egyik legérdekesebb tanulmánya a Hubert Lagardelle-é, melyben a híres francia szindikalista író a mai Franciaország szociális átalakulását igen élvezetes módon tárgyalja. Különös figyelemre számíthat Erdélyi Viktor tanulmánya is, melyben a Hora Kleska forradalmát egészen új megvilágításba helyezi. Nem kevésbé tanulságos a Hollós József tanulmánya, aki a tuberkulózis elleni küzdelem újabb eredményeit foglalja össze. A politikai aktualitások során két maró satirikus korrajz tűnik ki, az egyik a Jászi Oszkáré: Politikai metamorfózisok című, a másik a Szende Pálé: Minék örül minden igaz magyar ember? Mindkét cikk a mai politikai világ mélyebb szociológiai alapjait tárja fel. A könyvismertetési rovatban érdeklődésre számít Ágoston Péter kritikája, Marczali Henrik

uj magyar történelméről, melyben a mai hivatalos történelemírás kemény, de szakszerű bírálata található. A többi könyvismertetés, valamint a kortörténeti jegyzet-rovat is eleven és aktuális. A Huszadik Század minden hó első napjaiban jelenik meg 8 iv terjedelemben. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal. IV., Kecskeméti-utca 4., Politzer Zsigmond és Fia.

* **Uj Idők.** A magyar családok kedvelt hetilapja, az Uj Idők, e héten is változatos és gazdag tartalommal jelent meg. „Éva boszorkány”-nak, Herczeg Ferenc nagysikerű színjátékának, amelyet folytatásokban közöl a lap, legutolsó részletét a mai szám közli. A lap élén Krudy Gyulának művészi szépségében gazdag regényét, a „Francia kastély”-t találjuk. Elbeszélést Tömörkény István írt „Mindenek ébredésnek” címmel. Farkas Pál pedig új rovatot kezdett, amelyben „Egy kéjtudó naplóját” közli. Móra Ferenc és Juhász Gyula verse, ezikk a legendás napfogyatkozásokról, a Foester-hétről, a fumei czárpáról, stb. egészítik ki a lap szövegrészét, míg az illusztrációk közül kiemeljük Keményffy Jenő művészi festményének reprodukcióját, fényképeket a „Gésák” reprizéről, a legújabb párisi divatról, Mühlbeck Károly ötletes és vidám fejléceit, stb. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

* **A Nyugat, Ignóty, Fenyő Miksa és Osvát Ernő** szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1912. évi április 16-iki 8-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg: Tartalom: *Babits Mihály: Dante fordítása.* (Műhelytanulmány.) *Halász Imre: A szent korona tana.* *Laczkó Géza: A három.* (Novella.) *Szini Gyula: Profán szerelem.* *Regény (VIII.) Mórincz Zsigmond: Magyarország és nemzetietlenség.* *Ady Endre: Versek.* *Fenyő Miksa: Casanova (II.) Nagy Lajos: Éjjel, félegy után.* (Novella.) *Boros László: Vallási türelmetlenség.* *Garami Árpád: Versek.* *Figyelő: Schöpfung Aladár: Szívós Béla, Peterdy István: Három egyfőlvonásos az Uj Szinpadon.* *Várady István: Herczegh Ferenc: Éva boszorkány.* *Erdély Jenő: Pásztor Árpád színműve: Innocent.* *Bálint Aladár: Gulácsy Lajos, Bálint Aladár: Növendékpiktörök kiállítás.* *Erdély Imre: George. Csécsy Imre: Sztrájk és politika.* *Disputa: Szász Zoltán: A Nyugat főmunkatársai* *Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Halász Imre, Hatvany Lajos, Mórincz Zsigmond.* *A Nyugat* előfizetési ára egész évre 24 korona, félévre 12 korona. Egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Méréleg-utca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* **A „Vasárnapi Ujság”** április 21-iki számának szenczációja az a kiválóan érdekes kép-csoport, mely az elsüllyedt Titanic hajót mutatja be, fogalmat nyújtva roppant arányairól és berendezésének kényelmességéről. A többi képek a bécsi magyar épületeket, a Szépművészeti Múzeum metszkiállítását, stb. mutatják be. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Szőlősi Zsigmond novellája, Jakab Ödön, Farkas Imre és Baáry Elemér versei, Pekár Gyula cikksorozata a provenzencei troubadourokról stb. Egyéb közlemények: aktuális képek, Tábori Kornél cikke a bécsi magyar házakról, Gineverné Györy Ilona londoni cikke s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **A Magyar Figyelő** most megjelent II. évfolyamának 8. számából kiemeljük Bálint Imre érdekes cikkét a szerenczejátékokról, amely a bonyolódott kérdést nemzetgazdasági és társadalmi vonatkozásban tárgyalja, Reményi Antal tanulmányát: „A forradalmi mozgalom Kinában”, amely számos, nálunk ismeretlen adattal világítja meg a távoli kelet eseményeit. Balcanicus „A Duna-Adria vasut”-ról nagyon figyelemreméltó nézeteket mond el. A szépirodalmi részben Mórincz Zsigmond novelláját találjuk. Adorján Andor pedig folytatja nagy feltűnésteltő cikksorozatát, amely „Utasok Magyarországon a XIX. század első felében” címen egész új perspektívát nyit kultúr-történetünknek. A Féljegyzési Rovat ezuttal szokatlanul gazdag és elmés polemikus és változatos cikkekkal gazdagítja a számot. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* **Csalavári Csalavér.** Ravasz róka komáról, a gyermekifuságnak arról a furfangos, kedvelt alakjáról írt vidám ifjusági regényt Móra Ferenc, amelyet Csalavári Csalavér címmel most közöl. Az Én Ujságom, Pósa Lajos kitűnő gyermeklapja. Közli még ezenkívül az eleven népszerű kis ujság április huszonegyedikén megjelenő száma Pósa Lajos szép versét, „A kis szántó-vető”, Zöldi Már-

ton érdekes elbeszélését „A szénásszekér”-címmeel. Dánielné Lengyel Laura novelláját, Gyökössy Endre, Szegédi Lőrincz írásait, továbbá az aranyfonái szép regényét, Feri bácsi versét, ismeretterjesztő cikket a koptogó bogárról és a hangulánzásokról. Egész sereg gyönyörű rajz, valamennyi Mühlbeck Károly művészetét dicséri, tarkítja a lap szövegrészét. Az Én Ujságom előfizetési díja félévre öt korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10. szám.

* **A Természettudományi Közlöny** április 15-iki száma a következő tartalommal jelent meg: *Lenhossék M. A jégkorszakbeli ember kulturája* (14 képpel); *Mauritz B. A gyémánt európai termőhelyei*; *Tamássy G. A Röntgen-sugarak hatása a növényekre*; *Körösy K. A lepkebábok asszimilálása növényi módra*; *Kövesligethy R. A csillagos ég és jelenségei*; *A Nap delelése*; *Csillagászati újdonságok.* Ezenkívül a füzetben a rendes rovatok: Levélsekerey, kérdések, feleletek, meteorológiai följegyzések stb. egészítik ki.

* **Balneológiai kongresszus.** Ma délelőtt folytatta tanácskozásait a XX. magyar balneológiai kongresszus a tagok élénk érdeklődése mellett dr. Papp Samu elnöklésével. A mai napon elsőnek dr. Vándor Dezső tartott előadást a fürdőmesterképző tanfolyamokról. Dr. Hankó Vilmos akadémiai tag a jodiform és kénhidrogénképződés a palackozott ásványvizekben címmel tartott tudományos előadást, beszámolva az e téren végzett kutatásairól és tanulmányai eredményeiről. Dr. Tauszky Ödön a női bajok fürdőterápiájáról tartott előadást. Ezután dr. Palotai Andor a patelláris reflexnek a termális fürdőreflexnek a termális fürdőgyógy-módban való fontosságáról értekezett. Dr. Györy Ilona „Betegvizsgálat a fürdőorvosi praxisban” címmel tartott igen érdekes előadást. Végül *Sümegei József* „Nyílt gyógyhelyek dietikája” című előadásban rámutatott arra, hogy a legkiválóbb természetű gyógytényezők jelenléte alkalmával is méretetlen fontossággal bír az étrend megállapítása. Az érdekes előadás után Papp Samu elnök a tárgyalást délutánra halasztotta el. — A magyar balneológiai kongresszus ma délután folytatta tanácskozásait dr. Bókay Árpád udvari tanácsos elnöklésével. A délutáni ülésen elsőnek dr. Farkas Márton tartott előadást. További adatok az időérzés tanáchoz címmel. Dr. *Dalmady Zoltán* a fülledtség éghajlattani meghatározásáról tartott előadást, dr. *Lenkei Vilmos* pedig a balneológiai szempontból fontos és kívánatos meteorológiai megfigyelésekről beszélt. *Farkas Kálmán* miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium műszaki osztályának vezetője tartott előadást a fürdők csatornázásáról és bemutatta Siófok csatornázási tervét. Dr. *Lőw Sámuel* kir. tanácsos, az egyesület tiszteletbeli tagja, a magyar fürdők múlt évi látogatottságáról és a magyar ásványvizek múlt évi forgalmáról mutatott be statisztikai adatokat. Dr. *Bókay Árpád* elnök ezután megköszönte az előadóknak fáradságát, a kongresszus tanácskozásait berekesztette. Este társasvacsera volt az orvosklub nagytermében az orvosvilág számos kitűnőségének részvételével. A lakomán számos felköszöntő hangzott el. A balneológiai kongresszus tanácskozásainak idejére prospektus- és plakátkiállítás volt az összes magyar fürdők részvételével. A kiállítás a kongresszus tanácskezési termében volt elhelyezve. A zsüri ma délután döntött a kiállítás ügyében és a legszép prospektusra kitűzött érmet a póstyéni fürdő izléses prospektusának és művészi plakátjának ítélte oda.

* **A Magyar Pedagógiai Társaság** ma délután dr. Fináczy Ernő távollétében Mosdóssy Imre tanfelügyelő elnöklete alatt felolvasó ülést tartott, amelyen Geöcze Sarolta bemutatta „Erkölesi nevelés a tanítóképzőben” című tanulmányát.

FŐVÁROS.

A villamos közlekedés me- javítása.

— Felsővezetékű vonal az egész fővárosban.
Összekötő vonal a Keleti és Nyugati pályaudvar között. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 20.

A villamos vasúti vállalatok évek óta küzdnek a hatóságokkal, hogy az alkalmatlannak bizonyult alsóvezetékű vonalakat felsővezetékű vonalakra alakíthassák át. A hatóságok azonban — és ezek között elsősorban a főváros törvényhatósági bizottsága — következetesen állást foglaltak a felsővezeték ellen, melyet esztétikai és közbiztonsági okokból engedélyezni nem akartak. Hiába érveltek a vasutársaságok, hogy ezek a szempontok elenyésznek az előnyök mellett, amelyek a felsővezeték mellett szólnak. A felsővezetékű vonalakon sem hajótörés, sem havazás alkalmával a hótörődés forgalmi zavarokat elő nem idéz és évtizedes tapasztalat bizonyítja, hogy a felsővezetékű vonalakon alig fordul elő olyan fennakadás, mely az alsóvezetékű vonalon csaknem nap-nap után többször is megismétlődik. Hivatkoztak a társaságok a külföldi nagyvárosok példáira, ahol alsóvezetékű vonalat egyáltalán nem is ismernek. A hatóságok mindezek dacára mereven ragaszkodtak maradi álláspontjukhoz és emlékezteték még az az elmérgesedett háborúság, mely a népszínház-utcai felsővezetékű vonal nyomán keletkezett.

Ma végre nagyjelentőségű elvi megállapodás jött létre az összes illetékes tényezők között, mely megállapodás az alsóvezetékű vonal jövőben való teljes mellőzését és a felsővezeték kizárólagos uralmát jelenti. Ha az elvi megállapodás testet fog ölteni, kétségtelen, hogy annak hatása a közlekedés megjavítását fogja eredményezni, ezt az újítást tehát a nagyközönség örömmel és megnyugvással fogadhatja.

A keleti és nyugati pályaudvarok összeköttetése céljából a budapesti villamos városi vasut tudvalevően a Népszínház-utczából kiágazóan új vonalat épít. Hogy ez új vonalat a Baross-utcai vonalával, illetve a VIII. kerület belső részeivel is közvetlen összeköttetésbe hozhassa, a vasutársaság terveket dolgozott ki, amelyek értelmében a Baross-utczából kiágazva, a Tavaszmező- és Szűz-utczák, a Mátyás-téren és onnét az Erdély- és Kun-utczák át közvetlen kapcsolatot létesít a Tisza Kálmán-téren áthaladó pályaudvari vonalal. Ugy ezeknek a terveknek, mint a Kun-utczából a Karpfenstein-utca irányában tervezett összeköttetésnek közigazgatási bejárását ma délelőtti tartották meg Halász László miniszteri tanácsos vezetésével. A főváros és a közmunkák tanácsának képviselői a tervekhez hozzájárultak és elfogadták a bizottság is.

A tervek letárgyalása után az elnöklő miniszteri tanácsos érdekes indítványt tett. A miniszter képviselője ugyanis, rámutatva azokra a forgalmi zavarokra, amelyek a mult tél nagy havazásai alkalmával a közúti közlekedés terén beállottak és azokra a nagy előnyökre, amelyek a felsővezetékű rendszerben rejlenek, felvetette azt az eszmét, hogy az újonnan tervezett vonallal kapcsolatban, amely amúgy is felsővezetékű lesz, a Baross-utcai vonalnak a Nagykörutttól a Kőbányai-utig terjedő részét is felsővezetékűvé alakítsák át. A miniszter képviselőjének és a rendőrség megjelent képviselői a legmelegebben pártolták. Dr. Schreiber Emil rendőrtanácsos kijelentette, hogy a rendőrség a szerzett tapasztalatok folytán a legnagyobb örömmel járul hozzá, hogy az egész város területén a felsővezetékű rendszerre térjenek át. A főváros és a közmunkák tanácsának kiküldött elvben szintén pártolták és megfontolásra méltónak találták az elnök indítványát, de mivel küldő hatóságok határozott állásfoglalásra és határozathozatalra nem hatalmazták fel őket, az indítványt ad referendum vették.

(Uj kórházi orvosok. A főpolgármester a dunabalti közkórházhoz dr. Uram Józsefet, dr. Simkóvit Józsefet, dr. Csulák Sámuel és dr. Kellermann Emilt segédorvosokká nevezte ki.

(A városi élelmiszerárúsítás. A községi élelmiszerárúsító üzem eddigelé a közlelmiszerügyi osztály ellenőrzése alatt állott. Tekintettel azonban azokra a nagy anyagi érdekekre, amelyek ehhez az üzemhez fűződnek, a közlelmiszerügyi osztály javaslatot terjesztett a tanács elé, hogy egy ideiglenes szervezetet állapítsanak meg, amely a rendszer ellenőrzését és a felügyelet gyakorlását bizottság útján eszközölje. A tanács az ügyosztálynak ahhoz az előterjesztéséhez hozzájárult és felhívta az ügyosztályt, hogy a bizottság megalakítása iránt tegyen konkrét javaslatot.

(A képviselőválasztók névjegyzéke. A központi választmány április 24-én ülést tart, melynek napirendjén az országgyűlési képviselőválasztók 1913. évi névjegyzékének átvizsgálása és összeállítására szerepel.

(Az esküdtek alaplajstroma. A budapesti kir. büntetőtörvényszék mellett működő esküdtek alaplajstromának összeállítására bizottságot szoktak alakítani, amelybe a főváros bizalmi férfiakat küld ki. A tanács legutóbb tartott üléséből azzal a javaslattal járult a közgyűlés elé, hogy ebbe a bizottságba bizalmi férfiakul 1912. november 1-től 1913. október végéig terjedő időtartamra dr. Darvai Fülöpöt, Frivaldszky Sándort, dr. Glücksthal Samut, Grünfeld Miksát, ifj. Holtzspach Nándort, dr. Pető Sándort, Popper Mórt, dr. Rózsavölgyi Manót, Simonovics Bélát, dr. Springer Ferenczet, dr. Szabó Antalt, dr. Tóth Lászlót és dr. Vladár Tivadart küldje ki.

TANÚGY.

= Uj egyetemi tanárok. A király a kolozsvári tudományegyetemen üresedésbe levő felsőbb matematikai tanszékre dr. Riesz Frigyes budapesti harmadik kerületi főgimnáziumi tanárt és az ugyanott üresedésben levő elemi mennyiségtani tanszékre dr. Haar Alfréd egyetemi magántanárt a szabályszerű illetményekkel nyilvános rendkívüli tanárokká nevezte ki. A két kinevezés, mely április 6-áról van keltező gróf Zichy János válás- és közoktatásiügyi miniszter ellenjegyzésével, két fiatal, de a tudományos világban máris neves tudóst ad a kolozsvári egyetemnek. Riesz, aki most 27 éves, tudományos munkái révén ismeri az egész matematikai világ, Haar pedig jelenleg a zürichi egyetemen helyettes tanárként működik. A velük betöltött két tanszék közül az egyik dr. Fejér Lipótnak a budapesti egyetemre történt kinevezésével, a másik pedig már régebben üresedett meg.

= Aradi diákok titkos szövetsége. Aradon a Weitzer-utcai polgári fin-iskola tanárainak tudomására jutott, hogy az intézet növendékei között titkos szövetség alakult, amelynek tagjai exaltált lelki, beteg fantáziájú gyermekek, akik a ponyvaregények hőseit utánózza, elhatározták egymás között, hogy lopni és rabolni fognak s ha szükség lesz rá, a vérontástól sem fognak visszariadni. A megindított vizsgálat máris rendkívüli érdekes adatokat juttatott a tanárok birtokába. Kiderült, hogy hónapokkal ezelőtt az iskola tizenhárom növendéke, akik nem tartoznak a legjobb tanulók közé, titokban összebeszéltek s megalakították a „Tizenhárom szövetség”-et. Titkos szövetségüknek írásba foglalt parancsai voltak, amelyek a társaság tagjainak kötelezővé tették, hogy lopjanak és raboljanak: vérszerződést kötöttek arra nézve, hogy egymást nem árulják el, bármily veszélybe is juszanak. Sőt tovább mentek a vakmerő kalandozásban és a Süveg-téren egy elhagyatott színhelyben tanyát ütöttek, ahol naponta találkoztak s hajmeresztő rablótervekkel izzagták egymást. Régi, hasznavehetetlen fegyvereket vásároltak és azokkal diszitették fel a tanyájukat, hogy a stilszerűséget betartsák és hogy legyen mivel védekezniök, ha a rendőrség meglátja őket. Az iskola egyik növendéke, akinek tudomása volt a titkos társaságról, a tanárok előtt lelellezte a Tizenhárom szövetséget. Nyomban megindult a vizsgálat. Elsősorban feloszlatták a tanyájukat s elkobozták a rossz fegyvereket, amelyekre valamennyiüknek rá volt írva a nevük. A titkos társaság tagjait sorra kihallgatták a tanárok, de azok nem izen akartak vallani. A szövetségbe tartozó két diák szüleinek lakásán öngyilkossági kísérletet követett el, de egyiknek sem esett súlyos baja, mert idejekorán észrevették a szándékukat. Ha a tanári kar befejezi a vizsgálatot, itélkezni fog a kalandos diákok felett.

= A tanáregyesület közgyűlése. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület ez évi nagygyűlésének előkészítésére a Budapesti Tanári Kört kérte

föl. A tanári kör választmánya ma délután értekezletet tartott s elhatározta, hogy a tanárok nagygyűlését július 3-án és 4-én valószínűen a régi országháza dísztermében tartja meg. Megállapította az értekezlet, hogy a tanárgyűlésen négy szakbizottság fog működni és pedig a klasszika filológiai, a matematikai, a magyar nyelvi és a földrajzi szakbizottság. A bizottságok az egyes szakok reformjával foglalkoznak.

= Tornatanító- és tanítónő-képesítő vizsgálatok. A Nemzeti Tornaegyesület kebelében szervezett tornatanító-képző tanfolyam vizsgálatának írásbeli része: férfiaké május hó 15-én, nőké 17-én délután 3 órakor lesz. A szóbeli vizsgálatok május hó 20-án kezdődnek. Jelentkezni e hó végéig lehet.

BELATINY PEZSGÓ

EGYESÜLETEK.

(—) A székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata tegnap tartotta rendes évi közgyűlését a Hold-utca 5. szám alatt levő helyiségében. A zárszámadás tárgyalása és a felmentvény megadása után megállapították az idei költségvetést, majd pedig a vendéglősök fontos érdekeire vonatkozó indítványokat tárgyalták le. Ezután a választások következtek. Elnöknek egyhangúlag és nagy lelkesedéssel újra Jászapáti Kaszás Lajos nagyvendéglőst választották meg. Alelnökök lettek: Schitter Vincze és Hajós Károly, pénztárnok Fehér Sándor, számvizsgálók Jankó Ferencz, Braun Béla és Aszner János. Végül megalakították a választmányt.

(—) A Párisi Magyar Egyesület nagy ebédel rendezett gróf Széchen Miklós nagykövet tiszteletére, akit az egyesület díszelnökévé választott meg. Az ebéden az egyesület tagjain kívül a nagykövetség és az egész magyar kolónia résztvett. Az elő felkötőt dr. Náday Aladár mondotta. Gróf Széchen Miklós meghatottan mondott köszönetet. Ezután még több felkötőt hangzott el.

(—) A Budapesti Újságírók Egyesületének közgyűlése. A Budapesti Újságírók Egyesülete e hó 28-án, vasárnap délelőtti 11 órakor tartja saját helyiségében rendes évi közgyűlést, amelynek napirendje: 1. A választmány és az igazgatótanács mult évi működéséről szóló jelentések. 2. Az egyesület és a segítő alap 1911. évi számadásai, a számvizsgálók jelentése és a felmentés felett való határozathozatal. 3. Az 1912. évi költségvetés megállapítása. 4. A tisztikar és a választmány megválasztása. 5. A rendes tagoknak esetleges indítványai, amelyek az alapszabályok 41. szakasza értelmében legalább öt nappal a közgyűlés előtt a választmányban írásban bejelentettek.

(—) A magyar posta- és táviráda altisztek és szolgák országos egyesülete április hó 28-án délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: A folyó évi április 4-én Kovács István elnöknek címzett következő beadvány: 1. A legutóbbi közgyűlésen előfordult szabályellenes és a szokástól eltérő vezetés, valamint az egyesületi életben azóta történt sérelmek megvitátása és orvoslása. 2. Egyes tisztviselők személye iránt a bizalmi kérdés felvetése. 3. A megüresedett tisztviselői állásoknak választás útján való betöltése.

(—) Béke-előadás. A magyar szent korona országainak béke-egyesülete április hó 24-én, szerdán, délután hat órakor a Szent István társulat dísztermében előadást rendez, amelyen Emilo Arnaud, a berni nemzetközi béke-iroda alelnöke, Organisation internationale pour la paix címmel francia nyelvű előadást tart. Belépő díj nincs, vendégeket szívesen látnak.

(—) Nőtisztviselők kirándulása. A Nőtisztviselők Országos Egyesülete e hó 21-én, vasárnap délután kirándulást rendez tagjai számára. Találkozás vasárnap délután fél 3 órakor a Margithid budai oldalán.

WIN DE RIKI

aki irodákban, hivatalokban, üzletokban a gyáraiban a listaságot, kényes met és csiszoló-éget szem el tártja

AZ „A. B. C.”-NEL

bycion, tisztító, fűzős, kőmoszó, portörölő, padló-
rúháknak bevezetését, nagyon olcsó költséggel mellett ház-
l. sz. állítva és hetenként pontosan cserélve, olcsóan meg-
kezdő.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kötésüzem Vállalat
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A kamarai elnökválasztás. Az Ügyvédi Kamara külsőben álló elnökválasztása alkalmából a józsefvárosi ügyvédek túlnyomó többsége dr. Pollák Illést jelölte az elnöki székbe. A kerület ügyvédsége hétfőn este a Józsefvárosi Kör helyiségeiben borenstélyt rendez Pollák Illés tiszteletére. Az estén Pollák Illés nagyborszábasu programbeszédet fog tartani.

Nagy Dezső pártja szombaton este hét órakor a Magyar Világ-kávéházban levő párthelyiségében Keresztessy József elnöklésével értekezletet tartott.

§ Az új fiúmei törvényszéki elnök. A Pancsera-ügygyel kapcsolatban tudvalevőleg kiturdódott, hogy a fiúmei törvényszéken csunya állapotok uralkodnak. Egyáltalában nem méltók az igazságszolgáltatás csarnokához. A Fésüs-Pancsera-ügy tárgyalása után több ízben hangoztatták, hogy a fiúmei törvényszéki bírói karát teljesen kicserélik. Nehéz feladat volt azonban az új elnök személyének a megállapítása. Mint beavatott forrásból értesülünk, a fiúmei törvényszék elnökévé dr. Székely Aladár országgyűlési képviselőt fogják kinevezni, aki ügyészégi állásából lépett be a parlamentbe.

§ Meghíusult telekvásárlás. Kaczián Mihály pesthidegkuti és Kaczián Péter budapesti kúnteserek ez év február 12-én este hat óra tájban egy Balogh Sándor nevű házaló társaságában betértek Lukács János Krisztina-körúti 32. sz. vendéglőjébe. Ott mindenáron rá akarták venni az ittas házalót, hogy fogadjon el tőlük foglalóként egy telekvásárlás fejében negyven koronát, amit előzőleg tőle más korcsmában kölcsön kaptak. Heinlein Ferenc szobafestősegéd odaszólt a Kaczián-fivéreknek, hogy mégsem járja az, hogy ittas emberrel akarnak telket vásárolni. Mivel nagyon lármásan viselkedtek a korcsmában, Lukács vendéglős kiutasította a két Kaczián fivért a korcsmából. Heinlein Ferenc félőrával a Kaczián-fivérek távozása után távozott el a korcsmából és haza akart menni. Mikor a Krisztina-tér térékére ért, Kaczián Péter váratlanul előtte termelt és odaszólt bátyjának, Kaczián Mihálynak:

— Ez az, Lódd le a kutyát!

Kaczián Mihály szót is fogadott és a következő pillanában eldördült kétszer a revolver és az egyik golyó Heinlein jobb vállán ejtett könnyű sérülést, a másik ellenben célt tévesztett. Harmadszor már nem volt ideje löni, mert a közelben tartózkodó rendőri őrzőjárt lefegyverezte és elfogta. Kaczián Pétert pedig maga a megsebesített Heinlein Ferenc ragadta meg és adta át a rendőröknek. A kir. ügyészség a letartóztatott két fivér ellen szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt emelt vádat, még pedig Kaczián Péter mint felbújt és Kaczián Mihály, mint tettes ellen. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék esküdtbírósa dr. Mikovich bíró elnöklése alatt. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Kaczián Mihályt másfél évi börtönre, Kaczián Pétert pedig egy évi börtönre ítélte. Mindkettő büntetéséből két-két hónapot kitöltöttnek vett a bíróság az elszünetelt vizsgálati fogsággal. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlottak és a védő ellenben semmiségi panaszszal éltek.

§ A kis mérgező elnök. Berlinből jelentik: A methylnalkohol mérgezősek mai tárgyalásán összekocczanás történt a sajtó képviselői és a bíróság elnöke közt. Mikor az egyik szakértő adta elő véleményét, a hírlapírók panaszkodtak, hogy asztaluktól semmit sem lehet látni. Az elnök erre epősen így felelt:

— Nos, hát akkor nem marad egyéb hátra, minthogy a hírlapírók elhagyják a szemet.

Az tényleg meg is történt. A lapok képviselői eltávoztak és megfogadták, hogy a tárgyalás további menetéről nem vesznek tudomást.

§ Mikor a házimesterné segít. Sudrik József napszámos a múlt év május 29-én részegen ment haza és utólag kezdte áldott állapotban levő feleségét. Özv. Jögenbrein Jánosné látva a Sudrik pár czivódását, segítségül hívta Tóbiás Istvánné, Gedeon Klára házimesternét, Sudrik, mikor meglátta a házimesternét, neki támadt ennek és arcul ütötte. Erre azután a házimesterné egy léczdarabot kapott fel és azzal úgy fejbe verte a részeg Sudriket, hogy ez szenvedett sérüléseibe harmadnap mulva belehalt. A kir. ügyészség halált okozó súlyos testi sértés vétsége miatt emelt vádat Tóbiás Istvánné házimesterné ellen. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. Füzesórány bíró elnöklése alatt ítélkező tanácsa. A bíróság a vádlottat öt hónapi fogságra ítélte.

§ A külföld magyarja. Schubert Dezső mérszárosságát, aki ellen a budapesti büntető törvényszéknél 1903. év folyamán magánokirathamítás és két család büntetése miatt bűnvizsgálat van folyamatban, Berlinbe menekült, ahol bevárta, míg bűnügyeiben a büntető törvényszék elévülés okából megszünteti az eljárást. Berlini tartózkodása alatt is követett el újabb büntetendő cselekményeket. Kiváló előszeretettel adta ki magát a Berlini Lokalenzeiger című lap szerkesztőjének. Mindenfelé azt hirdette, hogy neki 40—45 ezer korona betéje van a németországi bankokban, Budapesten pedig jól jövedelmező vegyészeti üzlete van s sikerült neki Lossert János, Zeidler Ádám és Klárholz Félix iparosokat rávenni, hogy megtakarított készpénzüket jövedelmező elhelyezés végett adják át neki. A kir. ügyészség a berlini esetek miatt három család büntetése, négy család vétsége és egy lopás vétsége, a budapesti üzelméi miatt pedig egy rendbéli folytatólagosan elkövetett újabb család büntetése miatt emelt ellene vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. Jamniczky bíró elnöklése alatt. A bíróság a vádlottat a vádbeli büncselekményekért két évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen a felek felebeztek.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Hétdik nap —

Két érdekes futama lesz a holnapi programnak: a Leopoldsburgi gálverseny és a Fenék-verseny. A sövények közti konkurrenzia handicap jellegű s az eddigi diszpozíciók szerint csak négy hurdler áll startjához, melyek a következők: Rosalie (Szente), Palatin (Aylin), Fast (Cormick), Titi II. (Kisziváth). Az indulók névsorán végignéve, az eddigi teljesítmények után Fast-nek kellene győznie, azonban oly nehezen tudta megverni Mimit, hogy ezt a győzelmet nem taksálhatjuk sokra s így Palatin-ban bízunk, melyet ugyan megvert Fast, de látszott, hogy a Mautner-ló nem is ment nyeresre, hanem istállója egy jó galoppot adott neki a holnapi napra. A Gouvernant-herelt különben is a kiírás óta a legrövidebb oddsu lovak között szerepelt s azt hisszük, hogy az első jelentősebb sikert meg fogja hozni a Mautner-istállónak zászlók közt. Legveszedelmesebb ellenfelének Rosalie-t tartjuk, melyet horribilis sulya nyomni fog ugyan, de mert Szentét kapja nyergébe és ismerve ugrótalentumát, megszerezheti a szép díjat nobilis gazdájának. — A Fenék-versenyben igen jóhangzásu nevek szerepelnek s a tizenhárom kötelezett közül nyolcz-kilencz starthoz is várható. Valószínű indulók: Mirage (Janek), Poker (Varga), Quartus (Miles), Kahlenberg (Vivfan), Briton (Dugan), Chilperic (Carslake), Lira (?), Vivid (Ferguson). Legjobban az Adams-istálló van képviselve Poker és Kahlenberg révén, de Lira is elég nagy eséllyel startolna, ha ugyan istállója idegen lovasra bizná, mert Winkfeldtől tudvalevőleg a jövő hónap végéig megvonták a lovaglási engedélyt a Hochstadl-lal való karambol miatt, mely utóbbi oly súlyosan megsérült, hogy agyon kellett löni. A fentiekre leginkább még Chilperic lehet veszedelmes, attól függ, hogy áll majd a fogadásokban. Szombaton ugyan az a hír terjedt el, hogy Poker starthoz sem áll, mert patái nincsenek rendben. — Felemlíthetjük még a Hietzingi díjat, ahol Fejedelem, Peribée, Monte Carlo és a Dreherlovak (Bug, Gierl) említendők fel, továbbá a St. Marzi díjat, amelyben a sulyelosztást és a távot tekintve, Winnetou, Mony, Fury, a Springer-lovak (Macaulay, Pell-mell) és Pajtás II. várható frontban. — Jelöltjeink:

- I. Minca—Nándor—Wilburne
- II. Peribée—Fejedelem—Dreher-ist.
- III. Adams-ist.—Chilperic
- IV. Whisky—Fejedelem—Menkő
- V. Winnetou—Mony—Gulyás-ló
- VI. Palatin—Rosalie
- VII. Álca—Szemere-ist.—Springer-ist.

Buda-pesti ügetőversenyek.

— Harmadik nap. —

Mozgalmas napja lesz holnap az Erzsébet királyné-uti pályának, mert a program keretében fog eldőlni a 15.000 korona összdíjazású Gróf Dessewffy Alajos-emlékverseny. Kár, hogy csak kis mezőny startol benne. Ezek a következők: Directum Gierl (Brown), Pampuska (br. Sennyey), Lazzi (Ryerson), Jenő (Schwitzer), Irrlicht H. (Tappan), König (Dieffenbacher). A nyilvános formák Irrlich H.-t ajánlják, amely meg is fogja nyerni a versenyt, ha csak a sötét lovak közt nem akad leverőre, mert Lazzi-ról igen jó híreket hallunk. A Rákosi díj lesz a nap legérdekesebb versenye, ahol a két rivális: Custer és Pierrót fognak verskedni az elsőségért. A Patriot-mén 50 méter előnyt kap Custer-től, de még így sem mondhatjuk biztosnak a versenyt számára, mert a most fenomenális kondícióban levő Narquois-mén így is veszedelmes ellenfél és ha ismert heves iramával be tudja fogni Pierrót-t, el is dönt a verseny sorsa. A Szent Lőrinczi díj Lizzie, Drégely, Prince Revelstoke, Kontrás S. és Mánás részvételével szintén érdekes küzdelmet helyez kilátásba. — Jelöltjeink:

- I. Léni—Lazzi—Irenke
- II. Favorite—Adalbert—Hekla
- III. Lizzie—Mánás—Prince Revelstoke
- IV. Irrlicht H.—Lazzi
- V. Pierrót—Custer
- VI. Ryerson-hajt.—Brácsos S.—Lebemann
- VII. Sennyey I.—fogat—Lotty-Illusion
- VIII. Peti-Zella—Vendég-Perrier.

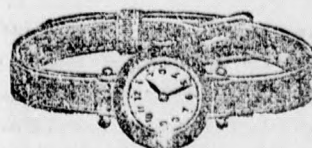
() Káposztásmegyér. Egy új pálya! Kérdezhetnők, hogy nem felesleges-e ez, mivel már van nekünk, pestieknek három meglevő pályánk is, ahol — akinek kedve tartja — elszórakozhatik. Mindjárt meg is felelhetünk rá, hogy nem, mert habár csak a vidéki kereteknek megfelelő díjazások vannak a vasárnap kezdődő két napos káposztásmegyéri meeting versenyeire, mindamelltt helyenvalónak tartjuk, ha nem siklunk el minden megemlékezés nélkül a kezdet-kezdetén álló vállalkozás fölött. Talpraesett eszmének tartjuk a közvetlen Újpest és Rákospalota szomszédságában létesült új pályát s életképességet, sőt rohamos fejlődést jósolunk neki, mert annyira hozzáférhető a főváros sportkedvelői számára is, hogy minden nagyobb emóció nélkül megközelíthető ugyan nyugati pályaudvarról induló vonatokkal, mint a közúti kocsijaival, mert alig esik messzebb, mint a majdan létesülő új pesti pálya. Hogy pedig az életképesség iránti feltevésünk nem alaptalan, elég, ha rámutatunk arra a nagy érdeklődésre, ami istállótulajdnosaink részéről is tapasztalható, mert a nevezések kétségkívül igen jól sikerültek s így annak a fáradozásnak, melyet gróf Pejacsevich Albert, a hippologianak e törhetetlen híve az új pálya létesítésénél kifejtett, meg is lesz a gyümölcse. Jelöltjeink az egyes futamokra:

- I. Palikám—Prince Charmant—Rojtos II.
- II. Veszta—Pewna—Lencsi
- III. Pengő—Nena Sahib—Kállai-ist.
- IV. Mácsola—Pityi Palkó—Türelm
- V. Jankovich-ist.—Rivoli—Tokmány
- VI. Laska—Bihar—Lunapark.

A vonatok, amelyek a publikum rendelkezésére állanak, a következő időszakokban közlekednek Budapest nyugati pályaudvarról: 12.25, 1.00, 1.30 és két különvonat 1.40 és 1.45 órakor, a közúti kocsijain pedig a nyugati pályaudvartól az 55-ös számuval lehet a pályához kijutni. A versenyek kezdete délután 2 óra 20 perczkor. A belépti díjak az első helyre 5 korona, a második helyre 1 K-ban lettek megállapítva.

Ékszer, ezüst, óra,

Harmadik nap. — Harmadik nap. —
Ékszerész és műtőves Sárka János os. és kir. udv. szállítónál
Budapest, IV., Kilyó-tér 5., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13

Dívatos óra-karperce:
14 kar. finom arany K 110.—
14 kar. borszikkal 88.—
Ezüst, borszikkal 18.—
Acél, 14.—

Eredeti szabott gyári árak. Szabad megtekintés, vétőkényszer nélkül. Képes aranykézfetinyon

és bórmentve. — Vidékre választékokat készséggel küldök.

() A vasárnapi labdarúgó mérkőzések. Egy nemzetközi, három elsőosztályú bajnoki, egy Magyar Kupa és számos másodosztályú mérkőzés kerül vasárnap délután eldöntésre. A legnagyobb érdeklődés természetesen két pálya felé irányul. A Hungária-uti MTK és az Üllői-uti FTC-pályák tribünjei valószínűleg zsúfolásig fognak megtelni, mert mindkét helyen érdekes mérkőzések kerülnek eldöntésre. A Hungária-uton délután 3 órakor a Nemzeti Sport Club mérkőzik a 33 Football Clubbal az I. osztályú bajnokságért. A match kimentele teljesen nyílt, mert mindkét csapatnak szüksége van a két pontra és megfeszített erővel fog küzdeni a győzelemért. A 33-asok közül nagy érdeklődéssel várják Weisz Frigyes és Zsák játékát. Biró Wellisch lesz. Utána a Magyar Testgyakorlók Köre mérkőzik az Újpest Rákospalotai Atlétikai Klubbal a Magyar Kupáért. Az MTK Vágóval és Konráddal áll ki, győzelme mindennek dacára biztos egy érdekfeszítő match kertében. Biró Hajós József. Az Üllői-uti pályán a MAC-Törekvés bajnoki mérkőzése ígérkezik hevesnek. Biró Schubert. Utána a FTC játszik nemzetközi mérkőzést a Vienna Football Clubbal Bécsből. Az összeállításból kitűnik a Viennának biztos védelme és így a FTC csatársorának, mely most ismét komplett összeállításban lép a küzdőterre, nehéz munkája lesz. Biró szintén Schubert lesz. A Határ-utcában a BAK matchel a III. kerületiekkel. A mérkőzés kimentele teljesen nyílt.

() A Sztrakay-ünnep. Szombaton, f. hó 27-én este fél 8 órakor tartják meg az Uránia-színházban József főherceg és fenséges neje védnöksége alatt a Sztrakay-vivőünnepet, melynek anyagi eredménye tudvaleg a balesete folytán keresetképtelenné vált régi magyar vivőmesternek, Sztrakay Norbertnek szól. Már eddig is örvendetes érdeklődés mutatkozik a társadalom köreiben az ünnep iránt, melynek emberbaráti céljára újabban Szemere Miklós és báró Wodianer Albert 100—100 koronát adományozott.

() A magyar automobil-verseny. Az április 30-án záruló nevezési határidő közeledte megszorozta a királyi magyar automobil-klub munkáját, amely az organizáláson kívül külsőségekre is kiterjed. Ma jelent meg s már is díszíti a hírdései oszlopokat a verseny művészi plakátja, amelyet Helbing Ferenc, az Iparművészeti Iskola grafikai osztályának vezető tanára tervezett. Az értékes művészi munka az előtérben székel kaput ábrázol, amely mögött a háttérben kanyargó országúton automobilon láthatók.

() A magyar ebtenyésztők és ebkedvelők egyesülete vizslaversenyét Budaörs és Törökbálinton tartja meg. Találkozási hely Kőérberek máv. megállóhely. Indulás Budapest keleti pályaudvarról április 21-én, vasárnap reggel 6 óra 20 perckor a bicskei helyi vonattal, külső balvágány, külön II. oszt. kocsi, érkezés 6 óra 50 perckor kőérberek állomásra, ahol a verseny kezdődik.

() Turfírek. A holnapi nap folyamán biztos indulónak tekinthetők: Whisky (Guttmann), Mory (Korb), Minca (Schuster), Mirage (Janek), Menkö (Janek), Vivid (Ferguson), Grazie Tanto (I), Pajtás II. (Schuster), Lira (Miles), Nándor (Janek), Winnetou (Janek), Vignette (Janek), Álnok (?), Seagull (Baluska), Ferke (Carlslake), ellenben nem indulnak: Jávor, Coax me, Giergl, Florian, Rafael. — A St. Marzi handicap mezőnye: Beg Pardon (Smutny), Winnetou (Janek), Mory (Korb), Fury v. Nem (Gulyás), Dovecot (Ferguson), Romulus (Miles), Andora (Kozuch), Pellmell (?), Giddy Girl (Guttmann), Seagull (Baluska), Pajtás II. (Schuster), Zeiserl (Wekermann).

— Erőtlén testűeknek és mindazoknak, akiket betegség, túlfeszített munka, idegesség elgyengített, csak egyetlen olcsó és kitűnő erősítő-szer használhat: az Egger Emulsió. Akiknek légzőszervei meg vannak támadva, kérdezzék meg orvosukat ezen szer iránt. Ára 2 korona, kapható minden gyógyszerüzletben.

KÖZGAZDASÁG.

Az Adria Tengerhajózási r.-t. mérlege.

Budapest, április 20.

Ma tette közzé a múlt évről szóló mérlegét az „Adria” Magyar Kir. Tengerhajózási Részvénytársaság. A mérleg közgazdasági körökben élénk fel-tűnést fog kelteni, mert már az első pillanatra is igazán erőteljes fejlődés képét tárja elénk s a minden tekintetben erőteljes mérlegből kitűnő egészséges státusa az üzletnek biztosítékot nyújt arra is, hogy azokat a nagy feladatokat, amelyekre az Adria az új szerződésben vállalkozott, sikerrel fogja megvalósítani. A társaság fejlődését igazolják a következő adatok:

	1909	1910	1911
Alaptőke	4.000.000	6.000.000	10.000.000
Tartalékok	24.547.029	26.079.585	27.661.970
Adósk	1.415.904	1.126.962	885.579
Által. költségek	868.772	855.807	885.050
Hajók jövedelme	2.180.344	2.104.177	2.470.301
Nyereség	695.208	942.312	1.275.781

Az 1911. évi mérleg tehát az 1910. évről áthozott 31.256 korona 88 fillér beszámítása után 1.275.781 korona 33 fillér tiszta nyereséggel záródik. Az eredmény az előző évhez képest 346.574 korona 76 fillérrel kedvezőbb, ami az élénkebb forgalomnak és a viteldíjak emelkedésének köszönhető. A nagyobb nyereség lehetővé teszi azt, hogy az igazgatóság az április 30-ikára összehívott rendes közgyűlésnek 10 százalékos osztalék — 20 korona — kifizetését javasolja. A zárszámadások részletes adatai a következők:

Nyereség- és veszteség-számla. Kiadás: Hajó-biztosítási díjak: 1911. évi hajóbiztosítási díjak 744.713 korona 30 fillér, takaréka helyezett 1 százalékos 113.282 korona 03 fillér. Értékesítéskénti tartalékalap: Hajók elhasználása folytán keletkezett értékesítéskénti 1.252.353 korona 80 fillér. Leírások: Fiumei társasági ház értékéből leírás 48.000 korona, budapesti társasági ház értékéből leírás 42.000 korona, anyagraktári épületből leírás 2670 korona. Általános költségek 885.050 korona 38 fillér. Tisztviselői nyugdíjalap 99.429 korona 55 fillér. Megtérített károk és hiányok 26.692 korona 29 fillér. Kamatok: Elsősorú kamatok 19.944 korona, tartaléktőke kamata 143.500 korona, jelzálogkölcsön kamat 27.165 korona 01 fillér, egyéb kamatok 23.401 korona 80 fillér. Egyenleg mint nyereség: Folyó évi nyereség 1.244.524 korona 45 fillér, nyereségáthozat 1910-ik évről 31.256 korona 88 fillér. Összesen 4.703.983 korona 69 fillér. — Bevétel: Nyereségáthozat 1910. évről 31.256 korona 88 fillér. Magyar kir. állami szubvenzió 1.452.000 korona. Hajók jövedelme 2.470.301 korona 99 fillér. Házbörök jövedelme 103.851 korona 29 fillér. Kamatjövdelem 333.950 korona 08 fillér. Különféle jövedelmek 312.623 korona 45 fillér. Összesen 4.703.983 korona 69 fillér.

Mérleg-számla. Vagyon: Tulajdon hajók 29.804.010 korona 94 fillér. Társasági palota Flunában 1.724.000 korona. Társasági palota Budapesten 1.767.000 korona. Anyagraktár épület 10.680 korona. Pénztár számla 13.969 korona 87 fillér. Bankoknál elhelyezett összegek 8.805.890 korona 20 fillér. Adósk 885.579 korona 27 fillér. Tengeri és vasúti szállítási díjak: Fiumében és külföldön beszedendő szállítási díjak 606.815 korona 64 fillér, ebből fizetendő hajóköltségek, utánvételek és átvételi díjak 520.826 korona 49 fillér, marad 85.989 korona 15 fillér. Nyugdíjalap értékpapirjai 1.848.700 korona. Adria jubileumi alap értékpapirjai 95.000 korona. Értékpapírok: Kereskedelmiügyi magy. kir. minisztériumnál letett 75.900 korona névértékű koronajáradék a 90 korona = 68.310 korona, 150.000 korona névértékű Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4 százalékos záloglevele a 90 korona = 135.000 korona. 1912. évben elszámolandó utaztatott készpénzelölégek és anyagkészletek 1.096.652 korona 15 fillér. Összesen 46.340.781 korona 53 fillér. — Teher: Részvénytőke 50 darab részvény a 200 korona = 10.000.000 korona. Tartalékalapok: Rendes tartalékalap 4.243.500 korona, biztosítási tartalékalap 3.690.308 korona 73 fillér, értékesítéskénti tartalékalap 19.728.161 korona 78 fillér, Nyugdíjalap 1.923.768 korona 82 fillér. Adria ju-

bileumi alap 103.653 korona 17 fillér. Szerényi-alap 2490 korona 38 fillér. Elsősorú kötvények forgalomban: Kisorsolt, de fel nem vett 1911. december 31-én visszaváltandó papírrértékű elsősorúak 459.200 korona. Jelzálogkölcsön 602.730 korona 92 fillér. Hitelezők 547.994 korona 02 fillér. Elfogadványok és utalványok 116.566 korona 48 fillér. Átmeneti tételek 3.646.625 korona 95 fillér. Egyenleg mint nyereség: Folyó évi nyereség 1.244.524 korona 45 fillér, nyereségáthozat 1910-ik évről 31.256 korona 88 fillér. Összesen 46.340.781 korona 58 fillér.

A pénzügyi piacról. A nemzetközi pénzügyi piacról a javulás csak lassan, lépésről-lépésre halad előre. A helyzet kedve több atakulást azonban megakasztja a Dardanellák bombázása, amely aggodalommal tölt el mindenkit. A pénzügyi piacról látható izgalommal lesik az eseményeket és nagy nyugtalanság vesz erőt a piacr minden tényezőjén. Az olasz járadék a bombázás hírére az összes külföldi, különösen a francia tőzsdén erősen hanyatlott árfolyamából. Nálunk valamivel barátságosabb a helyzet anélkül, hogy a pénz lényegesen olcsóbbodott volna. Külföldi pénzájánlat ismét nincs és ennek éri a hatását a piacr. A tőzsdén is kihált az élet s a forgalom a minimális keretek közt mozog. A jegybankot nem veszik erősen igénybe, azért a javulás még sem nagy a státusában, mint-hogy a piacr kizárólagos forrása a jegybank. A magánkamatláb 5 százalék alatt van, de a napi 6, sőt 6 százaléknál is drágább.

Az István-téglagyár közgyűlése. Az István-téglagyár R.-T. folyó hó 20-án Székely Ferenc elnök távollétében Sándor János ny. államtitkár elnöklété alatt megtartotta XIX. rendes közgyűlést. A közgyűlés Fenyő Miksa ügyvezető igazgató által előterjesztett mérleget jóváhagyta és elhatározta, hogy az alapszabályszerű dotációk levonása után részvényenként 22 korona (7 1/2%) összesen 88.000 korona fizetessék ki osztalék gyanánt, 828 korona 58 fillér új számlára vitessék elő. A szelvények a Belvárosi Takarékpénztár R.-T.-nél folyó hó 22-étől váltatnak be.

A jegybank devizapolitikája. A már nyolcz hónap óta tartó erős pénzügyi feszültségnek mintegy előhírnökésként a külföldi fizetési eszközökben való nagy kereslet jelentkezett. A francia hitelezők részéről a hitel fölmondása, a penziók visszavonása természetesen maga után vont a francia ércváltó erős keresletét. Azoknak, akiknek frankvalutában kellett fizetéseket teljesíteniük, vették a párisi csekket, mert kedvezőbb, olcsóbb volt a fizetési eszközzel, a külföldi váltóval, mint ércváltó, arannyal kiegyenlíteni a tartozást. De nem csupán nálunk volt ilyen kereslet a frankdeviza, hanem a londoni és a berlini piacról a nagy kereslet hatása alatt éppúgy megdrágult a párisi váltó, akárcsak a magyar és osztrák piacról. Rövidesen az angol és német ércváltók is magas árfolyamot mutattak, mert az összes európai piacokon a látszólagos pénzkrisis, a fölötté sulyos pénzügyi hatása alatt a pénzforrások bedugultak s a követelések, illetőleg tartozások kiegyenlítésére a devizákban eddig nem tapasztalt kereslet állott be. Ez az őszi pénzügyi, mely már a tavaszba is átnyult, kemény próbára tette a jegybankokat. Minél konszolidáltabb valamely jegybank, minél erősebb téglából vannak az alapjai lerakva, annál jobban tud megfelelni az iránta támasztott igényeknek. Az Osztrák-Magyar Bank igyekezett minden időben eleget tenni a piacr kívánalmainak, azonban az más kérdés, hogy tényleg megfelelt-e annak a hivatásnak, amire egy jegybank az ország hitelével szemben kötelezve van. Állandóan — mióta a krisis tart — a jegybank öt százalékos rátával dolgozik s így a magas kamatlábal ércváltót sikerült megóvnia. A jegybank minden tevékenysége abban merült ki, hogy aranyexport útján egészítette ki devizatárcáját, de azt sohasem közölte a piacr, mennyi a bank devizatárcája. A piacr örökös bizonytalanságnak tette ki, jöllehet, mindannyiszor dobott a piacr a külföldi váltót, valahányszor az illető fizetősök után erősebb kereslet mutatkozott. A jegybank egyedül azért hibás, mert erősen begombolózik s állandóan valóságos misztikus külszint kölcsönöz üzleti tevékenységének. A jegybank áldozatot a pénzügyi piacr egyáltalában nem hozott. A magas kamatlábésavar

ÚJ VÁROSRÉSZ

keletkezik a főváros VII., Erzsébet királyné-ut és a villamos mellett, hol 180—200 négyszögletes telkek

5 ÉVI RÉSZLETFIZETÉSRE

adatnak el. Az utczarendezés és egyéb közmunkák már nagyban folynak, ezek elkészültével a telkek értékei óriásilag fognak emelkedni és így minden vevő nagy nyereséghez jut. — Építkezésre már sokan jelentkeztek.

Felvilágosítást és térképet ad a tulajdonos

BÉKÉSI JÓZSEF

irodája, Budapest, VII., Almássy-utca 1.

Telefon 57-42 vagy a helyszínen az intéző Erzsébet királyné-ut 114. (Villamos végállomás.)

megvédte attól is, hogy érzékessége kiszivárogon, hogy a benyújtás is mérsékelt legyen. S ha ennek dacára nagyobb igényeket támasztottak a jegybankkal szemben, annak egyedül a szokatlan pénzvisszonyok adják magyarázatát. A jegybank a pénzügyért még annyi áldozatot sem hozott, mint más államok jegykibocsátó bankjai.

Miért van nagy nyeresége a Magyar-Belga-nak? A Magyar-Belga Iparmipar-gyár Részvénytársaság ma tette közzé mérlegét, amely 1.6 millió korona alaptőke mellett 239.910 korona nyereséggel záródik. Ebben a jövedelemben természetesen benne van az az állami szubvenció is, amelyet az idegen tőke vállalkozása a magyar államtól a honi ipar helyett külföldi gyártmányokat csempésztett be az országba. Ilyen üzletet szívesen kötne mindenki és ilyen visszaélés segítségével igazán nem nehéz a részvénytulóknak közel 15 százalékos kamatozását biztosítani.

A Központi Hitelbank sorsa. A Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja az első izgalmak elmúltja után csendesen halad a fölszámolás felé. És ez érdeke a pénzügyintézetnek is, amelyet az utóbbi időben napirenden volt bukások amúgy is izgalomban tartottak. Annál helytelenebb, hogy bizonyos érdekeltek oldalról ismét mindenféle kivihetetlen és utópisztikus tervekkel háborgatják a bank ügyeit vezető bizottság munkáját. E fantasztikus tervek szerint „a Központi Hitelbank központi zsinor-egyesülete és telephelye volna a vidéki pénzügyintézetek budapesti benyújtásainak, ami nemcsak a vidéki pénzügyintézetek obligójának áttekinthetőségét tenné lehetővé, hanem a kliring-rendszer igénybevételével az átutalások nagyrésztét is fölségessé tenné”, ellenben a kezelési illetékekkel jócskán megdrágítaná a vidéki kisbankok rezsizkóját. Ebből bizony aligha kérnek a vidéki bankok, de nem kérnek a leszámítoló nagy bankok sem, amelyek nem fogják eltűrni egy e fajta és gyenge-múltú intézet gyámkodását. A fantázia szerint egy további „rendelgetése volna az újjászervezendő banknak, hogy a vidéki pénzügyintézeteknél az időszaki revíziókat ellássa és a külföldi Treuhand-bankok szerepét betöltse. Ezen feladatban támaszkodnia kell a nagy visszszámítoló bankokra, valamint a kormány támogatására.” Semmi kétség sincs abban, hogy a nagybankok ehhez nem nyújtanak segédkezet és mégis csak nagyobb bizalommal fogadják az érdekeltségükben lévő intézetek revíziójánál a saját közvegeiket, mint a Központi Hitelbankét. És — természetesen — ezek a körök ismét nyargalnak a pénzügyintézeti kamarák halvaszületett eszméjén. Unos-untig sok pénzügyi egyesületünk van már s csak azért, mert valaki minden második évben újabb otthonra vágyakozik, az ország komoly közgazdasági tényezői nem fojadják a régi, jól bevált rendszert megbolygatni.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége tiz esztendeje. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének nagyválasztmányja most bocsátotta közre tizedik évi jelentését. Közel negyedszáz oldalas könyvben tesz jelentést a Szövetségnek a múlt esztendőben kifejtett tevékenységéről s hogy ez a tiz esztendő kezdeményezéseinek, törekvéseinek, munkásságának alapján felépült és a magyar közgazdaság számottevő tényezőjévé izmosodott. A Szövetségnek ez a retrospektív jelentése ugyszólván az utolsó tiz esztendő gazdasági történetének a monografiája. Onnan, hogy 1902-ben a Szövetség megalakulván azonnal a közeledő kiegyezés főbb kérdéseinek tanulmányozására adta magát egészen máig, amikor újból ez a probléma tornyosodik a magyar közélet elé, alig volt fontosabb közgazdasági kérdés, melyben a magyar gyáriparnak ez érdekképviselője teremtoleg, bírálólag, támogatva, vagy ellenállva állást nem foglalt volna. Kilenc fejezetre oszlik a Szövetség évi jelentése. Első fejezete a vámpolitika és külkereskedelm kérdéseiben kifejtett tevékenységéről számol be. A Szövetség kiindulási pontja e tevékenységében az volt, hogy Magyarország a nemzetközi vonatkozásokban nem rendelkezik az állami eszközök azon teljességével, amelyekkel más országok bírnak s míg a vámközösség fennáll, a vámvédelem ipar-

fejlesztő hatása nálunk éppen nem, vagy csak igen kis mértékben érvényesülhet, mert a dolgok természetéből folyólag a vámvédelem túlyomólag a már kifejlődött régi és hatalmas osztrák iparnak válik előnyére. A mi tiz esztendő előtt még csak sejtés volt, hogy Magyarország gazdasági jövőjét nem alapíthatja többé kizárólag a mezőgazdaságra, az éppen a Szövetség munkálkodása révén ma már gazdasági programmá vált; e program megvalósítására irányult a Szövetség tevékenysége, nevezetesen résztvett az iparfejlesztési és közszállítási törvény megalkotásában s állandóan arra törekedett, hogy e törvény komolyan végrehajtsák, résztvett a technikai muzeum és ipari kísérleti állomás, a közgazdasági egyetem kezdeményezésében s a közszállítások, valamint a hadseregszállítások ügyében érvényesíteni törekedett azt az álláspontot, hogy a magyar közfogyasztás a magyar termelést illeti meg. Az ipari kérdések egész sorával, mértékhitelítés, automobilipar, éleztőkeverés ügye, a magyar papir használatának kérdése, a földgáz kérdése, a talpfaügy, a kartel stb. foglalkozott idevágólag a Szövetség. Az ipari törvényhozás, a szocialista politika terén is számottevő munkálkodásról számol be a jelentés; az adó és pénzügyi politikáról szóló fejezetben pedig a magyar iparnak idevonatkozó fontos ügyeiben — egyenes adók reformja és fogyasztási adók kérdések — kifejtett tevékenységének leírását olvashatjuk. A tiz éves beszámoló minden egyes fejezete arról győz meg bennünket, hogy a Szövetség nagy és értékes tevékenységet fejtett ki.

Nem lesz bankkartel. Az utóbbi időben több olyan tranzakciót bonyolítottak le a fővárosi pénzügyintézetek, amelyekben majdnem minden nagyobb bank részt vett. Így a Törlesztési Bank, a Központi Hitelbank fölszámolására delegált bizottságot a nagy bankok képviselői közösen jeltölték ki. Ezekből a műveletekből kifolyólag vetődött föl az az eszme, hogy a nagy fővárosi pénzügyintézetek bizonyos üzletágaknál lépjenek egységes megállapodásra. A bankok nem nagy szimpátiával karolták föl az eszmét. Egynemelyik üzletáguknál már eddig is volt közöttük kartel, így a községi kölcsönüzletnél, a betétkamatláb megállapításánál egységes megállapodás szerint jártak el. A bankok maguk is érezték, hogy gyakran nehéz a kartel keretein belül maradni s ezért több pénzügyintézet kilépett a részleges kartelből is. Végül is a betéti kamatra és a községi kölcsönüzletre vonatkozó kartel csak négy pénzügyintézet között maradt fenn. Már most hogyan képzelhető az, hogy az összes nagyobb bankok olyan szerződést írjanak alá, amely szerint egységesen járjanak el minden egyes banküzleti üzletáguknál. Minden banknak más és más az érdeke, különbözök az utjai és éppen azért lehetetlen a bankok között kartel-szerű megállapodást létesíteni. Egyszer már volt szó néhány évvel ezelőtt bank-kartelről s akkor a közvélemény erősen tiltakozott az ilyen alakulás ellen s a bankok maguk is belátták, hogy a bankkartel fontartása lehetetlen. Most éppen ugy abszurdum volna egységes megállapodást létesíteni, mint amint nem lehetett néhány évvel ezelőtt sem nyélbe ütni.

A Szabadkavidéki Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvénytársaság ma Vojnich Maté elnökletével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az intézet részvényesei igen nagy számban voltak képviselve. A közgyűlésen előterjesztett igazgatósági jelentés megállapítja, hogy az intézetet a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának válságából s az azzal összefüggő egyéb ügyekből kifolyólag veszteségek érték, mindöfgyva oly intézkedések váltak szükségessé, amelyek alkalmasak az intézet megerősítésére és az átmenetileg meggyöngyült bizalom teljes helyreállítására. Az igazgatóság az intézet ügyeinek végleges rendezésére a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal karöltve, oly javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, amely szerint a megnevezett budapesti pénzügyintézet vezetése alatt álló konzorcium hajlandó ujonnan kibocsátandó 500.000 korona névértékű elsőbbségi részvényt névértékben átvenni s ez alkalommal az intézettel szoros affiliációs viszonyt létesíteni. A közgyűlés az előterjesztett indítványt egyhangulag a magáévá tette

s a tőkefelemelést elhatározta. Új igazgatósági tagokul megválasztották Szabadka két legtekintélyesebb kereskedőjét, Hartmann Rafaelt, a Hartmann és Conen cég főnökét, továbbá dr. Fischer Jákó ügyvédet s végül a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság képviselőjében Székely Ferenc udvari tanácsos, vezérigazgatót, Tibor Róbert aligazgatót és Kálmán Henrik cégvezetőt; a felügyelő-bizottságba új tagul Karton Zsigmondot választották meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülés Székely Ferenc udvari tanácsost elnökül, Vojnich Matét, Hartmann Rafaelt és Kunetz Ignácot alelnökkül választotta meg. A közgyűlés határozatai teljesen megegyeznek a Szabadka e tekintélyes pénzügyintézetéről terjesztett rosszakaratu híreszteléseket és biztosítékai az intézet jövőbeli erőteljes fejlődésének.

Elveszett alaptőke. A Fischer és Társa vilamos czégtábla és felszerelési gyár r.-t. most teszi közzé mérlegét, amelyben nem sok öröme lesz részvényeseinek. Megtudják ugyanis, hogy a 300.000 koronás alaptőkéből 298.418 korona, szóval az egész alaptőke elveszett. A társaság rendes közgyűlést április 29-én tartja meg, amelyen ki fogják mondani a felszámolást. A társaságnál nagyobb összeggel érdekelve van a Diskontó Bank Részvénytársaság.

A telefondijak reformja. A főváros, mint ismeretes, tegnapelőtt igen alapos kritika alá vette a volt kereskedelmi kormány által kidolgozott telefon-tarifa tervét. A főváros gazdasági bizottsága utalt, hogy a telefonberendezéseknek az a díjrend-mellett az átalányrendszerrel is megtartsák korlátlan beszélgetéssel. Élesebb hangon ugyanezt fejezték ki ma a kereskedők, iparosok képviselői is az OMKE-ben megtartott értekezletükön, amelyen képviseltette magát az Országos Ügyvédszövetség is. A gyűlésen Kunz József elnökelt, aki arra utalt, hogy a telefonberendezéseknek az a díjrendszere, amit a postavezérigazgatóság javasol, egyenesen elfogadhatatlan. Ezután dr. Balkányi Kálmán előadó bírálta igen élesen a tervezetet. Ha minden beszélgetést egyenként kell megfizetni s nem lehet korlátlan számú beszélgetésre előfizetni; ez nemcsak hallatlanul fogja megdrágítani a telefont, de végtelen veracziót és bizonytalanságot teremt. Bár ha nem bocsátanánk meg, de legalább értenénk, hogy az állam ezt az újítást finanziaális szempontból hozná be. Azonban jövedelme se lesz több. Nemcsak a kereskedők, vállalkozók, ügyvédek üzleti érdekei, hanem a közbiztonság és a modern hirschszolgálat is azt parancsolja, hogy a telefon korlátlan használatára is lehessen előfizetni. Révai Mór egy millióra becsüli azt a deficitet, amely ebből a reformból fog előállni. Az értekezlet bizottságot küldött ki, amely az előadó javaslat értelmében kifejezésre fogja juttatni a kereskedők, iparosok és ügyvédek álláspontját a telefontarifának reformja ügyében.

Bankok hurczolkodása. A Magyar Agrár- és Járadekbank Részvénytársaság ma délután foglalta el új helyiségét a Béla- és Nádor-utcák sarkán épült impozáns bankpalotájában. Hétfőn már az új helyiségben működik a bank. — Ugyanebbe az épületbe telepíti át a Parcellázó Bank is helyiségeit és a jövő hét utóján költözik új irodájába.

A pénzügyintézeti tisztviselők mozgalmái. A Pénzügyintézeti Tisztviselők Országos Egyesülete hoi-nap közgyűlést tart, amelynek keretében megválasztják az új tisztikart. Nagyobb izgalmakra nincs kilátás, mert a radikális párt túlsúlyban van s az ő jelöltjei aránytalanul tekintélyes szótöbbséggel kerülnek be az Egyesület vezetőségébe. Ma különben az a hír terjedt el, hogy a radikálisok és progresszívek lepaktáltak és kompromisszumra léptek. Érdeklődünk a hír valódisága felől, de azt a fölvilágosítást nyertük, hogy mind a két párt külön-külön készülődik a választásra.

Nagyobb fizetésképtelenségek. A Borgói merített papírgyár r.-t. — budapest-kolozsvári cég ellen (Kátana József-utca 26. szám), mely a fizetésképtelen kolozsvári Általános bank és takarékpénztár r.-t. alapítása, egyik hitelezője csődöt kért. Miután a csödkérvényhez az igazgatóság is hozzájárul, azt a legközelebbi napokban elrendelik. — A budapesti Fürst növérék gyermekruhakereskedő-cég (IV., Hajó-utca 12.) beszüntette fizetését. Árúért 65.000 koronával és pénzért 9260 koronával tartozik a cég, amivel szemben áruraktárát

Sürgöny!

Daczára a rossz pénzvisszonyoknak, legmagasabb összegű

építési- és földbirtok-jelzálog kölcsönt

vagy ezeknek conversióját a legtovidebb idő alatt közvetítik, valamint fővárosi házaknak, telkeknek vagy földbirtokoknak vételét és eladását a legnagyobb készséggel közlik alulírottak Strausz Adolf többszörös háztulajdonos és Klekner Mihály a Pesti Házai Első Takarékpénztár Egyesületnek 39 éven át volt jogi előadója és többszörös budapesti háztulajdonos. A kölcsönök kieszaközlésénél előleges költség nincsen s a felmerült kieszakadások csak a kölcsönök elfogadása és ezek folyósításakor fognak felszámíttatni.

Strausz Adolf és Klekner Mihály ingatlan-forgalmi és jelzálogkölcsön-közvetítő Ireda VII., Aréna-ut 17. Telef. 67-28. Hivatalos óra 3-6.

22.000 koronára, berendezését 1000 koronára és künnlevőségeit 2000 koronára becsüli. A cég egyezkedni akar és 35 százalékos kvótát kínál hitelezőinek. — Perl és Kronamer a Miramare-kávéház tulajdonosai (VI., Andrassy-ut 11.) fizetőkép telenek; a cég ellen egyik hitelezőjük csődöt kér. — Az Orient kereskedelmi szövetkezet (Budapest) ellen (V., Alkotmány-utca 20.) egyik hitelezője csődöt kért. A szövetkezet 1911-ben alakult és mérleget még nem tett közzé.

A balneológusok a Tavaszi Vásáron. A Tavaszi Vásár tudvaleg felvette területére a balneológiai és fürdőszekciókat is oly célból, hogy a megkezdődő fürdőidény alkalmából az érdekeltek figyelmét fürdőinkre és azok speciális gyógyeszközeire fűlhívja. A balneológiai kongresszus erre való tekintettel, a Vásár idejére hívta össze ülését s a mai napon a kongresszus számos tagja kereste fel a Tavaszi Vásár balneológiai osztályát.

Egybehívott közgyűlések.

- Április 24. Magyar Általános bizalmi bank (r. k.)
- Április 27. Magyar Általános Készletbánya r. t. (r. k.)
- Tölvesztési Bank r. t. (rendk. kg., felszámolási.)
- Április 28. Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja (r. k.)
- Április 29. Budapesti Közuti Vaspálya Társaság (r. k.)
- Április 30. Ganz és Társa (Danubius-czég) wagon- és hajógyár r. t. (r. k.)
- Április 30. Adriai m. kir. tengerhajózási r. t. (r. k.)
- Május 4. A Schlick és Nicholson-gépgyár fuziója (a Nicholson-gépgyár rendes közgyűlése.)
- Május 12. Magyar Pénzüntézetek Földhitel- és Ingatlanbankja (r. k.)

Nyílttér.

Kívánatosan közölnék, hogy nem vállalja felelősséget a szerkesztőség.

Carl Kronsteiner-féle viharálló, mész- Homlokzat-festék
(törv. védve) 50 színnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb. Évtizedek óta legjobban bevált és minden utánzatot dicsőítően túl élte. Egyetlen cselezhető mázolóanyag ismételt átmozolásra.
Mintakönyv és prospektus ingyen.
CARL KRONSTEINER, Wien, III., Hauptstrasse 120.
Raktárak minden nagyobb városban.

MATTONY-FÉLE GIESSHÜBLER
Természetes érvényes
SAVANYÚVIZ

Leltározás előtt
mindennemű arany-, ezüst és ékszer áruimat a legjutányosabban bocsátom a közönség rendelkezésére.
Zirner Testvérek utóda
Liszt Hugó 2. Pontos címre ügyelni.
Budapest, IV., Váci-utca 2.
Kirákatom megtekintését kérem, hoi minden tárgyon a szabott ár feltüntetve van!

„THE MUTUAL“
new-yorki életbiztosító társaság.
2968 millió frank vagyon.
7 1/2 milliárd frank biztosított tőke!
Legbiztosabb biztosítási feltételek! Tiszta kölcsönös! Reszvényesek nincsenek!
Az 1907-ik év óta kiállított kötvények után — 35 éves kortól és a három főtáblázatot (halálosít, halálosít, halálosít) alapú vége — általában a következő nyeresemények fizettek ki az évi díjak százalékában kifejezve:
Biztosítók után, első éves nyeresemények
1907-ben 10.71 13.48 16.03 20.50
1908-ban 12.39 15.12 19.63 —
1909-ben 14.12 18.83 — —
1910-ben 17.50 — — —
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20. sz.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 20.

A készáru-piaczon ma kifejezetten szilárd volt az irányzat. Mérsékelt kínálatnál szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, jobb árak fizetése elől sem zárkóztak el, de azért a forgalom mégis meglehetősen szűk arányu maradt, mert az árubirtokosok kissé tartózkodóak voltak. Mindössze mintegy 10.000 q buza kelt el a tegnapi árnál 10 fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 12.27 1/2 korona volt 82 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 12.07 1/2 korona 79 kilós felsőmagyarországi buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs és a zab változatlan, a tengeri emelkedő. Forgalomba került: 900 q rozs 10.32 1/2—10.40 koronás áron és 1400 q zab 9.50—10.40 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet igen szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, ebeinte igen élénk keresletre még tovább emelkedtek az árfolyamok, később azonban a kedvező időjárásra és mivel a vetések állapota felől sem lehetett újabb panaszokat hallani, a kínálat jutott túlsúlyra, minek folytán erősen lanyhult az irányzat és meglehetősen visszatorzóultak az árfolyamok. Az áprilisi ügyletekre ma 16.000 q búzát és 26.000 q zabot jelentettek be folyó hó 25-iki szállításra, ami azonban az áralakulást semmiképpen sem befolyásolta. A búzát részben átvették, a zab majdnem teljes mennyiségben visszakerült a felmondókhoz. Az áprilisi buza ma 9 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.94 koronán indult, nyomban 12.— koronáig tovább emelkedett, aztán 11.89-ig csökkent, de ismét 11.94-ig javult és zárhatkor 11.93 koronán maradt. Az októberi buza 11.05 koronás kezdő árfolyama 11.14-ig emelkedett, aztán 11.04-ig hanyatlott és 11.06 koronán zárult. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 8 fillérrel, a májusi buza 7 fillérrel, az októberi buza 2 fillérrel, az áprilisi rozs 7 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel emelkedett, az októberi rozs jegyzése változatlan maradt, az áprilisi zab 3 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel gyöngült.

Költezett:

Buza. Tiszavidéki: 200 q 82 k 24.55 K, 100 q 82 k 24.55 K, 600 q 82 k 24.55 K, 100 q 80 k 24.55 K, 1000 q 81 k 24.45 K, 400 q 81 k 24.40 korona.
Pestvidéki: 400 q 81 k 24.50 K, 500 q 81 k 24.50 K, 300 q 81 k 24.50 K.
Felsőmagyarországi: 1200 q 81 k 24.45 K, 100 q 80 k 24.45 K, 1200 q 80 k 24.30 K.
Törökbecsei: 500 q 79 k 24.50 K.
Rozs: 150 q 20.70 K, 100 q 20.80 K, 100 q 20.80 K, 150 q 20.80 K, 100 q 20.65 K mind pp.
Zab: 1100 q 20.— K, 100 q 19.— K dohos, 100 q 20.40 K, 100 q 20.80 K, mind kp.
Árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.85—25.65
"	76	—	80	23.90—24.25
"	77	—	81	24.—24.30
"	78	23.60—23.95	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.65—23.85
"	76	—	80	23.80—24.—
"	77	—	81	23.95—24.—
"	78	23.50—23.75	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.65—23.85
"	76	—	80	23.80—24.—
"	77	—	81	23.95—24.10
"	78	23.50—23.75	82	—
Bánsági	75	—	79	23.80—24.—
"	76	—	80	23.90—24.10
"	77	—	81	—
"	78	23.60—23.85	82	—
Bácskai	75	—	79	23.80—24.05
"	76	—	80	23.90—24.85
"	77	—	81	—
"	78	23.30—23.05	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	23.90—24.10
középmínőségű új	—	—	—	20.70—20.90
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	19.50—20.—
" II.	—	—	—	—

Zab I. rendű	—	—	21.30—21.50
II.	—	—	20.70—21.—
Tengeri belföldi új	—	—	18.65—19.—
" ó	—	—	—
Köles	—	—	—

A határidőpiaczon kötetett:

Déloldli:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.
Buza 1912 áprilisra 23.88—24.00—23.85—86—98—78.
Májusi buza 23.60—62—56—7—50—62—
Buza októberre 22.10—26—18—28—08—16—
Rozs áprilisra 21.33—40—30—
Rozs májusra 21.90—
Rozs októberre 18.44—40—52—28—34—
Zab áprilisra 20.12—14—04—
Zab májusra —
Zab októberre 17.72—70—74—56—60—
Tengeri 1912 májusra 18.70—6—74—58—68—
Tengeri júliusra 18.58—60—42—5—
Tengeri augusztusra 18.50—48—
Tengeri szeptemberre —
Káposztarepeze —

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.86—23.88
Buza májusra	23.60—23.62
Buza októberre	22.12—2.14
Áprilisi rozs	21.30—21.32
Rozs októberre	18.34—18.36
Zab áprilisra	20.04—20.06
Zab októberre	17.56—17.58
Tengeri 1912 májusra	18.66—18.68
Tengeri júliusra	18.50—18.52
Tengeri augusztusra	—
Káposztarepeze augusztusra	33.50—33.70

Budapesti gabonaforgalom.

1912. április 18-tól 1912. április 19-ig.

Erkezett Elszállított méter mássa

Buza	4188	—
Rozs	732	—
Arpa	394	—
Zab	4330	200
Tengeri	—	8427
Liszt	—	11241
Korpa	—	2324

Értéktőzsde.

A Dardanellák szorosának bombázatása éppen úgy, mint az új miniszterelnök kinevezetése hatást nem tett a börzén. A vezető piaczon a magyar hitelrészvény, a helyi piaczon a rimamurányi és a közuti vasutészvény a multkorinál kéthárom koronával drágábban kelt el. A készáru-piaczon a magyar villamossági részvényért 3—4 koronával többet fizettek. A zárlat igen nyugodt volt. A déli tőzsde szilárd volt. A nemzetközi piaczon tartott áron folyt a vásár. A helyi piaczon a közuti tetemesen emelkedett. A készáru-piacz nyugodt. A járadékpiacz tartott. A sorsjegypiacz élénkebb. A valuta és ércváltó változatlan. A zárlat kedvező volt.

Előzőszen kötöttek: Merkurbank 292.50—293, Magyar hitel 830—839.50, Osztrák-magyar államvasut 726.50—727, Déli vasut 104.25, Jelzálogbank 465.50—466.25, Leszámitolóbank 540, Rimamurányi 722—723.50, Közuti vasut 776—777.50, Városi vasut 410—411, Kommerce 3940, Hazai bank 663—664, Agrárbank 517.50—518, Salgótarjáni 717, Ujlaki 348—353, Magyar villamossági 505—510, Budapesti villamossági 628—534, Drasche 1115—1120, Adria 520—523, Általános légszesz 1325.

Déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitel 635.50, Magyar hitel 831—832.50, Jelzálogbank 466.50, Leszámitolóbank 540, Rimamurányi 723—725, Közuti vasut 777.25—783, Városi 411, Magyar bank 665—666, Magyar villamossági 407—409, Magyar ezukor 3210, Ujlaki 353—356.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, április 20. (Saját tudósítónktól.) Te-kintettel a budapesti terménytőzsde magatartására, itt az eladók emelték az árakat, de mivel a konzum teljesen visszavonult, nem fejlődhetett ki forga-lom. Buza 15—20, rozs 10, zab 5 fillérrel és ten-geri 25—30 fillérrel drágult a mult szombati árak-hoz képest. Árpában gyenge volt a kínálat és csak a belföldi konzum mutatott némi érdeklődést, en-nek következtében az irányzat szilárd.
Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.50—12.85, bánáti és bácskai 12.40—12.70, mosoni és győri 12—12.20, felsőmagyarországi 12.05—12.25, déli vasuti 11.95—12, marchfeldi 12—12.25.
Rozs: Felsőmagyarországi 11—11.20, csepeli 10.95—11.80, pestmegyei 11—11.20, déli vasuti és különféle magyarországi 10.90—11.10, marchfeldi 11—11.25.
Arpa: Morvaországi 10—10.80, csepeli 10—10.50, maláta 9.95—10.28, takarmány 9.60—9.85.
Magyar tengeri 9.80—10.10, Cinquantin 10.75—11.15 K.
Magyar zab: válogatott 11.20—11.55, elsőrendű 11—11.20, közepes 10.70—11.05, alsóausztriai 10.80—11.15 K.

E héten a gabonapiacra beállott megszilárdulás arra indította a malomokat, hogy leszállítsák a liszt árát, de ez sem volt képes élenkíteni a forgalmat, mert a konzum jobb viszonyokra vár. A korábbi kötésekre való átvételek sem elégtettek ki, de még kedvezőtlenebb volt a helyzet rozsliszten. Takarmányliszt és korpa iránt különösen promptszállításra jó érdeklődés mutatkozott.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 20. (Magyar értékek zárlata), 4 száza
léko arany-járadék 108,65 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye —, Magyar hitelbank részvény 832.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rima murányi 723.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 89,05, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyeres.-kölcs. sorsjegye —, Kassa-Oderbergi Vasutárs. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, április 20. (Osztrák értékek zárlata), 4,2 száza
ékos papír-járadék 89,20, 4 százalékos osztrák arany járadék 113,65, 1860-as sorsjegye 1567.—, Osztrák hitel sorsjegye —, Angol osztrák bankrészvény 328,94. Bécsi Bankverein 631,50. Osztrák-magyar bank 1980. Déli vasut 105.—, Dunagőzhajózási r.t. 130. Dohány részv. 327.—, Cs. k. arany (vert) 11,39. Német bankv. 112,82. Osztr. Lloyd 533.—, 4,2 száz. ezüst jár. 89,45—, 92,70 Osztr. koronajáradék 89,20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézet részvény 635.—, Union-Bank 609,40 Osztrák Länderbank 531.—, Osztrák-magyar államvasut 726.—, Elbevölgyi vasut —, Alpeli részvény 947.—, 20 frankos 19,14. Londoni váltóár 241,35 Lipótkohó 638.— Török sorsjegye 242,50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 20. (Értéktőzsde.) A politikai helyzet nyugodt megítélése következtében a mai tőzsde megnyitásokor ismét barátságos irány hódított tért, amelyet még megszilárdított az ijar és kereskedelem helyzetéről szóló kedvező jelentés. Időnként élénk üzlet mellett főleg bányászati értékek, továbbá a Hanza-részvények vezetésével gőzhajós-értékek, valamint a Kanada és Santung-vasut részvényei értek el javulást. A további forgalomban azonban ismét általános tartózkodás uralkodott, mert német luxemburgi állandóan gyöngye magatartása elkedvetlenítő hatást gyakorolt, az árfolyamok azonban általában tartották magukat. Az említett értékek újabb elbágyadását nemese E a tervezett tőkeemeléssel szóló hírekkel, hanem azon jelentésekkel is magyarázták, amelyek szerint Thiessen a társaság igazgatóságából kilépni szándékozik. Szilárdabbak voltak Hanza-részvények, amelyek iránt az érdeklődés megmaradt, valamint délnyugat-afrikai részvények. A készáruipiac ipari értékei szilárdak voltak, különösen fegyver- és akkumulátor-gyárak részvényei. Napi pénz 3 1/2

százalék, ultimópénz 4 és fél százalék, magánkamatláb 4 1/2 százalék.

Berlin április 20. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor jegyeztetik: 4,2 százalékos papírjáradék 92,0, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96,20, osztr. hitelrészvény 198,70, Déli vasut 17.—, orosz bankjegyek 215,8, 4 százalékos új orosz kölcsön 90,50, Discontó Commandit 184,10, Dinamitruszt —, Harpeni 198,70, Unifikált török járadék 91.—, 4,2 százalékos ezüst jár. 89,40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 91,80, Magyar koronajáradék 89.—, Osztrák-magyar államvasut 853.— Bécsi váltóár 847,75, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 264,50, Gelsenkircheini 197.—, Laurakohó 178,10.

Frankfurt, április 20. Zárlat. 4,20/c papírjáradék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 96,25 Magy. ar.-jár. 91,35 Osztr. hitelint. részv. 198,75 Osztrák-magyar államvasut 135,18 Északnyugati vasut —, Buxteh radi vasut —, Londoni váltóár 204,67, Bécsi Bank verein 134,50 Villamos részvény —, 3 százaléko magyar aranykölcsön 74.—, 4,2 százalékos ezüstjáradék 92,50, Osztrák koronajáradék 89,50, Magyar koronajáradék 89.—, Osztrák-magyar bank 140,90 Déli vasut részvény 17.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84,80, Párisi váltóár 811,33, Union bankrészv. —.

Hamburg, április 20. (Zárlat.) 4,2 százalékos ezüst járadék 92.—, 1860. sorsjegye 178,75, Déli vasut 16,80 4 százalékos aranyjáradék 96.—, Osztrák hitelrészvény 198,25 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 94.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék —.

London, április 20. Angol consol 78 3/16.

Páris, április 20. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 91,75. Osztr. aranyjáradék 97.— Magyar arany járadék 93,90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 506.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék 94,40 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 270.—, 5 százalékos marokkói járadék 527.— 4 százalékos 1890. román kölcs. — 4 százalékos amori románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 106,30 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101,25 4 százalékos spanyol jár. 94,75 4 százalékos unifikált török jár. 89.— Török sorsjegye 203,50 Török dohányrészvény 343.— Osztrák földhitelintézet 1407. Osztrák Länderbank 560.— Magyarjelzálog bank 493.— Banque de Paris 17,65. Banque Ottomane 685.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 111.—, Meridionalvasut '94.—, Hartman gépgyár 794.— Rio Tinto 19,67, Sucrerie d'Egypte 84.—, Tula 922.— Urlikányi közén 175, Chartered 88,75, De Beers 505,50. East Rand 88,75, Jagersfontein 165,50 Trans Land Compan 45,25 Váltó Amsterdamra (rövid) 209.—, Váltó német piacokra (rövid) 13,21 Váltó Bécsre (rövid) 104,62, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2 Olasz arany váltó (rövid) 1 Váltó Svájcra (rövid) 5/4 Csekk Londonra 252,50 Magánkamatláb 3 1/2.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali és folyó havi szállításra	76.—	84.—
Április-májusra	76.—	84.—
Április-augusztusra	77.—	85.—
Április-decemberre	76,50	84,50

Irányzat: Kedvezőtlen gyümölcstermési kilátások és rohamosan dráguló tengeri folytán élénkebb.

Bécsi nyersszeszjegyzés	67.—	68.—
Prágai "	65.—	65,50
Lembergi "	69,50	70,50

Buzakorpa.

Finom korpa azonnali szállításra	15,50—15,70
" " " 1912. áprilisra	15,30—15,50
" " " április-májusra	15,10—15,30
Durva korpa azonnali szállításra	15,60—1,80
" " " 1912. áprilisra	15,0—15,70
" " " április-májusra	15,30—15,50

Zsiradékok.

Disznózsír budapesti	163.—	164.—
" " vidéki	—	—

Szalonna.

Városi 4 drbos	136.—	137.—
" " 3	144.—	145.—

„Jó étvágya lesz Ha DIANA-SÓT vesz.”

VIZÁLLÁS.

április 20		április 19.		április 20.		április 19.	
mm	méter	mm	méter	mm	méter	mm	méter
Schärding	1.29	1.28	Tisza	M.-Sziget	1.76	0.72	
Duna	2.35	2.31		Telkeháza	1.80	0.73	
Fassau	0.82	0.81		V.-Namény	4.25	3.65	
Linz	0.11	0.14		Tolaj	2.85	3.37	
Bécs	1.86	1.78		Tiszafüred	6.92	7.04	
Pozsony	3.16	3.06		Szolnok	6.91	7.02	
Komárom	2.88	2.70		Csongrád	7.14	7.14	
Budapest	4.20	3.85		Szeged	5.59	5.49	
Paks	5.10	4.98		T.-Bécs	5.84	5.81	
Mohács	4.65	4.64		Titel	0.82	0.84	
Győr	5.18	5.23		Ódora	0.20	0.20	
Djvilek	4.52	4.37		Tapaly	5.72	5.58	
Pancsova	1.58	1.71		Bodrog	1.92	1.90	
Orsova	0.94	0.82		Sajó	0.48	0.45	
Morvafalu	1.87	0.84		Hernád	1.30	1.25	
Zala	1.24	1.21		Berettyó	2.46	2.48	
Trencsén	0.06	0.05		Kőrös	0.50	0.50	
Szered	2.74	2.66		Cauca	0.82	0.89	
Szt.-Gottbár	0.42	0.45		N.-Vár	0.65	0.65	
Sárvár	0.28	0.28		Belényes	0.68	0.70	
Győr	2.28	2.18		Tenke	0.94	0.90	
Dráva	0.68	0.64		Garabonca	0.63	0.60	
Varasd	0.06	0.06		Borjénő	4.24	4.14	
Zákány	0.06	0.06		Békés	5.63	5.50	
Barcs	0.06	0.06		Gyoma	1.34	1.20	
Eszék	2.84	2.70		Gy.-Fehérvár	1.92	1.80	
M.-Szerdah	5.41	5.47		Branyicska	0.86	0.68	
Zágráb	0.77	0.84		Arad	3.74	2.73	
Sziszek	2.04	1.90		Makó	1.05	1.05	
Mitrovicza	3.05	2.08		Lugos	1.34	1.30	
Szatmár	0.28	0.28		K.-Kostály	0.88	0.86	
Deés	0.18	0.18		Kiszető	0.08	0.08	
Szatmár	0.06	0.06		Temesvári	1.48	1.48	
Kraszna N.-Majtény	0.06	0.06		Becsüere	—	—	
Latorozs Munkács	0.06	0.06					
Laboroz Homonna	0.06	0.06					
Ung	0.06	0.06					

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ Andrassy-ut 39. **BULLDOG** Central revolver **Ára:**

Fegyverosztály II. em. Lift

Revolver	7 m/m			9 m/m			12 m/m		
	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	kor.	
Lefauchaux	3.50	4.50	5.90						
Bulldog	4.20	5.20	6.20						
Constabulary	4.90	5.90	7.20						
Puppi-Baby	7.80	8.90	—						
Hammerles Baby	12.—	14.—	—						
Velodogue Hammerles	9.90	—	—						

Ismétlő PISZTOLY

Browning	K 39.—
Walther	K 24.20
Clement Baby	K 33.—
N. Pieper	K 32.—
Bayard Baby	K 39.—
Miniatur Flobert-pisztoly	K 1.20

Fegyver

Flobert (W. rand 6v.9 mm.)	K 9.50
Flobert (Chassepot 6v.9 mm.)	K 12.20
Flobert (Pieper Bayard)	K 24.—
Chassepoteg. csövű, vadászfegyver	K 21.—
Lut ichi kétsövű. Lancaster e zárkulcs	K 33.—
Luttichi kétsövű, Toplever-rendszer	K 42.—

WERNOL-FEGYVER közös hadseregben használit 5 korona

Délelőtt 8—1-ig eszközölt bevásárlás után egy-egy takarékbélyegyet adunk minden koronát kitevő bevásárlási összeg után, 60 bélyeggel megieit úrlap ellenében **ön ingyen kap** egy remek jutalomtárgyat, melyet az áruház kirakatában kiállított, egy megieit úrlapra szóló ingyentárgyak közül választhat.

Naponta **KATONA-ZENE** a Lotz-teremben

Ingyen kénes nagy árje nyzők és bérmentve

KÜLÖNFÉLÉK.

Bolondos álmok...

Bolondos álmaok töldöznek engem,
Elavult régi melódiák.
Ütött-kopottan, szárnyaszegetten,
Mintha nehéz köd szállna felettem,
Rovom a csendes kálváriát.

A halál gunyos ezereleme zörget...
Bolondos álmok árnya kísért,
Sziszegő kigyók lelkekre törnek,
Szívják a vérem, marnak, gyötörnek
Szerelmes perczek büneiért.

Örök forgásban, sose pihenve,
Valami örli lelkeimet és
Golgota kinja száll a szívemre,
Mert a legelső csókos igenre
Nincs megbocsájtás, nincs feledés!

Karafiáth Jenő.

(A „halál barátjai.“) A pétervári Wecheranja Wremja című lap egyik munkatársát a szerencsés véletlen bejuttatta a pétervári „Öngyilkosok klubjának“ egy összejövetelére. Az újságíró lapjában a következőket meséli el a szomorúan különös klub életéről, melynek tagjai közül sokan a pétervári előkelő társaságból kerülnek ki és mind ellenségei az életnek. S a tagok száma sokkal nagyobb, semmint az ember hinné. A klub hivatalos címe a „halál barátainak“ szövetsége és egy olyan házban tartja összejöveteleit, mely a város szívében fekszik. A tagok egy hátsó ajtón egyenkint lépnek az épületbe. Férfiak és nők, öregek és fiatalok, sőt egyenruhás katonák is tagjai a szövetségnek. Vastag és lágy, minden zajt eltompító szőnyeg hangtalanul teszi a lépteiket, az ablakokat pedig sűrű függönyök és sötét bársony drapériák takarják el. A nagy ülésterem bejárata fölött orosz fordítással Dante mondása van bevéve: „Lasciate ogni speranza!“ Schopenhauer és a pesszimizmus egyéb prófétáinak szobrai díszítik a falakat. A teremben félhomály uralkodott, csak néhány viaszgyertya terjesztett fakó fényt a rideg szobában. Hosszu, fekete posztóval borított asztalnál ül az

elnök és az előljáróság, az asztal közepén pedig ott áll a sorsolási urna, amely a „nyerőt“ öngyilkosságra ítéli. Csöngetés helyett egy feketével bevont kalapáccsal hármalt kopognak s ez jelzi az ülés kezdetét. Az elnök elsősorban egy hölgy tagról emlékezik meg, aki a közelmúltban öngyilkossági kísérletet követett el, „mely azonban mind-egyeddig, sajnos, nem járt a kívánt eredménnyel.“ Az illető hölgy még élet és halál között lebeg s az elnök kéri a tagokat, hogy együttes fohászszal kérjék, hogy az illető tag mielőbb megtalálja — a halált. Az elnök szavára az egész társaság felkelt és néma hallgatással fejezi ki tiszteletét a súlyosan megsebesült hölgy iránt. Az egyik tag abban a kellemes helyzetben van, hogy arról értesítheti a klubot, hogy a hölgy sebesülése szerencsére nagyon súlyos és nincs semmi remény a felgyógyulására. Aztán kezdetét veszi a tulajdonképeni ülés. Az ülés célja, hogy új és eredeti öngyilkossági módokat találjanak ki. Kilenec tag, akiket már régebben kisorsoltak, megfogadták, hogy csak valami nagyon eredeti módon vetnek véget az életüknek. Különböző indítványok merülnek fel. Legszívesebben azt az indítványt fogadják, mely a következőket javasolja. A kilenc öngyilkos-jelölt, a város egyik nagyon előkelő vendéglőjében egy ünnepi vacsorát rendez, a vacsora vége felé azonban a kilenc tag pezsgős poharában cizankálit tesznek. A bucsulakoma után természetesen fényes temetés következik, amely lehetőleg sok és nagy feltűnést keltsen. Remélhető, hogy ez a tömeges öngyilkosság magában is eléggé feltűnő lesz és sok új tagot és hívőt szerez a halál barátainak. Az ülés gyászindulóval és requiemmel végződik, melyet a szövetség egyik zeneszerző tagja komponált, aki azóta maga is öngyilkossággal vetett véget az életének. Látjuk tehát, hogy az orosz öngyilkosok klubja szorgalmasan csinál propagandát a maga furesa eszméinek. Kár, hogy az illető orosz újságírónak azt az egvet nem sikerült megtudnia, hogy a klub tagjai közül a kisorsolások után, hányan változtatják meg a meggyőződésüket és az elveiket. Azt hisszük, nagyon sokan vannak.

(Az alkoholelleses röplevelkék.) A „Haladás“ Good-Templar páholy nyvezett hátú röplevelkékét adott ki, amelyek röviden frappánsan fejezik ki az alkoholkérdés legfontosabb igazságait. Ezeket a címkeket kirakatüvegekre, villamoskoesikra, borítékokra, könyvtáblákra pompásan lehet alkalmazni és ezzel egygyel több módja van elvei továbbterjesztésének. A címkek szövege a következő: Az alkohol

méreg, öl, butit, nyomorba dönt! — Az alkohol — ez a mi ellenségünk! — Tudjátok, mit iszik ez a remegő kezű ember a poharából? Felesége és gyermekei könnyét, véréit és életét. — A szeszes italok a tüdővész ügynökei; kergessétek ki házaikból. Ha 16 éves korodtól kezdve az alkoholra szánt napi 30 fillért félrerakod, 60 éves korodra évi 1500 koronát kamatozó vagyona téttel szert. — Teljesen tartózkodjunk az italtól: legbiztosabb ut az iszákossághoz a mértéktelenség. — Az alkohol o/ozza és fokozza az idegességet! — Az alkohol nem erősít, nem melegít az egészséget rontja. Okos ember nem issza, sőt másokat is visszatart attól. — Az alkohol a lámpában, motorban, kályhában mint világító-, hajtó- s fűtőerő hasznosítható, az emberek mégis a gyomorukba töltik.

(A napoleoni idők katonája.) Oroszországban most nagyban készülnek az 1812. évi orosz-francia háboru századik évfordulójának megünneplésére. Ez alkalomból kitudódott, hogy Georgijevszkában még él az 1812. évi háborunak egyik résztvevője: Szemion Logos kozák. Logos a háboru idején 18 éves volt és mint önkéntes vett részt Trubetzkoy herczeg csapatában. Logos, aki most 118 éves, még igen jó egészségben van és jól emlékszik a háboru összes részleteire. A császár parancsára most lefotografálták és képét elküldték Czarszkoje-Szeloba.

(A jegesmedvék hasznosítása. Egy londoni folyóirat azzal a kérdéssel foglalkozott, nem lehetne-e a jeges medvéket a sarki kutatások céljaira idomítani és azután a kutya helyett szánhuzó állatok gyanánt használni? A lap szerint a tervvel már maga Amundsen is foglalkozott és Hagenbeckkel, a híres hamburgi állatkereskedővel meg is egyezett arra nézve, hogy Hagenbeck több medvét idomít majd számára, amelyekkel azután Amundsen kísérletezhetik. Az idomítás sikerült is, Amundsen kísérletezése azonban elmaradt. Ha sikerülne a jeges medvét szánhuzásra idomítani, akkor benne ideális segítőársat kapnának a sarki kutatók, mert a jeges medve a kutyanál jelentékenyen erősebb és kitartóbb és épp úgy, mint a kutya, konzervből is megél, hosszú ideig táplálék nélkül is lehet és erőt a legvégsőkig megfeszítheti. Ez előnye mellett azonban a jeges medve kissé veszedelmes és nyugtalan segítőársa is lenne a sarki kutatóknak, mert vadságát a legtokéletesebb idomítás sem szüntetné meg teljesen.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irta: JEAN DE CARRE.

96

— Szerencsésjére Spanyolországnak, — szolt Castrogeriz gróf. — En is így gondolkodom, mint Rafael gróf. Nem szabad esetben hagyni a reménységet, melyet a hazafiak vetettek benne. Függetlenségünket nemcsak Godej eselszövései fenyegetik, hanem a fraucziák is, akiknek betörése szintén az ő műve. A jelen pillanatban senkinek sem szabad elfutni.

Boristidi nem volt meggyőzve.

— De ha Don Rafael újra elfogják? — vetette ellen.

— Hogy fognák el? Hogyan tudná meg a rendőség, hogy az én házamba menekült? Közöttünk nincsenek árulók. Itt tehát nem forog veszélyben és innen érintkezhetik barátaiival, közölheti velük rendeleteit, egy szoval előkészítheti a mozgalmat, melynek majd élére áll, ha elérkezik az ideje.

— Ez a beszéd aranyat ér, gróf ur, és én megértettem, — felelte a fegyverkovács. — Mindjárt holnap felhívom barátaimat, hogy legyenek készen a haladéktalan eszelekre. Felszólításom elszántan fogja őket találni. Már olyan régen forronganak és anynyi fáradságukba került feken tartani buzgóságukat.

Pár perczel utóbb, mialatt Castrogeriz gróf és Marguerita vendégeiket a számukra fentartott szobákba kísérték, Beatrix és atyja látatlanul elhagyták a palotát és Rafael szabadon látónak boldogító tudatával hazafelé indultak az éj sötétjében.

Az utcák néptelenek voltak és jogosan reménykedtek, hogy hazaérkeznek még mielőtt valaki megtudná távozásukat. De miután a Calle Mayoron végighaladtak éppen mikor a Puerta del Solra akartak kilépni,

észrevették, hogy vagy egy feltűzet ember scrazokzik a falak között s azok árnyékában igyekeznek elrejtőzni. Kissé messzebb, csaknem a fegyverkovács kapuja előtt egy kocsi várakozni látszott. A kocsi a bakon ült, egyik kezében a két ló gyeplőjével. Másikban az ostorral, készen elrobogni az első jelre.

Ösztönszerűleg Boristidi hátraszókött, erősebben magához szorította leánya karját, melyet remegni érzett, mialatt Beatrix aggodalomtól elfojtott hangon suttogta:

— Talán miattunk álltak ott lesbe azok az emberek?

Don Antonió mozdulatlan maradt, nem tudta, hogy menjen-e előbbre, de rövid habozás után elhatározta, hogy folytatja az utat s leányával elszántan lépett a térre.

Látva, hogy újra elindultak, a gyanus alakok elhagyták az árnyékok, melyben eddig meglapulva voltak s közeledtek a kocsihoz.

Csakhamar csoportot képeztek a jármű körül, mely mellett Boristidinek és Beatrixnak el kellett haladni, hogy hazaérhessenek.

— Csakugyan velünk van bajuk, — szolt a fegyverkovács, — de már elkéstiünk azzal, hogy visszaforduljunk. Bátorság, gyermekek!

Folytatták az előrehaladást, látszólag nyugodtan, de ezt a nyugalmat meghazudtolta szívüknek gyors dobogása. Körüljártatták tekintetüket a Puerta del Solon és nem félelem nélkül állapították meg, hogy ezen a nappal olyan zajos és e késői órában egészen néptelen téren az ismeretlen emberek kényére vannak hagyva.

Igy jutottak el a kocsi közelébe. Már csak egy pár lépés választotta el őket a háztól. Megérkeztek, majd nem a kapu elé, de ekkor hirtelen éles sípszó hasította át a levegőt.

Az ismeretlenek, mintha várták volna ezt a jelt, rájuk rohantak, egyetlen kiáltás egyetlen szó ejtése nélkül. Mielőtt számot adhattak volna maguknak a szándékaikról,

Beatrix, akit hárman e banditák közül megragadtak el volt választva styjától. Erős kezek szoritották a karjait, fogták a lábait s képtelenné tették az ellentállásra. — Egy bendő, melyet a fejére dobtak, elfojtották kiáltásait. Érezte, hogy felkapják és a kocsiába teszik, melynek ajtaja becsapódott, miután a nórablók egyike mellette helyezkedett el.

A kocsi eserdített egyet az ostorával és a lovak elvágattak.

A boldogtalan asszony, aki ilyen hirtelen merényletnek esett áldozatul, e perczben azt hitte, hogy halálra viszik vagy még a halálnál is rosszabb sorsra. Kétségbeesett erőlködéssel sikerült talpra állania; a köveztet akarta vetni magát, bárha össze zuzza is tagjait.

— Azt kívánja, hogy megköttözsem, donna Beatrix? — szolt a kísérője, aki nem bocsájtotta el a kezét és aki egy erős lökésel visszaülni kényszerítette.

A fiatal asszony visszaesett az ülésre, rémülten és lesujtottan. A hangról megismerte Morera Juant. Nem mozdult többé, ott maradt a kocsi szegelyében meglapulva. Már megértette, hogy ez ember hatalmát esve nem a nyilt ellenszögüléssel sikerül elhárítania a veszélyt, mely fenyegeti. Mikor a lovak megálltak, Morera Juan leszállt.

— Fogólkodjék a karomba — mondá Morera Beatrixnak. — Jöjjön, három lépésön kell felhaladnia.

A fogoly engedelmesskedett a parancsnak: elrablójára támaszkodva fölment a lépcsőkön. Egy ajtót hallott kinyitani és ismét becsukódni.

— Itt vagyunk nálam, önnél — szolt Morera Juan. — Föllebbentheti a fátyolát.

Beszéd közben levette Beatrix fejéről a kendőt s annak szeméi egyetlen pillantással felölelték a helyet, ahová belépett. Egy tágas és magas szobát, melyben szőnyegek takarják el a falakat és amelyet egy tükörasztalra állított két kandeláber gyertyának lángja világított meg. (Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. április 21-én.

M. kir. OPERAHÁZ.

Borrián Károly fellépéssel
Uj betanulással.

A bibliás ember.

Zenés színdarab 3 felvonásban.
Szövegíró: Kienzl Vilmos.
Fordította: Radó Antal

Személyek:

K. kurátor	Ney
Mária	Marschalkó
Magdolna	Báder D.
János, tanító	Szemere
Mátyás, íródiák	Burrian
Xaver, szabó	Kertész
Antal, puskaműves	Dalnoki
Frigyes	Kárpát

Kezdeté 1/8 órakor.

NÉPOPERA.

Az Olasz operatársulat
vendégjátéka.

La Bohème

(BOHEMELET.)

Dalmú 4 képből. Zenéjét szer-
zette: Puccini Giacomo. Szöve-
gét írta: Giacosa és Illica, For-
ditotta Radó Antal.

Személyek:

Rodolphe	P. Navia
Schaunard	U. Carozzi
Marcel	Demarco E.
Colline	L. L'centi
Musette	M. D'Orta
Mimi	Ida Quaiatti

Kezdeté 1/8 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak

A boszorkány.

Dráma 5 felv. Írta: Sardou
Viktor. Ford.: Fai J. Béla.

Személyek:

Ximenes bibornok	Ivánfi
Don Lopez	Szacsavay
Juana	Aczél J.
Don Enrique	Garamszeghy
Ramiro	Jónis
Zoraya	Márkus E.
Fatum	Fai Sz.
Cardenas	Gyenes
Cleofas	Pethes J.
Oliveira	Rózsahegy

Kezdeté 1/2 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

A vizjátéki ciklus III-ik előadása.

Felolvas Beöthy Zsolt.

Uj betanulással:

A kérés.

Vígjáték 3 felvonásban.
Írta: Kisfaludy Károly.

Személyek:

Hösvári ezredes	Horváth
Baltali	Mihályi
Máli, leánya	Cs. Aczél I.
Károly	Náda
Lidi	D. Ligeti J.
Báró Székházi	Dezso
Petöföldi, ügyvéd	Gyenes
Margit	Kisa I.
Ferenc, öreg káplár	Bartos

Kezdeté 1/8 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

Áthelyezve: Károly-körút 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása	Szájpadlás nélküli műfogak,
Tartós fogtömések.	aranyhidak, koronák.
Fogszabások (altatásban is).	Jól használható fogszorok
	elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Nyitva! Nyitva!

Angol-Park

Városliget. :: Hermina-út 61-65.

A szezon színpadja. Uj sport. SKATING RINK. Kerekos
korosolyapálya. A ragyogó óriási teremben: katonazené

Nyitva! Délután 10-1 óráig is. Nyitva!

Az első kerekos korosolyapálya.

Angol tanítók és tanítónők. — Nagyszerű korosolyák.
Amerikai parkett. Pazar buffett. Kávéház. Vendéglő.
A pályára váltott jegyek a parkba is érvényesek.
Alpesi falu a legkedélyesebb hely. — Magas vasút.
— Merodrom. — Kocsi. — Csodakerek. — Varázskastély.
Mindena nap katonazené. — Szépe-díj 20 fillér.
Könyvtár d. n. 3 órákor. — Kedvezményes jegyek a irafikokban.

Nyitva! Nyitva!

Siófok fürdő a Balaton

elsőrendű nő- és gyermekfürdő.

Budapestről 2/4 órányira a déli vasút mentén. Merveos
báronynőm fürdőtelepéről és ideggyógy. hullámvöröséről.
Modern kényelem a fürdőtelepi szállókban és elsőrendű
ellátás. kívánságra diáttetikusan is. Gyermekeknek
külön erősítő ellátás. Remek park, színház, zene, sport
Prospektust kívánságra küld a fürdőigazgatóság.
Telefon 1. Telefon 1.

Fővárosi Orfeum

VI. Hegymező-utca 17. WALDMANN IRÉ, igazgató.

Mia vasárnap

két nagy előadás.

Kezdetük 1/4 és 8 órakor.

Délután mérsékelt helyárak.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig a nappali

pénztárnál.

PÉNZKÖLCSÖN

sorsjegyekre, órtékpapírokra és vidéki tak. pénzt. részv.

Erzsébet-sorsjegyre 10.- K	Olasz v. t. sorsjegyre 50 K
Józsvi " 12.- K	Oszták v. t. " 50 "
Bazilika " 25.- K	Hazai " 110 "
Magyar v. t. " 30.- K	Könyv. jelzől. " 110 "

A kölcsön apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyei
bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében
a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre
vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és
rájuk fúti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálog-
jegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.
BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1
Alapítva 1874.

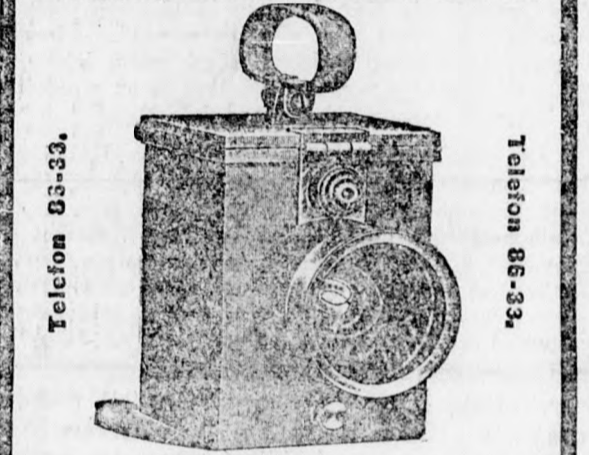
A világhírű eredeti angol The Champion

kerékpárokat dupla harang-
csapágygyal és szabad-
futóval, 3 és 5 évi jótállással,
minden árfelemlés nélkül
szigorúan az eredeti gyári
árakon havi 12 és 15 koro-
nas részletre adjuk és
kerékpár-alkatrészeket
az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gum-
mikát, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kónuszokat
és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított
nagybani eredeti gyári árban szállítunk
vidékre is **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrész-
kerékpár- és alkatrész-
rész nagykereskedők
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. sz.
Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegy-
zékünk 1500 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

Korányi Márton

herdozható accumulator-gyártó, javító és töltő műhely
Budapest, IV., Ferenciek-tere 3. sz.

Herdozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi
lámpák, bányalámpák, tüdőoltó-lámpák, kocsilámpák, zselé-
lámpák és automobil batteriák. — Accumulator gyártó ja-
vító és töltőállomás. — Szab. elektromos veszlámpák. —
Izzólámpa és elektrotechnikai czikkek gyári raklára.
Villany szerelés. — Váratlan Korányi-féle szíjvarró sodrony
egyszerűsítése.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre
10 évi jótállás mellett,
az Általános elismert legszólí-
dabb kizszoigálásáról híres

Reményi Mihály

czég, a magyar kir. zene-akadémia
házi hangszerkészítője szállít. : : :
Budapest, Király-utca 58.
Kérjen árjegyzéket és prospektust.

SZÖRME RUHA SZÖNYEG

Molykár
ellen legbiztosabban
megóvható a
Hűtőház-ban
TELEFON 66-97.

Ön már tudja? amerikai cipőket.

hogyan minden ár-
ban kaphatja a
legjobb és legol-
csóbb saját készítményű
és világ-gyártmányú
Szétküldés az ország minden részébe. Meg nem felelő kicse-
rölök. 20 K-an felül bérmentve. — Kérjen ingyen árjegyzéket,
Szóid és pontokiszolgálás. Kivonat az árjegyzékből:

Elegáns férfi-cipők
box- és chevro-bőrből, utolsó
divatú, dugós, fűzős 10, gom-
bos 1 K és feljebb.
Amerikai és angol cipők, elszá-
kíthatatlan 14, 16, 18, 20 és felj.
Gyönyörű női-cipők
box- és chevro-bőrből, dugós
9, fűzős 9,50, dugós 10 és felj.
Slikkes amerikai és angol cipők,
fűzős és dugós 13, 15, 18, 20
és feljebb. 12922
Hygienikus
gyermek-cipők
minden árban.
Mérték utáni
készítés leg-
finomabb ki-
vitelen.
Orthopéd-cipők fájós láb-
lábrajz után készülnek
Budapest, VII., Szondi-u. 23a.
nyugati pályaudvar közelében.

FRANZENSBAD

legelső láplúrdó a világon, kitűnő sziv-gyógyfürdő.
Só-forrás
orv. ajánlva a légző és emésztő szervek idült hurutja, influenza utó,
bajai, emésztési gyöngöség idült hólyaghurut, idült női bajok ellen-
Természetes franzensbadi sprudel-só
könnyen oldó, savkötő, hughajító, nagyobb adagokban
teljesen fájdalomlan' hashajtó szer. — Kapható gyógy-
szertárakban, drogériákban, ásványvízke-
kedésekben.
Vezérképviselőség:
Alte k. k. Feldapotheke Wien, I. Stophansplatz 8.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,
Vajda-féle tojóport.
Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak
részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:
Főhercegi udvari gyógyszerár
Aicsut.

"Kulatár"

szobrász és építőművészek által tervezett
kész művészeti síroművek általán' kiállítás
BUDAPEST, VIII., Köztömétő-út 4.
TELEFON 91-76. IRODA:
BLUM LAJOS
:: sírkőraktárában ::

Egy hónap 15.000 példány
alatt több mint 15.000 kelt el!

**Humortól ragyogó, élvezet-
tes, satirikus olvasmány!**
Második kiadás!
**Irodalmunk
jeleseinek
karikatúrái!**

A MODERN KÖNYVTÁR

legújabb száma: **KARINTHY FRIGYES**
Igy irtok ti
IRODALMI KARIKATURÁK!
Major Henrik és
Dezso Alajos rajzaival. **Ára 1 K 20f**
Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezso,
Kemény Simon, Szabolcska Mihály, Szép
Ernő, Gellért Oszkár, Kalika Margit, Füst
Miklós, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Mol-
nár Ferencz, Móricz Zsigmond, Eötvös Ká-
roly, Mikszáth Kálmán, Wilde Oszkár,
Ibsen Henrik stb., stb. művészi karikatúrái.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai
r.t. (Budapest, Rákóczi-út 54) kiadása.
Kapható minden könyvkereskedésben!

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. április 21-én.

NYUGSZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Györgyike, drága gyermek.

Szinmű 3 felvonásban, 4 képben
Írta: Szomory Dezső.

Személyek:

Mikár Ferencz	Góth
Mikár Ferencz	V. Haraszthy
Györgyike	Sz. Varsányi I.
Anna	Mészáros G.
Stefi	Lánczy M.
Hübner Félix	Csontos
Teisánszky László	Tanay
Glanz Hugó	Kemenes
Pavlots Lóri	Rónaszékyné
Ida	Molnár
Virágáros leány	Szomy
Sofőr	Bogyó M.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendes helyárakkal.

A berlini Deutsches Theater vendégjátéka:

Turandot.

Chinesisches Märchenspiel von Carlo Gozzi.

Személyek:

Turandot	Eysoldt
Altonn	Diegelmann
Adelma	Rosenberg
Zelma	E. Weirauch
Skrima	M. Wolf
Barak	Kühne
Kalaf	Wörz
Timur	Klimm
Ismael	Ebart
Pantalone	Reissig
Tartaglia	Biensfeldt
Brigida	Tiedtke
Truffaldino	Wassmann

Kezdeté 1/2 órakor.

ÚJ SZINPAD.

Délután mérsékelt helyárak.

Kacagni — meghalni.

Utána:

Irodalom.

Kezdeté 4 órakor.

Este rendes helyárakkal.

Tavaszi mámor.

Proletártragédia Írta: Bartal Lajos.

Személyek:

András, szolga	egény	Palaky J.
Hirtelen, a gazdája	Harsányi	
Az utkaparó	Garas	
Esküdt	Antalfy	
Vejji	Pesti	
Simon	Hada	
Lórczi	Gellért	
Weisz, kormárkos	Darvas	
Cigányprimás	Fridi	

Ezt követi:

Kacagni — meghalni.

Egyfelvonásos. Írta: Max Daut

hendey. Fordította: Erdősi Dezső.

Személyek:

Ivetté Bernard	Simonyi M.
Bernard, az atya	Pesti
Pierre M. rőrt	Garas
Calmet abbé	Harsányi
Clairé	Saláth Etel

Végül:

Irodalom.

Egyfelvonásos. Írta: Schnitzler

Artur. Fordította: Harmos Ilona.

Személyek:

Clamens	Antalfy
Margit	Harmos I.
G. Ibert	Gellért

Kezdeté 3 órakor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. **Előadás kezdete 1/2 órakor.**

Ujdonság! Ma! Ujdonság!

„IN DER KANTINE“
és
„A vén kecske“.

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig, Hirsch nagytársada Andrássy-ut 19, és Söprnyi nagytársadában Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-50 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciónak feltevével.

Abbázia Szálloda
Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálat.

PALACE ÉTTEREM = és KÁVÉHÁZ
CAFÉ RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Esténként toina: Korodi Gyula muzsikái.	Palace soupo személyenként 3 korona.
---	--

Csokrok, koszorúk
kerti és egyéb díszítések a legszebb kivitelben, mérsékelt áron készíttetnek

Kmoskó Mihály
virágkereskedése

Budapest, VI., Eötvös-utca 6. szám.
Növénytelep és kertészet
Budapest, I., Budafoki-ut 48. szám.
Alapították 1881. Telefon 90-72. sz.

mama!

KERPEL
kézfinomító
akárok

KERPEL-kézfinomító 90 fillér, a kezét 3 nap alatt bársonysímára és hófehérré teszi. **KERPEL-arcfinomító** 2 korona 60 fillér. Az arcon előforduló szeplőket, májfoltokat, mitesszert és egyéb tisztátalanságot rögtön elmulaszt. **KERPEL-bőrfinomító mosdószappan** 3 db 1 korona 30 fillér, ezidőszerint a legolcsóbb és legtekélyesebb kiváló illatú mosdószappan. **KERPEL-arcfinomító puder** 2 korona. Fejtétlen ártalmatlan, kitűnően tapad és remek illatú. Minden színben kapható. Egy arcfinomítót, egy kézfinomítót, egy pudert, egy csomag szappant franco küld: **Kerpel-gyógytár Budapest, V., Lipót-körut 28. sz.**

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1912. április 21-én.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák

Az alibi.

Defektív történet 4 felvonásban. Írta: Paul Armstrong. Fordította: Dr. Mikos Lajos.

Személyek:
 Doyle detektív Kertész
 Websteré Csatay J.
 Moorens Goró L.
 Fay György Réthely
 Lene Vilmos Pártos
 Róza, leánya Báthory G.
 Bobby, Róza öccse Lakos V.
 Kitty, Róza húga Lakos E.
 Handler Körmeny
 Snuth Hegedüs
 Bückendolfenbach Kardos
 Randalj Leó Balla
 Vörös Jocklin Z. Molnár
 Averi Simi Vágo
 Patkány Tóni Csizsér

Kezdet 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

Blankó Posnet.

Melodráma és egyuttal prédikáció. Írta: Bernhard Shaw. Fordította: Hevesi Sándor.

Személyek:
 Blankó Posnet Törzs
 Dániels, előjáró Z. Molnár
 Kemp, főbíró Vágo
 Strapper, öcsöce Tarnay
 Hannah Geró L.
 Lottie Zala C.
 Emma L. Zikó L.
 Jessie Bóros M.
 Femmy Ewans Gombaszögi
 Esküdték elnöke Réthely
 Io, fuvaros Körmeny
 Nestor Csizsér
 Egy Nestor T. Halmy M.

Utána:

A sors embere.

Tréfa egy felv. Írta: Bernhard Shaw. Fordította: Hevesi Sándor.

Személyek:
 Napoleon Törzs
 A hadnagy Z. Molnár
 A hölgy Gombaszögi
 A vendéglős Vágo

Kezdet 1/8 órakor

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárák

Leányvásár.

Operetta 3 felvonásban. Írták: Martos Ferencz és Brédy Miksa. Zenejét szerelte: Jacobi Victor.

Személyek:
 Harrison Boross
 Harrisonné Erdei B.
 Lucy, leánya Harmath L.
 Rottenberg gróf Latabár
 Fritzi, fia Rátkai
 Miries Tom Király
 Korcsmáros Kovács
 Hajókapitány Krassnai
 Bessl, szobalány Fedák S.
 Sam, pincér Dévényi

Kezdet 3 órakor.

Este rendes helyárákkal.

A gésák.

Vagy egy japán teaház története. Operett 2 felvonásban. Írta: Owen Hall. Zenejét szerelte: Sidney Jones. Fordították: Fái J. Béla és Makai Emil.

Személyek:
 Fairfax Lukosy
 Bronville Krasznay
 Stauley Fényes A.
 Imári Márki Boross
 Vun-Csi Rátkai
 Mimóza Fedák S.
 Jallotte Louzai A.
 Molly Seamure Berky L.
 Lady Constancer B. Rády G.

Kezdet 1/8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Végszínház-utca 2-3. Telefon 98-39.

Vásár Amerikában (eredeti felvételek). - A Káspi tenger (lát-kép). Az új felgyelő (dráma). A vasárnapi magyar-német mérkőzés. Lemke bokréája (komédia). A kékgyöngy nyakék társadalmi dráma 2 felvonásban. Kizárólagos előadási joggal. Előadások kezdete hétköznapon d. u. 6, vasár- és ünnepponokon d. u. 4 órától éjfélig, folytatódólagosan.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, április hó 21-én két előadás: Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárák **rendkívül** előadás teljes esti műsorral. Este 8 órakor a főfilmmulhatatlan áprilisi műsor.

Wiesenthal

Ella és Bertá, világhírű táncművésznők rövid vendégjátéka.

Paul Beckers

„Das Original“ teljesen új szülő-műsorral.

Fred Marion. Maggie May.

4 Orig. Miftons. Oscar & Suzette

Les 6 Bravourouffs.

„Bernáték kikocsiznak“ Szenzációs kinemasköcs. Írta: Meltai Jenő.

A kísértetek kastélya! (The haunted Castle) világhírű rejtélyes látványosság.

Les Avélines Sorrelle D'Alimé Peraz Grimald

K. Solti Hermin és Virágh Jenő új kópékkal és a többi pompás áprilisi attrakció!

A télikerben **Royal-Cabaret**. Belépődíj 1 óráig 1 korona 1 óra után nincs belépődíj. **Kiko Vincze** és zenekara hajnalig muzsikál. 46 új, szenzációs ének- és táncatrakció. Minden vasárnap és ünneppon délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárák nagy családi előadás teljes esti műsorral.

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓSZER

Neruda Nándor

Cs. & KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS U. 7.

Városmajor szanatórium

és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.

Telefon 88-99.

A kis Svábhegy lankás hegy- oldalán, ősrégi aranyás park közepén, remek kiutással a budai hegyekre. Önzöld levegő. Budapest legcsodásabb területe. Harmincz, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg családi otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógykezelés összes eljárásal. Szén-

savas, sós, mór, fenyő, villamos és fenyőfürők. A szanatórium- ban rendelkeznek: emésztőszervek betegségei, anyagcsere- hámte- mak, cukorbetegség, máj, epekö- bajok, vesebajok, neurasthenia, háttöréscsontok ellen, sovány- és hízalékekészítésére. — Igazgató-főorvos: cseray- falvi dr. Kozmutza Béla. Felvétel a szanatóriumban egész nap.

Benes Károlyné

VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsorangu angol és francia női divattervezéssel kap- csolatban csatlakoztatott

szabázasati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII. ker. tanfo- lyamra megkezdődtek és na- pozita d. e. 10-12-ig. á. u. 2 órától 6-ig eszközölhetők.

PYRAM

CIPÓKRÉM A LEGJOBB. GYÁRTJA: **BENES TESTVÉREK GYŐR**

Képeket és kereteket mint eszményi szép **alkalmi ajándékot** ajánl

Sinayberger Béla műkereskedő és fényképész

Király-utca 51. (a Teréz-templommal szemben.) Mindennemű stilszerű keretezések, vala- mint művészi fényképek. Telefon 13-68.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye- ket s azokra magasabb költséget nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben)

AZ ÉN UJSÁGOM.

Képes heti gyermeklap. Szerkesztő: PÓSA LAJOS.

A gyermekeké ez az ujság. Vidám, friss, tarka, úde, mint a tavasz. Öröme, mulatsága, barátja a gyermekeknek. Tizenháromszor közzönt bo negyedévenként az ő kis olvasóihoz, mind- annyiszor új örömet, új mulatságot szereve nekik. Mese, vers, elbeszélés, tréfa, kép, mulattató apróság kedves tarkaságban köve- tik egymást; egy-egy szám egész tárháza a szebbnél-szebb olvasmányoknak. Az április elsején kezdődő új évszgyedben Móra Ferencz: Csalavári Csalavér mulatságos kalandjainak folytatását találjuk. Gyököcssy Endre pedig „Földszertő magyarok“ című gyönyörű el- beszélését kezdli meg. Csupa jókedv, tréfa és móka **Az Én Ujságom**. Előfizetési ára ne- gyedévre 2.50 korona.

Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 10. Mutatványszám kérésre ingyen.

EREDETI BENZ

Elismert legjobb gyártmány álló- és fekvőrendszerű benzinkomobílos cséplőkészleteket teljes jótállás mellett szállítja a

BENZ

MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTOR- GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Központi iroda és gyártótelep: BUDAPEST, VII. KER., ILKA-UTCZA 31. SZÁM.

Telefon: 168-79. és 81-41.

Árjegyzék ingyen és bérmentve! Kiszárázó írtási feltételek! Szakszerű kiszálgatás! Képviselet és ügynökök felvételnek!

ABBZIA.

BRISTOL-SZÁLLODA

ELSŐRANGU HÁZ.

MÉRSÉKELT ÁRAK.

CSILLAG BELA SZÁLLODÁS.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság! 11 órakor Ujdonság!

Pillanat felvételek.

Bobózat. Írta: Korcsmáros Nándor.

9 órakor: 9 órakor:

CSINGILINGI.

Bobózat, írták: Glinger és Taussig. Ford. és átdolg. Steinhardt.

STEINHARDT, HUNYADI és GALAMBOS új kópékkal.

Vasár- és ünnepponokon délután mérsékelt helyárák előadás. Kezdet 1/2 órakor. Éjfélt után a romek télikerben **Sarkózi Pista** zenekara, cabareti és táncz, belépő díj nélkül. Jegyek: d. e. 10-12-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch- féle nagytársaságban és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telefon 187-46.

Ma vasárnap **2 előadás 2** d. u. 4 órakor (gyermekeknek fél helyárák) és este 8 1/2 óra- kor, mindig a teljes műsor. **Fenomenális siker! Manci Sellovi** 9 oroszlan 3 tigris. **Jausci!** Mund Ilton 30 kutya. Hétfőn este 8 1/2 órakor nagy előadás.

Finom uri fehéreműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat özégnél

VI., Budapest, Andrássy-ut 50. sz.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvénynél, oszuznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be- vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

SZINHÁZAK

Vasárnap, 1912. április 21-én.

BUDAPESTI SZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak

A gyimesi vadvirág.

Eredeti népszimű dalokkal és wanczokkal 3 felvonásban. Irta: Géczy István

Kezdeté 1/2 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Mayerék.

Bőhozat 3 felvonásban. Irta: Firtz Friedmann-Frederich. 1. or. titolta és magyar színi alkalmazta: Szomory Emil.

Rzemélyek:

Mayer Adolf Mária Feld
Mayer Moricó Dellinó
Mayer Irén Mátyók L.
Mayer Frigyes Pálinszky
Mayer Izák Pekete
Mayer Jakab Fenyesi
Pato Vilmos Klenovics
Elt, Leányk Veszpréminé
Császár Roche lovag Hollós T.
Gábor Ernő

Kezdeté 1/2 órákor.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legidősebb mozgóképpalotja. Bejárat: József-körút 31. sz. Telefon 120-48

„Singer ciklus” XVIII. sorozat. A karibonarik. Katonadráma 2 felvonás an. történelmi műkép Tom, az életmentő. Amerikai szimű. Maxi az ebédnél. Vigjáték Max Linderrel a cim-szerepben.

Ezenkívül több kitűnő vigjáték, természet utáni felvételek és aktuálisok.

Helyárak: Erkély páholy 2 K, Páholy 1.50 K, I. hely 1 K, II-ik 80 f, III-ik 60 f. Előadások kezdete hétköznap d. u. 5 1/2 órákor, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak

Mesés India.

Kezdeté 1/2 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Isteni színjáték.

Kezdeté 1/2 órákor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma, vasárnap, április 21-én két előadás!

Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárak **rendkívüli** előadás teljes esti műsorral.

Este 8 órákor a fölfülmulhatatlan áprilisi műsor.

WIESENTHAL Elsa és Berta, a világhírű táncművésznők rövid vendégjátéka.

Paul BECKERS „Das Original” teljesen új színdarabja. Fred Marion, Oscar & Suzette. The haunted Castle Les Averinos, Maggie May, Szenziócinó Kinema Szkecses: Bernáték kikocsiznak! Heltai Jenő tréfája. Tűz 4 Orig. Clifton. Les 6 Brauouffs. K. Solti Hermin és Virágh Jenő új kupaikkal.

Sorelle D'Alme, Perez Grimaldi és a többi pompás áprilisi attrakció.

A délkertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj.

Kukó Vánczó és zenekara. Bal-művészi, keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Minden vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárak nagy családi teljes esti műsorral.

ÁGYTOLLAK, „MARABU”-hoz

VII., Károly-körút 7. Ágytoll-gőztisztítás. (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszazállítás még aznap **0** díjtalanul **0** eszközöztetik.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegek**

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfel-emelés nélkül **részletfizetésre is.**

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32. (az udvarban.)

Elismert kitűnő fényképező készülékek

saját és idegen szerkezetben. — Összes amatőr-felvétel kidolgozása saját műtermünkben. A nagy fogyasztás folytán állandóan friss anyagszert. Ajánlatos bármely készülék bevásárlása előtt tanácsunkat kikérni. Közkezelet „Austria” kamaránk minden fényképezőben beszerezhető. — **Arjegyzék ingyen.**

Kereskedők fordulásnak kivételi házkhoz: „KAMERA INDUSTRIE” Wien, VII

R. LECHNER (WILH. MÜLLER)

fényképező készülékek gyára Wien, I., Graben 30. és 31. Nagy raktár mindenféle fényképezési kellékkel. **0** Műhely amatőrök számára.

Weinberger és Fodor

az 55785

sportcikkek áruháza.

FOOTBALL

czikkekben az ország legnagyobb raktára.

IV., Harischbazar 4.

Telefon 113-59.

Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.

TROCADERO

Telefon 15-70

VII. KIRÁLY-UTCZA 77. Pénztárváltás 6-ker

NEMZETKÖZI KABARET.

Az áprilisi teljesen új remek műsor!

Hilda Reiman **József Schäffer** **Lafayette** előadó művészn. előadó művész. előképek.

Hansl Edelweiss tíri énekesnő. **Eise Gless** szubrette

!!! Die unmoralische Wohnung !!!

Schwand in 1. Akt von Ablender Engel. **Tóth Maresa** cabaret énekesnő. **The 3 Hardins** zenejelent. **Hilda Ernau** táncművésznő. 12-1-ig 14 tánc attrakció felépítő szabad bemenet mellett. 1-5-ig keringőverseny pécsi Hegedűs Gyula vezényletével. Tegyelevétel Zipsér és Königsfal Andrassy-ut 4. Kezdeté 10 órákor.

104

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Ma vasárnap, április 21-én, délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárak **rendkívüli** családi előadás teljes esti műsorral.

Wiesenthal

ELSA és BERTA a világhírű táncművésznők

!! egyetlen délutáni fellépte. !!

Szenziócinó kinema-szkecses: Bernáték kikocsiznak! Heltai Jenő tréfája. Beszélő mozi! Világító díszlet! **Paul Beckers**, Fred Marion és a többi pompás áprilisi attrakció. Jegyek az összes előadásokra — elővételi díj nélkül — váltathatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

Skalor
Kávéház
36-ik
Racz Laci cigánykirály teljes zenekarával este 8-10-ig hangverseny

ADORJÁN ANDOR könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.
Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedés (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Prizmás rendszerű Goerz stb., színházi, tábori, vadászati

Látcsövek

havi lefizetésre.

Képes látcsőárjegyzék ingyen és bérmentve.

Aufrecht és Goldschmied utóda

ELEK ÉS TÁRSA R.-T.

BUDAPEST, VI., Károly-körút 10.

SZEP TELT KEBEL!

A Lassing-féle „Amorlin” kebel-krém többszörösen kipróbált és elismert szer, teljesen kifejlett, szép kebel előzéséhez. Tartós, biztos eredmény. Az Amorlint többször kintünettek és sok elismerő levél szól **Ártalmatlanságáról**; csak külsőleg használható és bármilyen kornaknál alkalmazható. — Egy tégely ára használati utasítással 4 kor. Kétszeres nagyságu tégely 1 drb hozzávaló szappannal — az eredmény előzésre teljesen elegendő — 7 kor. Titoktartás mellett küldi utánvét mellett vagy bélyegpek beklüldése ellenében: **Frau I. Frisch, Wien, VIII. Tigergasse 38/72**

középért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

EHRENTREU és FUCHS
testvéreknei
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59

Heti műsor:

Április hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népopera	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uj Színpad	Budapesti Színház	Várszínház	Urania
22 Hétfő	Lakmé	A körök	Tiaviata	Cyges un sein Ring	A Góság	Blanco Posnet A sors embere	A Mari A bátor Kasszian	Mayerék	--	Isteni színjáték
23 Kedd	A nyugati leánya	Év. boszorkány	Troubadour	Jedermann	A Góság	frankfurtiak	A pénztárca Thermidor	Mayerék	--	Isteni színjáték
24 Szerda	A bibliás ember	A csárno	Rigoletto	Tu audot	A góság	Blanco Posnet A sors embere	A pénztárca Thermidor	Mayerék	--	Isteni színjáték
25 Csütörtök	A hegyek aijan	Testvérek	Troubadour	Jedermann	A góság	A rablólovag	A pénztárca Thermidor	Sovillai borbély	--	Isteni színjáték
26 Péntek	aba királ, nője	Testvérek	Aida	Jedermann	A góság	Blanco Posnet A sors embere	Lavasi mamor Kacznagi meghalni Irodalom	Lammermoori Lucia	--	Isteni színjáték
27 Szombat	A bibliás ember	A mama	Bohémélet	Turandot	A góság	A frankfurtiak	A pénztárca Thermidor	Sovillai borbély	--	Vivó-st
28 Vasárnap	Délután Lohengrin Este	Kang és móu A mama	Aida	Innocent Turandot	Leányvasár A Góság	Sárga liliom Blanco Posnet A sors embere	Kacznagi meghalni A pénztárca Thermidor	Mayerék Sovillai borbély	--	--

„A köztudatba ment át“, „hogycsakis KÁLLAI LAJOS motorgyára
 Budapest, VI., Gyár-utca 28.
 szállítja teljes jótállás mellett a leghíresebb motorcséplő-készleteket.
 Saját érdekében kérjen minden gazda dísz-főlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár!
Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem tévesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
 Epest, IV., Semmelweis-u. 7.
 Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédli székek, foteuilok, férfinőbőrák és irodahelyiségek butorítása!
 Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

BIKSZÁD-GYÓGYFÜRDŐ SZATMÁRVÁRMEGYE
 Meleg ásványvíz-fürdők, szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, Inhalatio, 160 kényelmesen berendezett szoba, vízvezeték, acetilén-világítás. — Vasúti állomás, posta, távirda, telefon interurban helyben. Elő- és utóévadban állandó tartózkodásnál a szobákról 30% engedmény. — Fürdőorvos dr. Hoffmann Oszkár. — Prospektust ásványvízről, árjegyzéket és minámenemű felvilágosítást kívánatra készséggel küld
Megnyitás május 15-én. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Viznyomású sajtók „HERCULES“ szőlő- és gyümölcsprés
 kézi hajtásra. Gyártják mint különlegességet, különféle nagyságban és szerkezetben, kitűnő kivitelben
PH. MAYFARTH & Co.
 WIEN III.
 Gépgyár és vasöntöde.
 Különleges gyár szőlő- és gyümölcspréskészítő gépekre
 Kitérővel több mint 700 első díjjal.
 A most megjelent 188/a számú képes kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve megküldetik.

Az Én Ujságom
 elfizetési ára:
 Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor
 Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

BERLINI VICTORIA
 Általános biztosító részvénytársaság. Alapított 1853.
 Biztosítási Alomány 1910. december 31-én: K. 2.273.943.548.—
 Vagyoni 1910. december 31-én: K. 859.594.576.—
 Bevétel az 1910. évben: K. 197.784.727.—
 Nyereség az 1910. évben: K. 40.302.580.—
 Nyereségrészesedés: az 1910. üzletévre — K. 36.680.194.—
Különös előnyök:
 Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.
 Pénz vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltételével pedig az egész biztosítási összeg fizetett ki halál esetében.
 Víznyomású: A biztosított minden külön pótlékozás nélkül kezdettől fogva tartózkodhat és távozhat az egész földön.
 A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.
 Legmagasabb költségek és visszavásárlási érték a évi fennállás után.
 Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők 6 hónapon belül orvosi vizsgálat nélkül.
 Három biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.
 Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik.
 Az 1909. üzletévre 35.734.621 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbevételek 3%-val emelkedő osztalék fizetett ki.
 Pénz: 10.000 koronás előtérlet és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyéneknek csupán 684 koronájába kerül.
 Rövid világos biztosítási feltételek, fenntartások nélkül. Ugyan képviselőket alkalmazunk.
Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:
Budapest, V., Dorottya-utca 1. szám.

KISS szerencséseje NAGY!
 A 600,000 koronás főnyereményt,
 melyet az Április 18-iki befejező húzások t. vevőinknek kifizettünk, újból fényesen igazolta, mily előnyös sorsjegyeket KISS bankházában vásárolni, mert
KISS szerencséseje NAGY!
 Már ötödször nyerték nálunk a 600.000 koronás főnyereményt.
 A legközelebb kezdődő XXX. sorsjáték I. osztályához különös gondot válogattunk össze az alábbi szerencsesorsjegyeket. Neve mellett mindeki megtalálja azt a sorsjegyet, melyet a sors néki szánt, hogy boldogságát megalapíthassa. Rendelje meg a neve mellett álló sorsjegyet azonnal, nehogy a kívánt számot időközben eladjuk,
Kiss Károly és Társa
 bankházában.
 Központ: **IV., Kossuth Lajos-utca 13. sz.**
 Fiókhely: **Erzsébet-körút 32. szám.**
 es Önnek szerencséseje lesz.

Adél	93674	Emil	4208	Józsa	90827	Nelli	48190
Adolf	20187	Emília	48190	József	102228	Netti	51204
Adorján	51496	Emma	51205	Julia	79149	Oiga	60109
Agátha	13268	Endrő	6453	Juliska	92322	Oszkár	94949
Ágnes	91348	Erna	90653	Kálmán	100888	Ottília	54784
Ákos	92326	Ernő	92315	Kamill	54758	Ottó	12724
Aladár	91943	Ervin	50628	Karolin	91933	Ottokár	94212
Alajos	91949	Erzsébet	91323	Károly	8131	Ódon	54765
Albert	46937	Ézster	2325	Katalin	54771	Órzi	64598
Alfréd	46906	Etel	90808	Kázmér	94226	Pál	46918
Alice	21981	Eugénia	8143	Kelemen	22292	Paula	91502
Amália	51490	Eva	96077	Klára	54792	Pepi	46920
Ambrus	27121	Fabián	94244	Klotild	90833	Péter	2336
Andor	23134	Fanni	100802	Kolozs	17002	Piroska	53388
András	60109	Felicia	100958	Konrad	51330	Pista	20073
Anna	94949	Ferencz	91906	Kornél	46948	Regina	54777
Antal	54784	Flóra	78239	Kornélia	96675	René	51250
Aranka	12724	Franciska	68328	Kristóf	63454	Rezső	2349
Ármin	94212	Frida	90415	Krisztina	50552	Richárd	91546
Arnold	54765	Frigyes	8232	Lajos	94915	Róbert	50569
Aron	64598	Fülöp	92576	László	39552	Román	64240
Árpád	40818	Gábor	90773	Laura	9825	Rózsa	13167
Árthur	91502	Gabriella	46930	Lázár	50453	Rozália	48171
Augusta	79163	Gáspár	91339	Lenke	67325	Róziska	90809
Aurél	75004	Gedőn	48130	Leó	93376	Rudolf	94942
Aurélia	9808	Gergely	27994	Leontin	64238	Salamon	73378
Balázs	90723	Géza	91337	Leopold	96071	Samu	51346
Bálint	67618	Géza	18617	Lidia	68025	Sámuel	90548
Bandi	91930	Gusztáv	54712	Lipót	64579	Sándor	32086
Barnabás	21826	György	90847	Lórenc	20048	Sári	95326
Eéla	94932	Győző	3363	Loránt	90776	Sarolta	90829
Benedek	4411	Gyula	94201	Lothár	94952	Simon	64244
Benjamin	74129	Gyuri	35896	Lőrinc	64234	Soma	73315
Benő	91901	Hajnalka	94207	Lujza	90791	Stefánia	21963
Bernát	24052	Heléna	106050	Lukács	63610	Szidónia	65961
Berta	91301	Henrik	2304	Magda	66904	Tamás	54417
Biri	21944	Hermann	60999	Malvin	102211	Taszió	92307
Blanka	90720	Hermína	102526	Manó	94232	Teodor	91711
Bódog	93394	Hilda	100836	Marcell	34286	Teresi	90342
Borbála	67605	Hugó	96059	Margit	94236	Teréz	49941
Boriska	92333	Ibolyka	5222	Mária	8355	Terka	8241
Böske	94912	Ida	6458	Mariska	39473	Tibor	23117
Camilla	21639	Ignác	102124	Márk	79301	Tihamér	91517
Carolina	8101	Ika	64623	Márkus	21064	Tivadár	95343
Cecília	13032	Illés	78451	Márta	92494	Tódor	48144
Cornélia	39494	Ilma	67336	Martin	2311	Urban	95010
Dániel	51225	Ilona	60082	Márton	90690	Valér	103356
Dávid	19124	Imre	100830	Matild	67302	Valéria	22281
Dénes	50642	Irén	2340	Mátyás	39469	Venczel	54798
Dezso	65967	Irma	100973	Menyhért	51197	Vendel	4203
Dóra	21875	István	51245	Mici	63466	Viktor	94998
Dorottya	67692	Iván	8289	Mihály	5210	Viktória	60130
Döme	102169	Izabella	8119	Miklós	4315	Vilma	85022
Édit	96086	Izidor	54438	Miksa	24759	Vilmos	46940
Ede	60095	Izor	66918	Milán	73357	Vinco	7485
Elek	54753	Izsó	91923	Mór	21510	Walter	8267
Elemér	4223	Jakab	91920	Mózes	37795	Zoltán	67344
Eleonóra	90312	Janka	50468	Náci	39565	Zsni	50632
Ella	8318	János	100821	Nándor	46914	Zsigmond	63462
Elvira	96843	Jenő	8265	Natalia	93379	Zsófia	39409
Elza	32474	Jolán	39409	Náthán	23207	Zsuzsanna	4208

Szíves rendelését postafordultával kérjük alábbi **„Megrendelés“**-en, melyet legelőszerűbb egy levelezőlapra felragasztva beküldeni.
A XXX. sorsjáték első osztályának huzása május 22 és 24-én.
 Tessék kivágni és címünkre beküldeni.
MEGRENDELÉS.
Kiss Károly és Társa
 Egy. bankháza
 Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.
 Szíveskedjék nekem a XXX. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet megküldeni.
A sorsjegy árát { egyidejűleg postautalványon küldöm, kérem utánvételezni.
kor.fill.
 Név:
 Pontos cím:

American Shoe Company Ltd.

Amerikai Cipő Részvénytársaság

Kizárólag amerikai cipők különlegességeink

eredeti árakon kaphatók:

Budapest, IV., Kigyó-tér 1. (Királyi bérpalota)

V., Dorottya-utca 6. sz. Debrecen, Piac-u. 44.

VII., Erzsébet-körut 42. Zágráb, Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Postai megrendelések
IV., Kigyó-tér 1. szám alá
intézendők!

Hazai Likőr-, Rum- és Szeszgyár R.-T.

Budapest, VI., Forgách-u. 9/b

Gőzüzemű likörgyártás. * Magyaránnyu gyümölcs-pálinkafőzde. * Szesz-szabadraktár. * Szeszdenaturáló-telep. * Különlegesség gyanánt ajánljuk garantált valódi

boróka pálinkánkat.

Likörgyárunk különlegessége:

Millenium keserü

„ páratlan hatásu gyomorlikör. „

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta téglágetőket, cseréptéglagyárakat, chamoto-gyárakat, mészgetőket, magnesitműveket, tüzelőberendezéseket, gyárkéményeket, kazánfalazásokat.

Több mint 5000 építkezés.

„OLLA”
bizonyíthatóan a legjobb higiénikus GUMMI
3 évi jótállás minden drébrt.
Ára 4, 8 és 8 K tucatjárt.
Mintagyűjtőmények 12 db válogatva 5 K

„OLLA”
GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja OLLA kapható minden gyógyszerárban s jobb drogueriarban Erdekcs árjegyzéket küld OLLA Gumigyár, Wien, II/817. Praterstr. 57.

BUTOR

Készpénzért és részletre Nem kell banknál törleszteni és semmiféle kamat nem számítatik. Háló, ebédő, uri és szalonberendezések, óriási választék, egyszerű és modern kivitelben.

FUCHS BODOG butornagykereskedő
Budapest VII. Erzsébet-körut 32. Árjegyzék ingyen.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZEK
RESZLETFIZETESRE IS!

10 évi jótállás mellett

Magyarországon legolcsóbban kaphatók

TÓTH JÓZSEF

CHRONOMETER ÉS MUORÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN

SZEGED, Dugonics tér 11 /H.

Számtalan elismeréssel. Orajavitások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GÖZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba. A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásra és onnan közlekednek, ugyaziatén Venzianában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Roma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb. A gőzhajók modern kényelemmel, hálfűkkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menéjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodá.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ES MŰBÍRÓ

üzletében szerezhetők be

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLDÖNÖS CONDOIT FORDITOM.
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Férjhez menni óhajt
26 éves kath. árva 180,000 vagyonnal, 38 éves francia k. a. 100,000 vagyonnal, 22 éves eszaki török hölgy 100,000 vagyonnal, valamint még sok száz vagyonos özvegy és hajadon. Komoly ajánlatoknak, ha vagyontalanok is, díjtalan felvilágosítást ad Schlessinger, Berlin 18.

Szóló-spárgát,
cukorborsót, kártholt, spenótot, zöld hagymácskát, új burgonyát 5 kilónként 2 korona 60 fillér házilag főzött barack-lekvár kilóját 2 kor. 40 fillérért szállítja Szabó Géza Csengradról.

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalapabb kiképzés gépírás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beriratközás naponként. Tan-díj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Karlóthek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadás- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan eseti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Rózsafák
Tíz darab két éves magas rózsát újdonságok 20 korona. Tíz darab két éves legjobb fajok 16 korona. Tíz darab bokorrózsák 7 korona. — Kezessek meg fogamzásért, virágzásért. Szállítás utánvétellel csomagolással együtt bérmentve bárholva. Kérje díjtalan gyakorlati tanácsadó képes árjegyzékemet. Íjább Wilk kiviteli kérészete, Feketehalom 296.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 H-teres tartályban 11 korona bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felka konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért házaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jut állást. Verszegonyosság, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. 11/1. Telefon 156-80.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 92-99. Alapított 1880-ban

Zöld cukorborsót,
spenótot, sóskát, kártholt, új burgonyát, öt kilót 3 koronáért szállít Wellisz, Csengrad 6176

Parti-árakat
szövet- és fehérnemű-árakban, bármily nagy mennyiséget, helyben és vidéken veszek készpénzért. Ajánlatokat e lap kiadóhatalmába „Parti-árkereskedő” címmel kérések.

Díszkert kedvelők
kérjenek árjegyzéket az Eisz magyar díszkertészi iskolától. — Tulajdonosa: Copony Ede Körmenen. 120 fajta tülevelű fák, lombfák, sorkák, díszcserjék kaphatók. 6168

Feltalálók
Utmutatója szabadalmazás-hoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

Gyümölcsfa
díszfa és rózsaszárnyezékek ingyen szolgál Weber-faiskolaja, Békásmegyer. (Budapest mellett).

Mérlegképes
könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat S. B. V., Sziget-utca 4-6., II. 25. alá kérék.

Singer varrógépek
Kerekpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14. javításokat olcsón készíti. Kétes árjegyzéket ingyen küld

Sas
szálloda, IV. Sarkantus-utca 12. Szobák mindenkor jutányosan kaphatók

FATIME és SEMIRAMIS
övszer-kilönlőségűek a világ legkiválóbb minőségű Válogatott La paraguami gyantáinak. Elegendő mennyiségben tartályal vagy anélkül. Fatime és Semiramis feloldó bizonyságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi rak-tározó képesség! Ar-tuconként 6., 8., 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Széküldés azonnal, titkár-tás melett.

KELETI J.,
Budapest, IV., Korona-herceg-utca 17. szám.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebéd-, uriszobák és szalonbutorokat, szálloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorhittel lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Tisztviselő-otthon
Pensió) Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás pénzülvál vagy csak ellátás különösen tisztviselőknek. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vacsora 24 kor.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árucikra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber-czéghez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Öreg
hamis fogakat, zálogcéd-veket bármily, butorokat és mindenféle tárgyakat vesz Wischogrod Jakab, Akácfa-utca 45. I. 5. Levélezőlapra jövök.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiával tanárok által oktató szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánosságjoggal. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-ut. 7., saját épületében; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Célmeze vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólag szakiskolája írógépek-keztől s más hirdetés-ünket utánzó újabb tanfolyamokról független. — Telefon 64-68.

Fülolaj
gyorsan és alaposan gyógyít időszerű süketiséget, fülfájást, fülzúgást még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegje 4 kor. TÜRÖK JOZSEF gyógyszerész Budapest, Király-utca 12

Nemi bajoknál
hugyesfolyás, tripper, kankórák csak az illetékes Santalcapnák elöltti Larioin Capsulák, mint legbiztosabb övszer mindenki használja. 3 korona beki-üldéssel ingyen postaköltséggel. Készíti: **Illés Antal** gyógyszerész, Szabadka, és székföldesi főraktár: **Hunnia** gyógyszerész, Erzsébet-körút 66.

MACZUSKI A.
Wien, III/2. Erdbergerlande 2.
Raktárak Budapestben:
Török J. gyógyszer. Király-ut. 12.
Vértessé S. Illatsz. Kristóf-tér s. Neruda N. drogueria. Kossuth Lajos-ut. 7. Brüder Radanovits Baross-utca 1. Thallmayer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca s. Kochmeister Fr. m. drogueria. Hold-utca s. sz., Molnár és Moser drogueria, Korona-herceg-utca 11. szám.

20,000 nemes rózsza
a legkedveltebb válogatott fajokban, két éves koronával. 50-80 db. félmagas törzs 10 db. 8 kor., 100 db. 70 kor., 90-120 db. magas törzs 10 db. 12 kor., 100 db. 100 kor., 130-150 db. magas törzs 10 db. 15 kor., 100 db. 130 kor., sohitár 160-180 magas törzs 10 db. 20 kor., 100 db. 180 korona. Alacsony cserje és rózsatövek 10 db. 4 kor., 100 db. 30 korona. Utánvétellel szállítja Fr. Spora. Klaitan. (Oseh-orazag).

Zongorák,
pianinók átalakítását, hosszú zongorák rövidítését, hangolását, jótállással vállalom. Szerecsen-ut. 33. Kernács. 12187

Készpénzért
vagy hitelképes egynek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen

olessón
sehhol nem kap modern háló-, ebéd-, uri és szalon szobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg személyesen raktáramat, itt jutányosan

vehet
a leggyorsarúttól a legdrágább kiviteltig minden fajta **BUTORT** Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 koronánál költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetom. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

1 millió gyümölcsfa

Alma 100 drb minőség szerint 25 koronától feljebb, körte, dió, gesztenye, őzsi és kajszinbarack, cseresznye, szilva stb. darabonként 1 koronától feljebb. 200,000 drb igen szép **disz- és sorfa** darabonként 60 fillértől feljebb. 2 millió különféle **diszbokor** 100 drb. K 15.-. 20 millió **akác és gladiola** csemete 1000 drb-ent minőség szerint 12-70 kor. 15 millió **erdőcsemete**: lucz, erdei és feketeenyő, tölgy, stb. 1000 drb 3-20 kor. Fajbaromfiak és ezek to-jásai 20 legértékesebb fajban, valamint vadász- és díszfánok és ezek to-jásai. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége Csend-lak u. p. Ferenczák. Vasm.**

Kitűnő
házikoszt kapható intelligens családnál. Esetleg házonkívül is. V. Sziget-utca 4-6. II. 25.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre. **Modern lakberendezési vállalat** Budapest, IV. ker., Gerlicy-utca 7. sz. **Diszes butor-album** 1 kor.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczák-tere 3 telemelet. Vétel és eladása **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol búrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 28598

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsofüllre Point-Lace szalag munka rezurdal és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill. **Bérczi D. Sándor** BUDAPEST, Füzület: Dossowfy-u. 5. szám. — Fiókület: VIII., Üllői-ut 4. szám

Sütőde
egy emeletes bérházzal együtt eladó. Legmodernebbül felszerelve, 4 kamence és villanyerőre működő dagasztógéppel. Napl 700.-800 korona forgalommal. Bővebbet Kermény Dezső, VII., Hernád-utca 54.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. Werndl gyaloglági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Werndl lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronnal 25 K. fegyverszaj 1 korona, töltény darabja 10 fill. Katonai puskműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Tarsa udv. szállóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, leg-jutányosabb áron szállít **Schulz-csillárgyár** Rózsá-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esemttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Rózsza, szegfű,
magastörzsű rózsafák, csak újdonságok. 2 éves koronával, 10 drb 20 K, magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, csak régiek, legjobb fajták, 10 drb 16 K, bokorrózsák, 2 évesek, csak újdonságok, 10 drb 10 K, bokorrózsák, 2 éves, csak régiek legjobb fajták, 10 drb 8 K. Császarszegfűk, folyton virító, 10 drb 5-10 K. Szeptember mindenhová, csomagolás beleértve, bérmentve, utánvétellel. Kezessek meg biztos fogamzásért, érték vagy pótlásért, valamint gazdag virágzásért. Képes árjegyzék díjtalanul. Krausz T. kiviteli kérészet, Fekete-halom, Brassó mellett.

Török sorsjegyei

azért örvendenek oly nagy keresletnek, mert a vevők, akik Török sorsjegyeivel játszanak, a szerencse különös kegyeltjei! Például említjük meg, hogy csupán a folyó sorsjáték előző osztályaiban, majdnem az összes nagy főnyeremény szerencsés vevőinknek jutott, és pedig vevőink nyerték:

a 29. sorsjáték I. oszt. főnyereményét: K	60.000	a	83.860	számra
a 29. sorsjáték III. oszt. főnyereményét: K	80.000	a	47.561	számra
a 29. sorsjáték IV. oszt. főnyereményét: K	90.000	a	26.245	számra
a 29. sorsjáték V. oszt. főnyereményét: K	100.000	a	83.796	számra

Joggal állapíthatjuk meg tehát, hogy ehhez hasonló nyeremény-eredmény még soha nem fordult elő. A VI-ik osztályban is, mely e sorok irásánál még be nem végződött, szintén sok és nagy nyereményt fizettünk már ki. A mai napig (április közepéig) a folyamatban levő sorsjáték a következő eredményt mutatja:

**K 100.000, 90.000, 80.000, 60.000, 20.000, 5 á 10.000,
11 á 5000, 62 á 2000, 128 á 1000, 145 á 500**

és sok ezer 200 koronás nyeremény, **kb. 3 millió** korona összegben, melyet az utolsó 5 hó alatt szerencsés vevőinknek fizettünk ki. Az eddig kifizetett nyeremények összege **57 millió korona.**

Ezen fényes eredmény legjobb bizonyítéka annak, hogy bankházunk vevői minden sorsjátékban tömeges nyereményekben részesülnek, ennél fogva mindenki igyekszik, hogy sorsjegyeit Töröknél szerezzék be.

Tisztelettel kérjük b. megrendelését postafordulattal, mivel igen sok megrendelést, melyek a legutóbbi alkalommal későn érkeztek meg, az I. osztályra már nem eszközölhattünk.

A hivatalosan megállapított I. osztályu betétek:

Egy egész eredeti sorsjegyért **12.— kor.**

„ fél	„	„	6.—	„
„ negyed	„	„	3.—	„
„ nyolczad	„	„	1.50	„

Az eredeti sorsjegyek utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében rendelhetők meg: Ismételtén kérjük b. megrendelését postafordulattal, legkésőbb azonban folyó évi **május hó 4-ig** beküldeni, mivel a tuloldali számok gyorsan elkelnek.

Török A. és Tsa

Bankház R.-T. Budapest, Szervita-tér 3/b.

Legnagyobb osztállysorsjegyüzlet.

Központ: Szervita-tér 3/b.
Török-palota. Telefon 3-49.

Fiók:

Váci-körut 4. sz., Deák-tér
közelében. Telefon 11-58.
Távirati cím: 'Törökék' Budapest

Kérjük fordít!

Keresse a nevét
és rendelje meg a neve mellett levő szerencseszámot!

APOLLONIA	ANGELLA	ANTONIA	ANZELM	ADEL	AGNES	AMALIA	ANNA	ARANKA	AUGUSTA	BEATRIX	BELLA
2880	5483	3639 4102	9789	9798	25322	64225	99278 12312	67846	34950	44855	68785
BERTA	BLANKA	BORISKA	BETTI	BEATA	BIRIKE	BORBALA	BIANKA	BRIGITTA	CECILIA	CINKE	CAMILLA
5483	69418	100637 12406	44964	69404	46963	70830	35358	46973	35342	35342	79388
CORNÉLIA	DÓRA	ELEONORA	ELZA	ERNESZTIN	EDITH	ELVIRA	EMMA	EVA	ERZSI	ESZTER	ELLA
78151	78171	5576	35378	70841	25325	35346	48052	64412	100640 17334	48066	48071
ELIZ	ETEL	FLÓRA	FRANCISKA	FRIDA	HELEN	HEDVIG	HENRIETT	HERMIN	IDA	ILONA	ILLUS
5579	69420	51153	70543	36421	93411 100645	80012	59593	70547	70872	100656	79712
IBOLYKA	ILMA	ILKA	IREN	IRMA	IZABELLA	JANKA	JOLÁN	JÓZSA	JUDIT	JULIS	JUCI
12231	5596	64426	36788	64479	25324	100921 94170	70890	58717	80021	100924 94184	70883
KATALIN	KAROLIN	KATICA	KLÁRA	KLOTILD	LAURA	LENKE	LINA	LUIZA	MALVIN	MARGIT	MARCSA
6253	101468 12232	51172	103783 94395	51380	36814	25325	51607	80455	103874 95170	52577	59207
MAGDA	MARISKA	MÁRIA	MÁRTA	MATILD	NELLI	OLGA	PAULA	PEPI	PIROSKA	REGINA	ROZSI
12312	105314 95282	12406	70897	51606	25997	17334	26253	36934	105384 96429	81191	105950 83298
REZSINA	RÓZSIKA	SÁRI	SZERÉN	SZIDONIA	TÉREZ	VALÉRIA	VILMA	ZSÓFIA	ZSUZI	ÁDÁM	ÁKOS
6323	106729 96810	70945	28385	17702	108307 96895	8565	38184	109371 98387	38230	83307	83491
ÁRON	ADOLF	ADORIÁN	ÁGOSTON	ALADÁR	ALBERT	ALFRÉD	ÁKOS	AMBRUS	ANDOR	ANDRÁS	ABRAHM
6494	81192	18659	70948	55185	109638 98388	38266	18665	55337	56291	109652 83513	83317
ARNOLD	ANTAL	ÁRMIN	ÁRPÁD	ARTUR	AURÉL	BALÁSZ	BÁLINT	BÉLA	BENEDEK	BERNÁT	BERTI
65047	109663 81924	6500	109668 98390	28397	20295	56314	8572	109675 81950	29647	32722	82012
BÉLA	BRUNÓ	DÁNIEL	DÁVID	DÉNES	DEZSÓ	DOMOKOS	EDE	ELEK	ELEMÉR	ERVIN	HUGÓ
109881	57278	65515	20998	56321	71833	38791	109682 82813	40455	65577	71847	83323
ELIÁS	EMIL	ENDRE	ERNŐ	FERENC	FRIGYES	FÜLÖP	GÁBOR	GÁSPÁR	GYÓZŐ	GÉZA	GABI
6564	109691 98518	33207	58237	109832 98513	59591	8823	58393	22046	32952	109820	71954
GYURI	GYÖRGY	GYULA	HENRIK	HERMAN	HUGÓ	IGNÁC	IMRE	ILLÉS	ISTVÁN	IZIDOR	INCZE
72180	8455	109925 92172	65552	33208	40737	23197	109927 98583	8826	109942 98591	65595	83547
IZSÓ	IVÁN	JAKAB	JÁNOS	JENŐ	JÓZSEF	KÁLMÁN	KÁROLY	LAIOS	LÁSZLÓ	LÁZÁR	LEOPOLD
83258	72188	83173	109953 83193	65671	89278	41428	100637 98593	24208	39942	93312	83361
LOTÁR	LEO	LIPÓT	LÖRINC	MARÓ	MÁRTON	MÁTÉ	MÁTÁS	MIHÁLY	MIKLÓS	MIKSA	MARCI
65815	83237	24241	65674	41749	59808	41914	9789	100645 98598	34366	83363	92672
MISKA	MÓR	MÓZES	NÁNDOR	ORBÁN	OSZKÁR	OTTÓ	ÖDÖN	PÁL	PÉTER	REZSÓ	RONA
83483	92175	72195	24248	44853	9798	34372	106921 88771	72616	34500	72760	83376
RUDI	RICHÁRT	RÓBERT	RUDOLF	SALAMON	SÁNDOR	SEBESTYÉN	SIMON	SZABIN	SZILÁRD	TAMÁS	TIVADAR
65817	83288	104457	72202	59845	10472	24254	12112	24290	34826	66825	92735
TAMÁS	TIBOR	TIHAMÉR	TOBIÁS	TIVADAR	URBÁN	VALENT	VILMOS	VIKTOR	ZOLTAN	ZSIGMOND	ZSIGA
64197	72333	64196	12191	65882	24995	64182	34828	12188	24983	103874 83455	74368

Becsés megrendelését kérjük azonnal beküldeni,
mivel a fenti sorsjegyek gyorsan elfognak.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:
Egész 12.- kor., fél 6.- kor.,
negyed 3.- kor., nyolczad 1.50 kor.

Török A. és Tsa

Bankház R.-T. Budapesten.
Legnagyobb osztálysorsjegyzület.

Központ:
Szervita-tér 3/b. Török-palota.
Fiók: Váci-körut 4. szám.

Kérjük fordítani!

KÖZIGAZGATÁS

Válasz

Kiss Gyula főjegyző urnak, Óverbász.

Budapest, április 20.

Hozzánk intézett levelére értesítjük mélyen tisztelt jegyző urat, hogy mi bizony daczára az ön levelének, fentartjuk mindazt, amit a tárgysorsjátékról és ezzel kapcsolatban az országos jegyzői egyesület vezetőségéről állítottunk. Fentartjuk pedig több okból, amelyek mindegyike objektív alapon keletkezett.

Először is tagadás tárgyát sem képezi az, hogy a 106.000 koronából csak 15.862 korona jutott az árvaháznak s ez is csak úgy, hogy a jegyzők saját jutalékukat — 5862 koronát — átengedtek. Szóval a 106.000 koronából csak 10.000 korona jutott közvetlenül az árvaháznak. Nohát mi ezzel az eredménnyel sehogy sem vagyunk megelégedve, de nem is lehetünk, annál kevésbé, mert a Német-féle szerződés irrealitását ismerjük.

Mielőtt azonban erre áttérnénk, néhány tévedésre kell rámutatnunk s figyelmébe kell ajánlanunk, hogy az események ismerete nélkül állást foglalni nem ajánlatos és nem helyes.

Első tévedése mélyen tisztelt jegyző urnak, hogy a Német-féle szerződés tervezete a lottóigazgatóságnál be lett mutatva és ez azt elfogadhatónak jelentette ki. E nézetét az ön által szentírásnak vett számvizsgálói bizottsági jelentésből meríti. Ha már most ön figyelemmel kísérite az eseményeket, amelyekről hírlapnak szánt közleményt nyújt be, tudnia kellene azt is, hogy a számvizsgáló bizottság jelentése e részében *merő valótlan*, mert amint lapunkban is leközöltük dr. Lukachich Béla min. osztálytanácsos, a lottóigazgatóság vezetője kijelentette, hogy a szerződés tervezete sem rövid uton, sem aktaszerűleg a lottóigazgatóságnál bemutatva nem volt.

Az árvaház javára elszámolt maradvány nem kielégítő, ha tudomása lett volna a szerződésről, intézkedett volna, hogy az a pénzügyminisztérium által megsemmisítették.

Ami azt illeti, hogy a szerződés a választmányok jóváhagyás alá terjesztették, ez sincs igazolva, mert daczára az ily értelmű, a választmányi ülésen elhangzott felhívásnak, az elnökség sem akkor, sem azóta nem nevezte meg a választmányban résztvevő tagokat, sem a jegyzőkönyvet be nem mutatva, holott három választmányi tag, akik — állításuk szerint — évek óta minden választmányi ülésen jelen voltak: kijelentették először a legutóbbi választmányi ülésen, hogy e tárgy a választmány által soha nem tárgyalott. Különb is, ha a választmány jóváhagyta volna is a szerződést, ez sem változtatja meg az elnökségről kialakult véleményünket, mert ez esetben legfeljebb a választmányra is ki kellene terjesztenünk ugyanezen véleményt.

Abban is téved ön, amidőn más egyesületek tárgysorsjátékának nagy eredményére való utalással kívánja menteni az elnökséget. Kérjük, azokat és azok eredményét mi nem ismerjük, de ha úgy és oly feltételek mellett rendezték, mint a jegyzői árvaház sorsjátéka: akkor ez éppen nem melegség, hanem terhelő körülmény a vezetőkre, mert előttük állott a példa, hogy miképen *nem lehet és nem szabad* szerződni.

Tessék azután nézni a Németnek adott összeg részletezését.

Nyomatványokra 15.000 K. Hiszen a 250.000 sorsjegy nyomtatási költsége nem több 2000 koronánál, borítékok, körlevelek 4000 K, hol van még 9000 K?

Munkadíjakra, reklámköltségekre, irodai kiadásokra: 20.000 K. Tudja azt ön, jegyző ur, hogy a borítékok ezért 5 koronáért osizekik? Ha tehát mind a kétszázötvenezer sorsjegyet külön borítékba küldt is volna el, pedig ez nem t értent

meg, mert egy-egy jegyzőségnek egy borítékban 100 darab is küldetett, akkor is a címzés csak 1250 koronába kerül. Könyvelés, levelezés — nagyon bőséges számitással — igénybevett két egyént, fejéenként 150 K havi fizetéssel, kilenc hónapon át ez kitesz 2700 koronát; irodai költség tehát csak 4000 K, kérdjük ismét, hol a 16.000 K? Mert e tételnél mi sehogy sem tudjuk akezeptálni a rendező munkadíját hiszen ha ez ebben az összegben talált fedezetet, miért kapott külön 28.000 K rendezői-díjat? mert 28.000 K munkadíjon felüli tiszteletdíj talán egy kissé mégis sok. Tiszteletdíj lehet 5 százaléka a tiszta jövedelemnek, de nem 25 százaléka a bruttónak, amidőn munkadíj és költségül a bruttó bevétel 34 százaléka már kifizetett!

Ennél a 28.000 koronás rendezői díjnál álljunk meg egy kicsit. Ön, mélyen tisztelt jegyző ur, — ismételjük — nem kísérite az eseményeket oly éber figyelemmel, amilyennel kísérite kellene, hogy jogot merithessen az e kérdéssel való foglalkozáshoz és az általunk közölt adatok valódiságának kétségbevonásához. Ha önnek figyelme kiterjedt volna minden irányban, úgy tudná azt is, hogy a nyomorék gyermekek otthona javára rendezendő tárgysorsjátéka nézve éppen oly szerződést kötött Német György, mint a jegyzőegyleti vezetőséggel és amidőn e szerződés feltételeiről a pénzügyminiszter tudomást szerzett, meghagyta a nyomorék gyermekek otthona vezetőségének, hogy a szerződést haladéktalanul semmisítsék meg, mert ellenkező esetben a sorsjáték tartására vonatkozó engedelmet *visszavonja*. A szerződést megsemmisítették s lát a régiiben Német György részére 28.000 korona rendezői díj praecemináltatott, az új szerződésben Német György megelégedett 5000 korona rendezői díjjal, vagyis csak „csékély” 23.000 koronával kevessebbel, mint amennyit az ön által annyira védelmezett szerződés szerint kapott.

Tessék azután figyelembe venni azt a hallatlan botrányt, hogy óriási összegeket Német Györgynek pauszáléban, *számadási kötelezettség nélkül adtak*. Hiszen nem voltak, vagy legalább is nem voltak szabad legyven; itt diszkrét kiadások és közpénzekről volt szó, amikkel senki nem jogosult számadási kötelezettség nélkül rendelkezni. Ami kiadás tényleg felmerül, arról, ha egyenes és tiszta, el lehet számolni és el kell számolni, ami pedig nem merül fel, azon a czímen ezeket közpénzekből még a jegyzői egyesület elnökségének sem szabad szétosztogatnia. Ön községi jegyző, ön is számol közpénzekről, tessék megmondani, mit mondana önnek a képviselőtestület, a vármegye, ha így számolna?

Vagy talán a jegyzői egyet elnökségének tagjai kivételes lények, avagy talán az árvák pénze a Csáky szalmája?

Ha a forumon szereplő ügyekhez ön, mélyen tisztelt jegyző ur, hozzá kíván szólni, akkor tessék jobban tájékozódni és kevesebb elfogultsággal gondolkodni.

Ezt tanácsoljuk, mert ebben az esetben nem fog abba a hibába esni, amiben most benne van, hogy a való dolgokat kétségbe vonja, míg a nyilvánvaló, bebizonyított valótlanosságokat mint megdönthetetlen axiómákat kutforrásul veszi.

Községi közigazgatás.

Hivatalnok-sztrájk Szoboszlón. Hajdusoboszló város tisztviselői megunták az éhbért, a nyomoruságos tengődést és ultimátumot küldtek a polgármesterhez: ha nem segítenek nyomoruságos helyzetükön, május elsején sztrájkba lépnek. A város közgyűlése erre azzal felelt, hogy *tíz koronával felemelte* az alkalmazottak fizetését. Nem esendesítette le a háborgást ez a nevelésesen kevés fizetésemelés, a tanács pedig a készülő sztrájk megelőzésére ahhoz a trükkhöz folyamodott, hogy *válszólót írt ki valamennyi állásra*. Ez sem járt

eredménnyel, mert *nem akadt elfogadható pályázó*, aki a nyomoruságos bérért vállalná a szoboszlói tisztviselőiséget. Kovács Gyula, Hajdusoboszló alispánja most elrendelte, hogy új közgyűlést tartsanak és *méltányosan intézzék el* a tisztviselők kérését.

Megüresedett községi és körjegyzői állások. Monostorapáti segédj. á. 1000 K fiz., április 26. Főszolgab. *Tapolca*.

Nagytopoly, segédj. á. 1000 K fiz., 120 K lakp., ápril 23-ig. Főszolgab. *Temesrékás*.

Dobra. Községi irnoki á. 1000 K fiz., 200 K lakp., 40 éven alóli, már 3 évig jegyzői hivatalban dolgozott férfiak pályázhatnak ápril 30-ig Főszolgab. *Marosillye*.

Csittszentiván, segédj. á. 1000 K fiz., ápril 26-ig. Főszolgab. *Marosvhely*.

Klicső, segédj. á. 1000 K fiz., 200 K lakp., ápril 30-ig. Főszolgab. *Bálintz*.

Mikóujfalu, segédj. á. 1000 K fiz., ápril 25-ig. Főszolgab. *Sepsiszentgyörgy*.

Alsóvenicze. Segédjegyzői á. 1000 K fiz., 120 K lakp. Ápr. 25-ig. Főszolgab. *Sárkány*.

Ürményháza. Községi segédjegyzői á. 1000 K fiz., 120 K lakpénz, mellékjövedelem. Ápr. 30-ig. Főszolgab. *Bánlak*.

Megüresedett községi és körorvosi állások. Aranyosbánya, körorvosi á. 1600 K fiz., 300 K lakp. 500 K utiát. Pénztári orv. alkalmazás kilátásban 4—500 K fizetéssel. Ápril 25-ig. Főszolgab. *Torocszó*.

Muracsány. Körorvosi ál., 1600 K fiz., 200 K ötdéves korpótlék, 600 K lakpénz, 400 K uti átutány. látdíjak. Ápr. 28-ig. Főszolgab. *Perlak*.

Kricső. Körorvosi á. (8 község). 1600 K fiz., négy 200 K-ás ötdéves korpótlék, 600 K utiátutány, 400 K lakpénz, látdíjak. Ápr. 30-ig. Főszolgab. *Székul*.

A rovatvezető üzenetei.

Kérdés: Jogvézgett egyén, akinek államtudományi államvizsgálója van, községi jegyző akar lenni. Tanfolyam hallgatása nélkül vizsgát tehet, kérdés azonban, hogy elengedhető-e neki az egy évi gyakorlat?

Válasz: Az 1900. XX. t.-cz. 3. paragrafusában értelmeben a jog- és államtudorok az államtudományi vagy jogtudományi államvizsgát tett egyének a közigazgatási tanfolyam hallgatása nélkül is letehetik a községi szakvizsgát, ha igazolják, hogy egy éven át valamely községi vagy körjegyzői (rendezett tanácsú városi) jegyzői irodában működtek.

Kérdés: Egy jogvézgett egyén tud felmutatni bizonyítványt arról, hogy egy éven át jegyzői irodában gyakorlaton volt, holott ez alatt az egy év alatt államhivatalnok szolgálatot teljesített, ahol a hivatalos órák összeestek a jegyzői iroda hivatalos óráival. Elfogadható-e ily esetben a gyakorlatot igazoló bizonyítvány?

Válasz: Azon körülmény, hogy valaki állami tisztviselő, nem zárja ki azt, hogy jegyzői irodában gyakoroljon ne legyen. Hogy tehát a gyakorolási időt igazoló bizonyítvány elfogadható-e, vizsgálat után meg kell állapítani, valóban dolgozott-e egy éven át az illető jegyzői irodában. Valószínűnek tartjuk, hogy nem, mert állami hivatala mellett ez alig képzelhető lehetségesnek.

Kérdés: Egy állami hivatalnok szabadságot kap betegség czímen; fél éven át huzza illetményeit, másik fél éven át pedig illetményei nélkül szabadságot jár. Ugy az első, mint a második fél éven községi hivatalt tölt be és fizetést élvez — lehetséges-e, törvényes-e ez?

Válasz: Ha betegség czímen volt szabadságon, akkor semmiesetre sem törvényes, sőt súlyos feyelmi vétséget képez ezen eljárás.

Kérdés: Ha valaki Budapesten van beiratkozva az egyetem jogi fakultására, teheti-e vidéki jogakadémián az államvizsgát?

Válasz: Igen, teheti.

Kérdés: Ha valaki Budapesten államhivatalnok, ez idő alatt beiratkozhatik-e egy vidéki jogakadémiára hallgatónak?

Válasz: Igen, legfeljebb annak a veszélynek van kitéve, hogy indexét a tanár nem írja alá, ha nem jár az előadásokra.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Zólyommiklós nagyközségben 1000 korona törzsüzetés, 200 korona utiátutány, egy beburkolott természetbeni lakás és mellékjövedelem javadalmazással egybekötött segédjegyzői állásra pályázatot nyitattik. A pályázati kérvények folyó évi május hó 15-ikéig a nagyszalontai járási főszolgabírónak benyújtandók. A választás folyó évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor fog Zólyommiklós község-házánál megtartatni. A megválasztandó állású legkésőbb folyó évi június hó 1-ig tartozik elfoglalni.

Heverdie Gusztáv, jegyző.

Idegenek Utmutatója!

Bankok, takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.
Budapesten.

Alapítástól 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalék 59.629.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden ekinetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségekötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság,

VI., Teréz-körút 22. szám.

Alaptőke 10 millió korona. Fiók: V. kerület, Zoltán-utca 16. szám. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztáraké. Előleget ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások, safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete,

Budapest, V., József-tér 1. szám.

Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték-, mint a gabonátőzsdén a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden huzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron. Sorsozási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyen.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank.

V., Dorottya-utca 6. szám.

Fiókinézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1. — V., Nádor-utca 25. — V., Lipót-körút 32. — VII., Erzsébet-körút 41. — VI., Andrássy-ut 30. — Vidéki fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapesten és Barscon. Alaptőke: 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein

magyarországi fióktelepe.

Budapest, V., Nádor-utca 4. szám (saját házában.)
Belvárosi osztály: IV., Koronaherczeg-utca 10. — Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferencz-tér 6. — Központ: Wien, I., Herrengasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalék 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölesön Részvénytársaság.

Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magyar kir. szab. osztályosorsjáték fő-elárusító helye: VI., Andrássy-ut 5. — Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18. — IV., Ferencz-körút 4., Irányi-utca sarkán. — V., Lipót-körút 27. — VII., Király-utca 57. — VII., Rottenbiller-utca 1. — VIII., József-körút 2. — VIII., Üllői-ut 6.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára.

V., Béla-utca 5. szám.

Alaptőke: 9.300.000 korona. (46.500 darab 200 korona névértékű részvény).

Lipótvárosi Bank mint szövetkezet.

V., Erzsébet-tér 7. szám.

Szövetkezeti tagok 6 éves évtársulatokban. 1911-ben a VII-a. évtársulat 378 üzlet részére egyenkint 60 korona nyereség jutott.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

IV., Koronaherczeg-utca 5. szám.

Fiókok: V., Dorottya-utca 8. — V., Nádor-utca 25. — Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No 3. — Alaptőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztáraké és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposit.

Központi Bank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 24. szám.

Az Ustredni banka csekyeh sporitelen, Prága (alaptőke 25.000.000 K, tartalék 2.000.000 K) affiliált intézete. Elvállal a banküzlet körébe vágó minden megbízást. Elfogad betéteket takarékpénztáraké és 4-4½ százalékos mellett, folyószámlákra a legelőnyösebben. — Sorsjegyszótálya foglalkozik a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával. — Amerikai osztálya az összes átutalásokat, követelés-behajtásokat, örökségi és más jogi ügyek rendezését, newyorki testvérintézete, a Bank of Europe útján eszközli.

Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 8. szám.

Alaptőke 6 millió korona. Ajánlkozik a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízás lebonyolítására. Sorsjegyek és értékpapírok vétele, eladása és biztosítása árfolyamvesztés ellen. Tőzsdéi megbízásokat elfogad a budapesti és valamennyi külföldi tőzsdére. Kisorsolt értékpapírok beváltása. Takarékbetétek. Különlegesség: vidéki pénzintézetek és tőzsdén nem jegyzett részvények adásvétele.

Magyar-Cseh Iparbank Részvénytársaság.

V., Sas-utca 27. szám.

Főbb üzletágai: betétek elfogadása könyvecskékre 4½% netto kamatozás mellett, valamint csekk- és folyószámlára; behajtás; bel- és külföldi hitellevelek kiállítás; értékpapírok, külföldi pénznemek, devizák vétele és eladása; lombardirozás, tőzsdéi ügyletek lebonyolítása; sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása, stb.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság,

VIII., Rákóczi-ut 9. szám.

„Palace pezsgőgyár“ elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyára van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackokban, likőr, rum, cognac és gyümölcspálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borkban Tokaj-hegylátnál külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni- és asszúborokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzleteket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141-83.

Szállítványozási és Iparbank R.-T.

VI., Váci-körút 37. szám.

Alaptőke 400.000 K. Telefon: 21-29.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Kigyó-tér 1. szám.

Alaptőke 16.000.000 korona. Tartalék 4.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, pénztári jegyekre és csekk-számlára. Leszámitoló váltókat. Jelzálogkölesönöket nyújt földbirtokokra. Előleget ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtartóssabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼ százalékos adómentes zálogleveleket.

Budapesti Kölesönös Segélyező Egylet m. sz.

V., Arany János-utca 18. szám.

Takarékbetétek gyümölcsöztesét elvállalja heti befizetések mellett. Kölesönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank Részv.-Társ.

IV., Eskü-tér 8. szám.

Kölesönöket folyósít váltóra vagy kötelevényre; leszámitoló folyószámla-követeléseket és elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett. Telefon 25-65.

Budapest III. ker. Takarékpénztár.

III., Lajos-utca 183. szám.

Alaptőke 1 millió korona, Alapítástól 1872. Telefon 41-82.

A Magyar Pénzüzetek Földhitel- és Ingatlanbankja Részvénytársaság

V., Országház-tér 4. szám.

Mely az Angol-Osztrák Bank és a Magyar Pénzüzetek Központi Hitelbankja alapítása, foglalkozik a földhitelügyletek minden fajtával, birtokokat vesz és elad, parcellázásokat, illetőleg azok finanszírozását ellátja. Hivatalos órák: 9-től 2-ig.

Magyar Fakereskedők Hitelintézete R.-T.

V., Széchenyi-utca 1. szám.

Alaptőke 3.000.000 korona. Alapításai és részesedései: Egyesült Fatermelők R.-T., Kisjenői Fatermelők R.-T., Központi Faértékesítő R.-T., Magyar Fakereskedelmi R.-T. Elvállal minden a fatermelés és fakereskedelem ágába tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Általános Iparbank Részv.-Társaság

VII., Erzsébet-körút 39. szám.

Alaptőke 8 millió korona.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár R.-T.

VI., Andrássy-ut 47. szám.

Alaptőke 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint csekk- és folyószámlára. Leszámitoló váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hitelegyletben; előleget ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár r.-t.

V., József-tér 13.

Alaptőke 8.000.000 korona. Alapítási év 1895. Elfogad takarékbetéteket és a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár Részvénytársaság.

V., Váci-körút 22. szám (saját ház).

Alaptőke 3 millió korona. Tartaléktőke 200.000 korona. Fiókinézetek: Arad, Miskolc, Nagyvárad. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó ügyletekkel, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakciót.

Az Algemeene Bank voor Zalcijk Onderpand németalföldi (hági) pénzintézet.

Kölesönöket folyósít hasznélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra, stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4., az Általános Óvadék-bank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság,

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám.

(Gresham-palota.)

A Zivnostenká banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió. Tartalék 16 millió. Telefon 131-65 és 131-66. Sürögnyezim: „Industriale“. Elfogad takarékbetéteket 4½ százalékos netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára meg egyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakma összes ágaival foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kiadása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközölése. Váltók, utalványok, stb. behajtása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Greshampalota.)

Gaedieke Bankház Részv.-Társ.

A magy. kir. szabadalmazott osztályosorsjáték fő-elárusítója. Játéktervek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám.

Alaptőke: 8.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó- (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitoló váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló künnlevőségeket. Előleget nyújt értékpapírokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszadóhitel-biztosítékot a kinstárral szemben és letesz mindennemű óvadékot. Elfogad betéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Hazai Bank Részvénytársaság.

V., Dorottya-utca 3. szám.
Alaptőke 32,000.000 korona. Tartaléktőke 9,500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18. — Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48. — Rákóczi-ut fiók: Rákóczi-ut 26.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság.

IV., Koronaherczeg-utca 3. szám.
Alaptőke 2,000.000 korona. Elfogad takarékbetétet 4 1/2 százalék mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10—30 évi törlesztésre, minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakberletés mellett.

Budapest—Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság.

VII., Károly-körút 13. szám.
Befizetett alaptőke 5,000.000 korona. Elfogad betéteket takarékkönyvekre és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekkeket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Industria-Bank Részvénytársaság.

Budapest, V., Zrínyi-utca 9. szám.
Alaptőke 300.000 korona. Elvállal a banküzlet körébe vágó mindennemű megbízást.

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Központi osztály: Budapest, V., Dorottya-u. 4.
Fiókok: I., Fehérvári-ut 1., II., Fő-utca 2., VIII., Rákóczi-ut 11., VI., Andrassy-ut 2., V., Nádor-utca 23., VII., Erzsébet-körút 58. Alaptőke: 15.000.000 K. Tartalékalapok: 26.000.000 K. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyekre és folyó számlára. Leszámitol váltókat és hitelpapírokat. Kauczióképes 4 és féléves százalékos zálogleveleit ajánlja tőkebefektetésül.

Budapesti Kereskedők Bankja Részvénytársaság.

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. szám.
Erzsébetvárosi fiók: VII., Baross-tér 18. Alaptőke 2,500.000 korona. Elfogad minden a banküzlet körébe vágó megbízást.

Magyar Telepítő- és Parcellázó-Bank R-T.

Budapest, V., Nádor-utca 9. szám.
Alaptőke 5,000.000 korona. Működési köre: Telepítések és parcellázások finanszírozása, saját számlára vagy bizományban. Mezőgazdasági ingatlanok vétele és értékesítése. Közreműködés a telepítési és parcellázási ügyek minden fajtájánál. — Parcellázásokat és telepítéseket saját műszaki, gazdasági és telekkönyvi szervezete segítségével, a tulajdonos minden közreműködése nélkül, teljes felelősséggel lebonyolítja.

Magyar Jelzálog-hitelbank

V., Nádor-utca 7. szám.
Részvénytőke 20,000.000 aranyforint. Az intézet kibocsát zálogleveleket, községi kötelezőket, nyereménykötvényeket.

Községi és Körjegyzők Országos Bankja Részvénytársaság,

VIII., Kálvin-tér 11. szám.
Alaptőke 3,000.000 korona. Részvényeseinek tulajdoni része a jegyzői karból kerül ki. Elfogad betéteket. Leszámitol váltókat. Lebonyolít parcellázásokat. Törlesztéses és egyéb jelzálogkölcsönöket nyújt. Községi kölcsönöket folyósít.

Biztosítás.

„Duna“ Biztosító Társaság

VI., Andrassy-ut 30. szám.
Alaptőke: 2,000.000 korona.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.

Gyermek- és életbiztosító intézet.
Budapest, VI., Teréz-körút 40—42. szám.
Alapított 1863. Legerőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10,000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg 7,000.000 korona. Biztosítási állomány: 46,000.000 korona.

„Friedrich Wilhelm“ porosz élet- és kezességbi biztosító R-T. Berlinben.

Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 17. Alapított 1866-ban. Telefon: 69—75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz.

Andrassy-ut 8. szám.
Az életbiztosítás összes nemét kultiválja, jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző nemét és orvosi vizsgálat nélküli biztosításokat, kiházasítási biztosításokat leányok részére.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társulat.)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.
Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 416,840,622 K 40 fillér. Az eddig teljesített kifizetések összege: 1,063,798,459 korona 33 fillér; az érvényben lévő életbiztosítások összege: 1,189,790,207 K 74 fillér. Életbiztosítás minden módot szerint, valamint finellátási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betérés elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, V., Nádor-utca 5.) által. — Részvénytőke és tartalékalap 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. baleset elleni biztosító társaság által (V., Dorottya-utca 10.). Kezességi és óvadék-, valamint az eltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítás, nemkülönben versenylapok, telivérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítása a „Minerva“ általános biztosító részvénytársaság (Budapest, V., Eötvös-tér 2.) által.

Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa R-T.

IV., Károly-körút 10. szám.
Egyetemes áruház. Elárúsít könyveket, képeket, fényképező csikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési csikkeket, előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r-t.

IV., Vigadó-tér 1. szám.
Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvár, Nagyszeben, Temesvár, Zágráb. Alaptőke: 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejesarnok-Szövetkezet.

VII., Rothenbiller-utca 21. szám.
Üzletész-tőke: 365.600 korona. (457 darab 800 koronás üzletész). Telefon: 58—56.

Általános Berendezési Részvénytársaság.

(Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára.)
Budapest, VII., Gizella-ut 26. szám.
Telefon 65—75. Sürgőnyezim: Berendezők Budapest. Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálunk.

Budapesti Közuti Vaspálya-Társaság,

V., Lipót-körút 22. szám.
Alapított 1865-ben. Alaptőke 40,477.800 K. Telefon: 24—52, 85—92, 73—06, 19—90, 22—35, 47—56, 8—78, 84—51 és 20—99.

Világjárás utazási és menetjegyiroda R-T.

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.
(Bejárat a Dorottya-utca felől. Telefon 152—52.)
Utazási jegyek a világ minden részébe eredeti áron. Díjmentes felvilágosítások. Bérutók.

A Smith Premier

VI., Doki Ferenc-tér 6. szám. (Anker-palota.)
Látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix“ Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötettség nélkül. Telefonszám: 80—60.

Ipari vállalatok.

Gyorstalpaló ipar r-t.

V., Andrassy-ut 4. szám.
Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon 28—33.

Hazai Likőr- Rum- és Szeszárugyár Részvénytársaság,

Budapest, VI., Forgách-utca 9b. szám.
Gázüzemű likörgyár. Nagyarányú pálinkafőzdek. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Hungária műtrágya, kénsvav és vegyi ipar részvénytársaság.

V., Fürdő-utca 8. szám.
Alaptőke 4,000.000 korona. Gyárak Zsolna és Budapest. Telefon 39—57.

Continental lemosható gallér- és kézelőgyár részvénytársaság.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92.

Pizsurnyi L. utóda Janisch János és fia,

Budapest, VII., Jósika-utca 12. szám
Gszatnázási vállalata, épületbádogos műhelye és horganydíszítmények gyára. Légszesz és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszekrények, vízdék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvizgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összekötéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszeszkészülék minden házban. Telefon 20—83.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága,

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
Vas- és aczélművek: Resiczán és Aninán. Hidépitő- és gépgyárak: Resiczán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleum-finomító malomok, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Oraviczán. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság.

V., Nádor-utca 4. szám.
Gyártelepek: Budapest (VIII., Orczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, Tataros, Versecz. Alaptőke 5,000.000 korona. Alapított 1878-ban.

Amerikai Cipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd.

Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv-társ.

Budapest, VII., Telep-utca 43. szám.
Telefon-szám: 115—92. és 80—38.

Kartonnyomó ipar és textil kereskedelmi részvénytársaság.

(Fürst Jakab és Fiai.)
V., Sas-utca 18—22. szám.
Alaptőke 4 1/2 millió korona. Alapított 1906. Gyár: III., Lajos-utca 3. Központi eladási iroda és raktár: V., Sas-utca 20—22. Fiókház: Wien, I., Zelinkagasse 13.

Beocsini Czemmentgyári Unio R-T.

Budapest, V., Alkotmány-utca 10. szám.
Alaptőke 7,600.000 korona. Czemmentgyár: Beocsin. — Malomkögyár: Újvidék. — Kőszénbánya: Újbánya.

Magyar keleti tengerhajózási r-t.

V., Zoltán-utca 6. szám.
Alaptőke 4,200.000 korona. Hajójaratokat rendez főleg a keleti tartományokba.

Kőolaj-finomító gyár részv-társ.

V., Nádor-utca 14. szám.
Alaptőke 6,000.000 korona. Gyártelepek: Fiume, Brassó, Oderberg. Budapesti raktár: IX., Lóverseny-tér-dűlő.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat.

V., Arany János-utca 29. szám.

Alaptőke 4.000.000 korona. Ajánlja szobafűtésre az országsterve kedvelt csibaji darabos szénét, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszénét, valamint a külön baglyasaljai tömör- és gyárszénét.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság.

Budapest, V., Nádor-utca 19. szám.

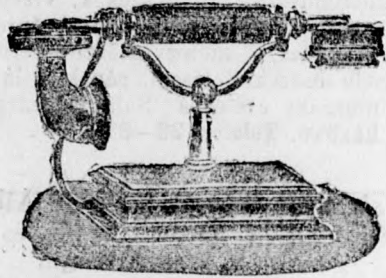
Telefon: 38-83. Sürgőnyezim: Urikány-Buda-pest. Bányák: Lupány. (Hunyadmegye). Termel: darabos szénét, kockaszénét szoba-, gőzcseplő-, gép- és gőzeke-fűtésre, diőszénét, aknaszénét, pormentes aknaszénét kazánfűtési célokra, aprószénét körkemencze fűtésre, kovászszénét kovácsolási célokra. Lupányi kőszénműveiben gyárt: darabos pirszénét kohászati célokra, kocka pirszénét, dió pirszénét szobafűtési, cement- és czukorgyártási célokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas határfoku műtrágyát. **Vezérbizományos: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, V., Nádor-utca 12. szám.**

Ujlaki Téglá- és Mészégető R.-T.

V., Akadémia-utca 9. szám.

Alaptőke 6.000.000 korona. Mészégető: Buda- Ujlak, Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péterhegyi dűlő, Békásmegyer, Habarcsgyár: Budapest, V., Vízafogó 1455.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Háló!

Háló!

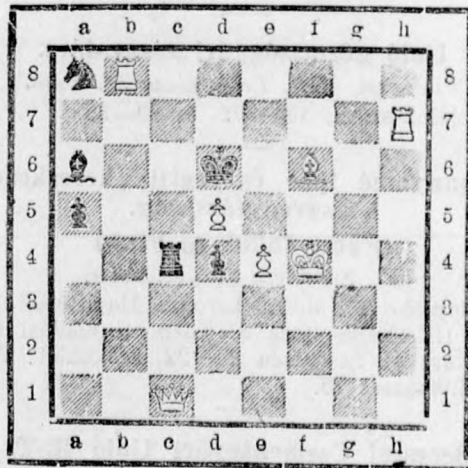
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. szám.

Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takaríthatna meg, ha házi telefonjainkat bevezetné? Ha megmondja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindeitől csak szabadalmazott házi telefonjaink bevezetése által kimérheti meg magát. Levélbeli- vagy telefon-felhasználásra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat, aki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házi-telefonjainkról költségvetéssel szolgálni.

SAKK.

151. számú feladvány.

Herland S., Bukarest.

Matt a második lépésre.

458. számú játszma.

Játszották a san-sebastiani nemzetközi mesterversenyen 1912. február 26.

Spanyol játék.

Világos:	Sötét:
Duras.	Rubinstein.
1. e2-e4	e7-e5
2. Hg1-f3	Hb8-e6
3. Ff1-b5	a7-a6
4. Fb5-a4	Hg8-f6
5. 0-0	d7-d6
6. d2-d4

Itt 6. Bf1-e1, Ff8-e7 7. c2-c3 a nagyon szokásos változatba vezetne.

6. b7-b5
7. d4xe5

Természetesen 7. Fa4-b3 nem megy, mert 7. Hebxd4 8. Hf3xd4, c5xd4 folytatással világos gyalogot veszítene.

7.	d6xe5
8. Va1xd8+	Hc6xd8
9. Fa4-b3	Hf6-d7
10. a2-a4	Ba8-b8
11. a4xb5	a6xb5
12. Fe1-e3	f7-f6
13. Fe3-a7	Bb8-b7
14. Bf1-d1	Hd7-c5
15. Fa7xe5	Ff8xe5
16. Ba1-a8	Fc8-d7

Sötét állása kissé nyomottnak látszik ugyan, azonban van kielégítő védelme.

17. Hf3-h4 Bb7-a7
18. Ba8-b8 Bb8-f8

Rossz lett volna 18... g6-al akadályozni a huszár benyomulását f5-re, mivel következett volna 19. Ff7! Ke7 20. Fxg6 stb.

19. Hf4-f5 g7-g6
20. Hf5-h6 Ba7-a1
21. Fb3-g3

Jobb lett volna világosnak előbb az állását biztosítani Kf1 és Ke2-vel.

22. Ba8xd8+	Ke8xd8
23. Fg8xh7	Kd8-c8
24. Fh7xg6	Ba1-a2
25. Fg6-f7	Ba2xb2
26. Bd1-c1	Fd7-c6
27. Hb1-c3	b5-b4??

Tiba, melyre sötét minőséget veszít.

28. Hc3-d1	Bf8xf7
29. Hd1xb2	Bf7-d7
30. Hb6-g4	Bd7-d2
31. Hb2-c4	Bd2-d4
32. Hc4-a5

32. Hc4-c3-ra következne, Bxe4 és 33. Hg4xf5-re jönne Be4xe3!

32. Fe6xe4
33. Hg4xf6 Fe1-a8

Jobb lett volna 33... Fe4xe2 34. Ha5-c6! Bd4-d1+ 35. Be1xd1, Fe2xd1 36. Hc6xa7+, Ke8-b7 37. Ha7xb5, Kb7-b6 és sötét jó állás mellett visszanyeri a figurát. A tett lépés után a végjáték sötétre veszte van.

34. h2-h3	Bd4-d2
35. Hf6-g4	Fa8-e4
36. e2-c3	Fe4-f3
37. Ha5-c6!

Kitűnő lépés! a huszár e6-ről támadja mindkét gyalogot és az a 7-futárt továbbá fenyeget Hc6-c7!

37.	Ff5xg4
38. Hc6xa7+	Ke8-b7
39. h3xg4

Rossz lett volna 39. c3xb4, mire Fg4-d7 után világos tisztet veszít.

39.	b4-b3
40. Ha7-b5	Bd2-a2
41. Be1-b1	b3-b2
42. Kg1-h2	Kb7-b6
43. c3-c4	Kb6-c5
44. Ha5-c3	Ba2-a3
45. Hc3-d1	Ba3-a1
46. Bb1-b2

Világos visszaadhatja a figurát, mivel a bástyavégjáték számára nyerve van.

46.	Ba1xd1
47. Bb2-c2	Bd1-d4
48. Be2xe3+	Ke5xc4
49. Kh2-g3	Bd4-d8
50. g4-g5	c7-c5
51. f2-f4	Kc4-d4
52. Be5-e1	Bd8-c8
53. g5-g6	c5-c4
54. f4-f5	c4-c3
55. g6-g7	c3-c2
56. f5-f6	feladja.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza, —
— Névtelen levelekre nem válaszolunk. —

Cs. Gézo, Budapest. Luxemburnak is van hadserege, de az ottani honatyákat nem igazják tulságosan a véderóviták. A pirinyó nagyhercegség armádiája ugyanis összevissza egy 140-170 önkéntes százból és egy 145 főből álló esendőrszázadból áll. Utóbbiaknak luxemburgi alattvalóknak kell lenniök, de a katonaságba önként jelentkező külföldieket is felvesznek.

Válás. Levélírára, sajnos, nem érünk rá. Abban a reményben, hogy figyelemmel kíséri szerkesztői üzeneteinket, e helyen tudatjuk, hogy beszélyét elolvasás céljából egyik munkatársunknak kiadtuk. Eddig még nem nyilatkozott. Megsürgöttük.

Játékos, aki nyer. Az a kétséges szerzése érte, hogy a pikétezés közben tisztelt nejétől egy év leforgása alatt kerek 10.000 koronát nyert, mely összeget ő nagysága — nagyon érhető megokolás után — nem hajlandó megfizetni. Önök ugyanis naponként játszottak és a pontosan följegyzett nyereségi és veszteségi tételeket az év végén rendezték. „Nem állapodtunk meg abban, — mondja neje, — hogy a vesztes fizetni tartozik.“ Hozzánk fordul, hogy mondjunk véleményét. Kártyakérdésekben rem szeretünk nyilatkozni. Most is — színvallás helyett — egy analog esetet mondunk el. Alkossanak belőle véleményt. Egy bridge-partit egy amerikai, egy ausztráliai és egy angol játszott pointját 5 centben. A játékosok coeur-atout-nál, a tétet megduplázták, azt a megkészesített tétet megint megduplázták és ezt az eljárást hetszer ismételték meg. Amikor aztán leszámolásra került a dolog, azt a meglepő tapasztalatot tették, hogy a vad szorzás következtében a betét 2.097.152-szeresét érték el s hogy a point 100.000 dollárra emelkedett. Mit tegyenek. A vesztes vagyoni helyzete nem engedte, hogy ezt az összeget kifizesse. Nagy volt a zavar. A válságos helyzetet egy klubtag tisztázta. Emlékeztetett a klub alapszabályainak ama pontjára, mely szerint a point nem lépheti túl eredeti értékének százszorosát. Ebben az esetben tehát csakis 5 dollárra rugthatott. A játékosok meghajoltak a szabály előtt: a vesztes megkönnyebbülten feldőlegezve, a nyertes pedig savanyu ábrázattal.

R. Istvánó, Budapest. Vegyes érzelmeivel olvastuk panaszát. Sajnos, nem mindenben osztjuk véleményét és ha arról van szó, kinek adozunk részvétnél, azoknak a „csúf eselések“-nek-e, vagy pedig a „szegény naacságák“-nak, akiket azok „nervózus“-zá tesznek, — az utóbbiakat megillető minden hódolatunk ellenére is, — az előbbieket hullatjuk könyveinket. Mert hát szemünk előtt lebegnek a poloskás, levegőtlen, arasznyi eselészobák; hallani véljük a reggeltől estig meg nem szűnő patáliát, amit a fehér rabszolgáknak a felpanaszolt bértükért egész életükben el kell szenvedniök; tudjuk, hogy milyen szűken mérik ki nekik a kosztot; ismerjük azokat a bevező kifejezéseket, amelyeket — más súlyosabb tárgyakkal együtt — a fejükhöz vadosnak, amikor a minden második vasárnap engedélyezett kimenéről fél órával elkésve jönnek haza; velük együtt nekünk is arczunkba szökik a vér, amikor egy-egy elhányt ezüstkanalért tüstént lopással vádolják s ha a kanál megkerült, a gyanúsítás még se vonatik vissza; elgészter volt rá eset, hogy a „nagyágos ur“ vagy az „urfiak“ visszalétek a szegény eselő függő helyzetével, megejtették és amikor az kétségbeesésben öngyilkossá, gyermekgyilkossá vagy angyalcsinálótóvá lett, a csabítók büntetlenül más áldozatokra vetették ki hálójukat. Nem, nem, az én keserves panaszai nem indítanak meg bennünket s ha egyáltalában sehogy se tud „tisztességes eselédet“ találni, ajánljuk a modern technika vívámányait, melyek minden szolgáló emberi lényt fölöslegessé tesznek. A küldözgetés és üzenethordás helyett a telefont kell használni; szobában és konyhában gáz-réchaud és gázkanaláló fölöslegessé teszi a szénhordást és fűtést, a villamos világításnál pedig fölösleges a lámpatisztítás, csak éppen a port kell a lámpákról letörölni. A divatos fakertes butor, linoleumszőnyeg tisztítása sem igényel olyan alapos és fáradszó munkát. Igen jól és gyorsan működik a szőnyegseprőgép, ha pedig olesőbb lesz a porszívógép használata, nagy teher kerül le a háziasszony válláról, ki életének egy tetemes részét a por ellen való harezban tölti el. Igy lassanként nélkülözni lehet a szobaleányt, ki fél napot takarításban tölt el. Ahol felbőtt leányok vannak a háznál, ez annál könnyebben történhetik meg. A konyhában is sok gép kerül a munka könnyítésére. A mosó- és csavarógép felülmulja a régi teknőt, a sok reszelő, vágó, dugasztógéppel sok idő és munka megtakarítható. Miután kevesebb a kézzel végzendő munka, a kéz sem romlik annyira, sőt a régi durva szolgálómunkából már kevés maradt meg. A vízvezeték helyben van, a szénét, fát feldarabolva a házhöz hordják, a konyha sima kő- vagy csementburkolata seprőre csavart nedves ronggyal végigtörölhető stb.

Régi előfizető neje. A Maison Berkovits nőiszabó-cég (IV., Kristóf-tér 2.) elvállalná ugyan a selyembárony vasaltatását vagy préseltetését, de részükrel több figyelemreméltó megjegyzést hallottunk: Csak egészen finom és új selyembáronyot érdemes préseltetni, mert ez elég költséges eljárás, a kevésbbé finom és már használt bárony nem is bírja ki. Préselt báronyból nem ajánlatos kosztümet varratni; nem is divatos, nem is való erre a célra, — még inkább kőpenyre alkalmas. Ellenben vasalt báronyból elegáns kosztümet készíthető.

Aggódó. Ajánlhatjuk az Opera-penziót (Andrássy-ut 21.), ahol napi 10 koronáért tiszta, szép szobát és teljes ellátást kaphat. Tessék bővebb felvilágosításért oda fordulni.

Hma. Már pedig igaza van azoknak, akik kifogásolták a multkori versenyoilletjét. Észszerűen, a legszenvélyesebb divathölgy is, mindig az évszakhoz és időjáráshoz alkalmazkodik. Ha tehát szakadó esőben fehér cipőben, fehér esikruhában, dekolletált derekban, rózsákkal díszített kalapban és esernyő helyett áttört fehér napernyővel jelent meg a versenyterén, el lehetett készülni a csufondáros megjegyzésekre.

Sorsjegyekről.

Rz. I., Budapest. Vöröskereszt sorsjegye, ha olasz, nem nyert; ellenkező esetben kérjük megírni, magyar vagy osztrák-e?

Rz. I., Zombor. Bazilika sorsjegyét 1907 szeptember 2-án huzták ki 14 korona nyerménnyel.

A következők sorsjegyeit nem huzták ki:
T. L. Marosvásárhely, I. L. Temesvár, G. K. Budapest, K. J. Budapest.

Értékpapirokról és sorsjegyekről a legmegbízhatóbb díjmentes felvilágosítást a **Budapesti Iparbank Részvénytársaság**, Budapest, IV., Eskü-tér 8. adja.